

**Vimpelin kunnan
Talousarvio vuodelle 2024
Taloussuunnitelma vuosille
2025–2026**

Kunnanhallitus 11.12.2023 § 309
Kunnanvaltuusto 18.12.2023 § 94

Sisällys

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	3
1.1. Kunnanjohtajan katsaus	3
1.2. Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys	4
1.2.1. Valtiontalous	5
1.2.2. Vero- ja maksuperustemuutosten vaikutus kuntatalouteen	5
1.2.3. Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen vuoden 2024 talousarviossa	7
1.2.4. Väestönkehitys	9
1.2.5. Elinkeinot	11
1.2.6. Työttömyys	12
2. VIMPELIN KUNNAN KUNTASTRATEGIA	13
2.1. Kuntastrategian arvot	13
2.2. Vimpelin kunnan strategiset tavoitteet:	13
3. VIMPELIN KUNTAORGANISAATIO	17
4. TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS, SEURANTA SEKÄ TILIVELVOLLISET	18
4.1. Talousarvion 2024 rakenne, sitovuus ja seuranta	19
4.1.1. Talousarvion sitovuus	19
4.2. Tilivelvolliset viranhaltijat	19
5. TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVAT TOIMENPITEET TALOUSARVIOSSA 20	
6. VUODEN 2024 TALOUSARVION KESKEISET TUNNUSLUVUT	
TALOUSARVIOESITYKSEN MUKAAN (ULKOINEN)	22
6.1. Käyttötalous	23
6.2. Investointiosa	23
6.3. Rahoitusosa	23
6.4. Tuloslaskelma ja tunnusluvut	24
7. KUNNAN VERORAHOITUS ELI VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET	25
7.1. Kunnallisvero	25
7.2. Osuus yhteisöveron tuotosta	26
7.3. Kiinteistövero	26
7.4. Verotulot yhteensä	27
7.5. Valtionosuudet	27
8. VIMPELIN KUNNAN TALOUSSUUNNITELMA 2025–2026	29
9. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	31
9.1. Vimpelin Vuokra-asunnot Oy	31
9.2. Vimpelin Lämpö Oy	32
9.3. Vimpelin Keskuskiinteistöt Oy	33
9.4. Vimpelin Invest Oy	33
10. RISKIEN HALLINTA JA KESKEISIMMÄT RISKIT	34
11. HENKILÖSTÖ	35
12. VIMPELIN KUNNAN VUODEN 2024 TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET	
TAVOITTEET	37
12.1 Keskusvaalilautakunta	37
12.1.1. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	37
12.2. Tarkastuslautakunta	38
12.2.1. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	38
12.3. Kunnanhallitus	38
12.3.1. Taloudelliset tavoitteet	38
12.3.2. Toiminnalliset tavoitteet	40
12.4. Vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta	41
12.4.1. Taloudelliset tavoitteet	41
12.4.2. Toiminnalliset tavoitteet	42

12.5. Tekninen lautakunta.....	44
12.5.1. Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	44
12.6. Sivistys- ja varhaiskasvatustoimen ostopalvelut 2024.....	58
12.6.1. Sivistystoimen hallinto	58
12.6.2. Varhaiskasvatus	60
12.6.3. Perusopetus	63
12.6.4. Esi- ja perusopetus	64
12.6.5. II-aste/lukiokoulutus	64
12.6.6. II –ASTE/AMMATTIOPETUS	67
12.6.7. Kansalaisopisto.....	69
12.6.8. Musiikkiopisto.....	70
12.6.9. Kirjastopalvelut.....	71
12.6.10. Nuorisopalvelut / hankkeet.....	72
12.6.11. Sivistystoimen henkilöstösuunnitelma 2024.....	73
12.7. Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelut / Vimpeli 2024	74
12.7.1. Maaseutupalvelut hallinto	74
12.7.2. Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät.....	75
12.7.3. Maaseutupalvelut kehittäminen	75
12.7.4. Maaseututoimi henkilöstösuunnitelma 2024	76
13. KÄYTTÖTALOUS SITOVUUSTASOLLA.....	77
14. YHTEENVETO YHTEISTOIMINTAKUSTANNUKSISTA JA OSTOPALVELUISTA 2024 ...	78
15. RAHOITUSLASKELMA.....	79
16. INVESTOINTIOSA TA 2024 ja TS 2025–2027	80

Liitteenä: Tuloslaskelma ulkoinen / sisäinen 2024

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Vimpelin kunnan toteuttamat talouden tasapainottamistoimet ovat onnistuneet menneen neljän vuoden ajan hyvin ja kunta on onnistunut keräämään taseeseen puskuriksi ylijäämiä.

Vimpelin kuntaan kohdistuu samoja haasteita, mitkä vaikuttavat kansallisella, että globaalilla tasolla. Ukrainan sodan aiheuttama taantuma, nousevat korko- ja elinkustannukset vaikuttavat negatiivisesti kunnan talouteen. Rakentamisen ja rakennushankkeiden lykkäytyminen vaikuttaa Vimpelin kuntaan, jonka elinkeinoelämä on varsin rakennusteollisuus painotteinen. Tämä kehitys tulee vähentämään kunnan yhteisöverotuloja tulevien vuosien aikana. Alueen elinkeino-yhtiön strategiaan tullaan vuoden 2024 aikana etsimään konkreettisia keinoja kohdentaa erityisesti alueen teollista vientiä myös ulkomaille - alueille -, missä suuria investointeja toteutetaan valtionrahoitteisesti tai osana puolustusteollisuuden investointeja.

Talousarviovuosi 2024 ja taloussuunnitelmavuodet ovat rakennettu kunnan luoman strategian pohjalta. Tulevien vuosien suurimmat haasteet liittyvät muun muassa negatiivisiin valtionosuuksiin, joita Vimpelin kunta joutuu maksamaan, sekä talouden kannalta merkittävän tuulivoimahankkeen toteutumisen epävarmuuteen. Tavoitteena on investointien osalta kasvattaa kunnan pitovoimatekijöitä ja tähdätä kasvuun. Investointien osalta seurataan negatiivisten valtionosuuksien kehitystä ja tuulivoimahankkeen toteutumista, joiden mukaan kunta tulee sopeuttamaan myös oman toiminnan talouden kannalta realistiselle tasolle. Tulevina vuosina on edessä paljon kysymysmerkkejä ja vähän ennustettavuutta, siitä huolimatta Vimpelin kunta tulee sopeutumaan ja turvaamaan peruspalveluiden tuotannon, sen kaikilla sektoreilla.

Sam Leijonanmieli
Vimpelin kunnanjohtaja

1.2. Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön 9.10.2023 julkaiseman syksyn 2023 taloudellisen katsauksen mukaan reaalitalouden heikkous yhdistettynä hintojen ja kustannusten nopeaan nousuun iskee julkiseen talouteen vuonna 2023 toden teolla. Katsauksessa esitetään vuosien 2023–2025 taloudellista kehitystä koskeva ennuste.

Vaikka talouden ei ennusteta supistuvan ja kasvu on kohtalaista ennusteperiodilla, heikentynyt työllisyystilanne ja hidas yksityisen kulutuksen kasvu hidastavat verotulojen kasvua. Julkisyhteisöjen alijäämä on tänä vuonna 2,4 % suhteessa BKT:een. Hallituksen julkisen taloutta vahvistavat toimet, kiihtyvä talouskasvu ja hidastuva inflaatio alkavat vähitellen vaikuttaa julkiseen talouteen, mutta sitä ennen alijäämä ennättää revetä suureksi: vuonna 2024 alijäämä on 3,2 % suhteessa BKT:een ja 3,4 % vuonna 2025. Vuonna 2027 julkisyhteisöjen alijäämä asettuu 2,8 % suhteessa BKT:sta. Velkasuhde puolestaan on ensi vuonna 76,8 prosenttia ja kasvaa siitä 81,6 prosenttiin vuonna 2027.

Alasektoreista suurinta alijäämää tekee valtionhallinto, jossa ei ole odotettavissa merkittävää kohenemistä koko ennustejaksolla. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa alijäämäisinä, eikä alijäämä tule pienenevän ilman alueiden omia toimia.

Kuntahallinnossa tilanne on samakaltainen: ilman kuntien omia toimia, alijäämä kasvaa ennustejakson loppua kohti. Sosiaaliturvarahastot ovat ylijäämäisiä.

Sopeutustoimista huolimatta julkinen velkasuhde kasvaa hiljalleen ennustejaksolla.

Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu mittava alijäämä, väestön ikääntyminen, sekä kasvavat velanhoitokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla jatkossakin. Päivitetty kestävyysvajearvio on 3,0 % suhteessa BKT:een, eli noin 10 mrd. euroa v. 2027 tasolla.

Ennusteessa ovat mukana hallitusohjelmasta ne toimet, jotka ovat mukana julkisen talouden suunnitelmassa tai vuoden 2024 talousarvioesityksessä. Näin ollen hyvinvointialueille linjattu kustannusten kasvun hillintä ei ennusteessa ole mukana, kuten eivät ole alueiden suunnittelemat omat toimet. Ennusteessa on oletettu, että työllisyystoimien suotuisat kasvuvaikutukset eivät juuri ehdi vaikuttaa talouteen ja siten julkiseen talouteen ennustejakson aikana pl. toimista syntyvät suorat säästöt. Lisäksi kaavailtu työttömyysvaikutusmaksun alentaminen heikentää julkisyhteisöjen alijäämää ensi vuodesta alkaen. Myös investointihankkeet, jotka rahoitetaan valtion omaisuustuloilla ja eivät siten kasvata valtion budjetin alijäämää, kasvatavat kansantalouden tilinpidon mukaista alijäämää.

Ennusteeseen liittyy monia riskitekijöitä

Asuntorakentamisen lasku voi olla suurempi kuin ennusteessa on otettu huomioon.

Pelkällä investointien vähenemisellä on kohtuullisen rajallinen vaikutus koko talouden kasvuun, mutta rakentamisen aiheuttamaa kuoppaa syventäisi, jos rakennus- ja kiinteistöyhtiöitä ajautuisi laajamittaisesti pahoihin taloudellisiin ongelmiin. Jos hintojen nousu jatkuu odotettua pidempään ja korkoja nostetaan ennustettua enemmän, on sillä negatiivinen vaikutus asuntomarkkinoihin ja -rakentamiseen. Lisäksi myös kotitalouksien kulutuksen lasku olisi ennustettua pidempi.

Kansainvälisen talouden kehitys voi olla myös ennustettua heikompaa. Erityisesti Kiinan ja Saksan talouskehitys voi olla ennustettua heikompaa. Edelleen on myös mahdollista, että sotatilanne Ukrainassa tai Venäjän sisäinen kehitys aiheuttavat uusia negatiivisia vaikutuksia maailman ja Suomen talouteen. Tällöin talouskasvu ja työllisyys kehittyisivät arvioitua heikommin. Myös ympäristöriskeillä, kuten sään ääri-ilmiöillä voi olla aiempaa suurempi vaikutus talouskehitykseen ja ne lisäävät talouden häiriöherkkyyttä.

Investoinnit voivat yllättää myös positiivisesti. Energia- ja teknologiamurros voivat lisätä investointeja ennustettua enemmän. Myös kotitalouksien kulutus voi kasvaa ennustettua nopeammin inflaation hidastuessa ja tulojen kasvaessa. Julkisen talouden näkymä on sumuinen: talouden tilannekuvan epävarmuus ja erityisesti työllisyyden, palkkasumman ja yksityisen kulutuksen kehittymiseen liittyvä epävarmuus tuottaa epävarmuutta julkisten tulojen ennakkointiin. Toisaalta julkiset menot jatkavat ripeätä kasvua, kunnes hallituksen toimet alkavat purra. Hallituksen toimien lisäksi tarvitaan myös paikallishallinnon omia toimia, mutta niistä ei ole vielä päätöksiä. Velkasuhteen kasvu ei pysähdy, jollei hallitusohjelmassa linjattua 6 miljardin kokonaisuutta panna määräitietoisesti toimeen. Toisaalta velkasuhteelle tehty herkkyytstarkastelu osoittaa, että velkasuhde on herkkä reaalitalouden pienillekin muutoksille. Näin ollen julkisen talouden riskit ovat ennustejaksolla kokonaisuutena yläsuuntaiset.

Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisuja 2023:65

1.2.1. Valtiontalous

Kansantalouden tilinpidon mukaan paikallishallinnon alijäämä suhteessa BKT:hen pieneni viime vuonna 0,2 prosenttiin. Myös vuosi 2023 näyttää kuntahallinnossa kohtuullisen hyvältä, mutta sote-uudistuksen vuoksi siihen liittyy edelleen epävarmuutta. Käännös heikompaan on kuitenkin edessä alkuvuoden suotuisan tulokehityksen hiipussa.

Kuntahallinnossa paineita aiheuttaa etenkin kustannusten nopea nousu, sillä henkilöstökulut muodostavat kuntahallinnon suurimman kuluerän ja vuoden 2023 sopimuskorotukset kertaerineen nostivat palkkoja tavallista enemmän. Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat vuosina 2024–2027 pääasiassa hintojen kasvun vuoksi, sillä koulutuksen (ml. varhaiskasvatus) palvelutarve pysyy painelaskelmassa kehysvuosina laskevana syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pienentymisen vuoksi. Poikkeuksen tähän muodostaa ainoastaan vuosi 2025, jolloin kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä ja samalla niiden rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Kunta-alan sopimuskorotukset nostavat henkilöstökustannuksia n. 3 prosenttia vuonna 2024. Sopimuskorotusten kasvu jää vuonna 2024 kuluvaan vuoteen huomattavasti maltillisemmalle tasolle kunta-alan henkilöstölle vuonna 2023 maksettujen kertaerien poistumisen vuoksi. Henkilöstökustannusten kasvua hillitsee ensi vuonna työttömyysvakuutusmaksun merkittävä aleneminen, jonka vaikutus ulottuu myös verotuloihin positiivisesti. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027.

Kokonaisuudessaan mittaviin julkisen talouden sopeutustoimiin tähtäävän hallitusohjelman vaikutuksia kuntahallintoon voidaan pitää toistaiseksi varsin maltillisina. Hallituksen päätösten merkittävimmät suoraan kuntiin vaikuttavat panostukset kohdistuvat mm. perusopetuksen vahvistamiseen ja tasa-arvon edistämiseen opetuksessa. Lisäksi hallituksen päätös kiinteistöveron alarajan korotuksesta lisää kuntien verotuloja n. 108 milj. euroa vuodesta 2024 alkaen. Suurin hallituksen suoraan kuntiin kohdistama leikkaus on valtionosuuksien yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027, jonka vaikutus kumuloituu vuoteen 2027 mennessä 111 milj. euroon. Kehitysarviossa ei ole oletettu, että kunnat sopeuttaisivat menojaan välittömästi indeksileikkauksen seurauksena. Valtionosuuksia laskee indeksijarrun lisäksi myös sote-siirtolaskelmien tarkentuminen, jonka vaikutus täsmäytetään valtionosuuksien kautta vuodesta 2024 alkaen. Lisäksi kuluvan vuoden osalta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja menojen välinen epätasapaino leikataan kuntien valtionosuuksista vuosina 2024 ja 2025.

Kuntahallinnon investointipaineiden arvioidaan pysyvän mittavina muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän vuoksi. Investointiympäristön epävarmat näkymät ja noussut korkotaso voivat kuitenkin lykätä investointeja eteenpäin tai estää niiden toteutumisen. Investointien oletetaan palautuvan normaalille kasvu-uralle vuoden 2023 jälkeen.

Kuntahallinnon rahoitusaseman arvioidaan olevan lähellä tasapainoa kuluvaan vuonna, mutta alijäämä alkaa kasvaa jo ensi vuonna menojen kasvaessa tuloja nopeammin. Kuntahallinnon alijäämä kasvaa 0,4 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen kehyskauden lopulla, mikä merkitsee sopeutuspainetta kunnille tuleville vuosille. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa, mutta velkasuhde kasvaa vain hieman vuosina 2024–2027.

Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisuja 2023:65

1.2.2. Vero- ja maksuperustemuutosten vaikutus kuntatalouteen

Hallitusohjelman mukaisesti hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille. Vuodesta 2020 lähtien korvaukset on maksettu kunnille peruspalvelujen valtionosuuden yhteydessä, mutta erilliseltä momentilta 28.90.35. Vuonna 2024 korvaukset ovat yhteensä 861 milj. euroa. Valtion vuoden 2023 varsinaiseen talousarvioon verrattuna korvausten määrä nousee 10 milj. eurolla. Korvausten määrä kasvaa kehyskaudella hieman yli 100 milj. eurolla. Kehyskauden lopulla vuonna 2027 korvaukset ovat noin 980 milj. euroa.

Maapohjan kiinteistöveron alarajan korottaminen

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan maapohjan kiinteistöveron alaraja korotetaan 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen. Toimenpide edellyttää maapohjan veroprosentin eriyttämistä yleisestä kiinteistöveroprosentista. Jatkossa maapohjan kiinteistöveron vaihteluväli on 1,30–2,00 prosenttia. Muutos kasvattaa kuntien kiinteistöverotuloja arviolta noin 108 milj. eurolla vuodesta 2024 alkaen. Kuntakohtaisesti suurimmat vaikutukset kohdistuvat arvioiden perusteella Helsinkiin (n. 52 milj. euroa) ja Espooseen (n. 18 milj. euroa). Alarajan korotuksen vuoksi 245 kuntaa joutuisi asettamaan maapohjan kiinteistöveroprosentin nykyistä korkeammaksi. Korotus nostaisi maapohjan kiinteistöveron määrää eniten niissä 42 kunnassa, joissa yleinen kiinteistöveroprosentti vuonna 2023 on nykyisen alarajan mukainen.

Kiinteistöverouudistus

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan. Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Hallituksen lainsäädäntösuunnitelmassa hallituksen esitys asiassa on kaavailtu annettavaksi keväällä 2024. Valtiovarainministeriössä vireillä olevan uudistuksen peruslähtökohtia on se, että tämänhetkiset verotusarvot perustuvat pitkälti vanhentuneisiin verotusarvon määräytymisperusteisiin, eivätkä ne kuvaa riittävän hyvin rakennusten ja maa-alueiden hintaeroja. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on aikaisempaa selkeämpi ja läpinäkyvämpi arvostamisjärjestelmä, joka on myös mahdollista pitää aiempaa tehokkaammin ajantasaisena. Tarkoituksena ei ole vaikuttaa kiinteistöverotuksen tasoon. Tämän takia veroprosenttien vaihteluvälejä tarkistettaisiin uudistuksen yhteydessä niin, että kunnat voisivat asettaa kiinteistöveroprosenttinsa siten, että verokertymä pysyisi aiempien vuosien tasolla.

Taulukko 5. Keskeisten veroperustemuutosten vaikutus kuntien verotuottoon vuositasolla, milj. euroa

	2024	2025	2026	2027
Ansiotuloverotuksen indeksitarkistus	-29	-36	-33	-33
Työtulovähennyksen kasvattaminen pieni- ja keskituloisia painottaen	-4	-7	-7	-9
Työtulovähennyksen lapsikorotuksen käyttöönotto		-4		
Työtulovähennyksen ikään perustuvan korotuksen uudelleenkohdentaminen	2			
Nostetaan matkakuluvähennyksen omavastuuta 900 euroon	9			
Jatketaan kotitalousvähennyskokeilua vuodella	-1	1		
Korotetaan maatalouden tasausvaraus 25 000 euroon	-3			2
Maatalouden vuokratulojen verotuskohtelun yhtenäistäminen	-13			
Kaivosmineraaliveron korotus				3
Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus	108			

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla valtionavustusten tasoa alennetaan hallitusohjelman mukaisesti asteittain 10 milj. euroa vuonna 2024, 25 milj. euroa vuonna 2025, 50 milj. euroa vuonna 2026 ja 125 milj. euroa vuodesta 2027 lukien. Vuoden 2024 säästöstä 2,5 milj. euroa arvioidaan kohdistuvan kuntiin. Vuosien 2025–2027 säästöjen kohdentuminen ja vaikutukset kuntiin tarkentuvat valmistelun edetessä.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistaminen Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uudistuksen lähtökohdaksi otetaan tavoite varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaa huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografinen kehityksen sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytykset investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia.

Tavoitteena on uudistaa peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä hallitusohjelman linjausten mukaisesti sekä lisätä järjestelmän ymmärrettävyyttä ja läpinäkyvyyttä. Aikataulun osalta tavoitteena on, että hallituksen esitys voidaan antaa eduskunnalle kevälistuntokaudella 2025 ja uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2026.

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2023:70

1.2.3. Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen vuoden 2024 talousarviossa

Valtiovarainministeriön syksyn 2023 kuntatalousohjelman mukaan valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen vuonna 2024 on hieman vahvistava vuoden 2023 varsinaiseen talousarvioon verrattuna.

Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan yhden prosenttiyksikön indeksikorotusta vastaava vähennys. Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus vahvistaa kuntataloutta. Hallitusohjelmassa kunnille ei osoiteta uusia tehtäviä tai velvoitteita vuonna 2024. Sosiaaliturvaetuuksien indeksijäädtykset ja säästöt vähentävät myös kuntien menoja. Toisaalta niiden arvioidaan vähentävän kuntien verotuloja ja lisäävän toimeentulotuen tarvetta. Taulukon 7 luvuissa ei ole otettu huomioon sitä, että toimien arvioidaan lisäävän työllisyyttä, mikä puolestaan lisäisi kuntien verotuloja. Taulukossa 7 ei ole otettu huomioon työttömyys- ja sairausvakuutusmaksujen alentamista, jonka arvioidaan lisäävän kuntien verotuloja ja vähentävän kuntatyönantajien maksurasitusta yhteensä n. 300 milj. eurolla vuonna 2024.

Taulukko 7. Pääministeri Orpon hallituksen päätösperäisten toimenpiteiden vaikutukset kuntien ja kuntayhtymien talouteen, milj. euroa, muutos 2023–2024

	Vaikutus tuloihin	Vaikutus menoihin	Netto-vaikutus
Verotulot*	106	0	106
VM**	-22	0	-22
OKM	55	55	0
LVM	-14	-14	0
TEM	33	33	0
STM***	-24	-41	17
YM	-20	-20	0
Muut	0	0	0
Yhteensä	115	14	101

* Ilman verotulomenetysten kompensaaatiota

** Sisältäen verotulomenetysten kompensaaatiot

*** Sisältäen etuusmuutokset verotuottovaikutuksineen

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus vuosina 2024–2027

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2024 noin 2,5 mrd. euroa, josta varataan 10 milj. euroa kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen. Valtionosuus laskee vuoden 2023 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 290 milj. eurolla. Muutos johtuu pääosin vuonna 2023 sote-uudistuksen yhteydessä kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten ja tulojen tarkentumisesta sekä sen johdosta valtionosuuteen tehtävistä korjauksista. Valtionosuutta kasvattavat vuonna 2024 ennen kaikkea indeksikorotus, joka on 2,2 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys noin 53 milj. euroa. Hallitusohjelman mukainen 1 prosenttiyksikön indeksijarru pienentää kuitenkin kuntien valtionosuutta noin 24 milj. eurolla. Lisäksi valtionosuutta kasvattavat uudet ja laajenevat tehtävät, joista taloudellisesti merkittävimmät ovat sitouttava kouluyhteistyö (4,7 milj. euroa) sekä B1-kielen opetuksen lisääminen yhdellä vuosiviikkotunnilla (4,1 milj. euroa). Valtionosuutta kasvattavat myös eräiden aikaisemmin valtionosuuteen kohdistuneiden määräaikaisten vähennysten päättyminen. Tällaisia vähennyksiä ovat muun muassa kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän poistumiseen (10 milj. euroa), sote-uudistuksen muutosrajoittimen neutralisointiin (3,6 milj. euroa) sekä pitkäaikaistyöttömien eläketukeen (1 milj. euroa) liittyneet vähennykset. Perustoimeentulon kuntien maksuosuuden muutos kasvattaa valtionosuutta noin 3,5 milj. eurolla vuonna 2024.

Valtionosuutta pienentää vuodesta 2024 lähtien erityisesti edellä mainittu soteuudistuksen yhteydessä kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten ja tulojen tarkentuminen. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain mukaan kunnilta hyvinvointialueille siirrettävät tulot tarkistetaan vuoden 2022 tilinpäätöstietojen ja verotulojen osalta valmistuneen verotuksen mukaisten maksuunpantujen verotulojen perusteella koko maan tasolla hyvinvointialueille siirtyviä kustannuksia vastaaviksi. Tulojen ja kustannusten erotus otetaan huomioon peruspalvelujen valtionosuudessa vuodesta 2024 lukien. Jos kunnilta on tarkistuksen perusteella koko maan tasolla siirtynyt tuloja vähemmän kuin kustannuksia, erotusta vastaava määrä vähennetään kunnille myönnettävästä valtionosuudesta. Jos tuloja on siirtynyt enemmän kuin kustannuksia, erotusta vastaava määrä lisätään kunnille myönnettävään valtionosuuteen.

Vuoden 2023 osalta erotuksesta otetaan huomioon jälkikäteen valtionosuuden vähennyksenä puolet vuonna 2024 ja puolet vuonna 2025. Kuntien vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen sekä tietoihin tehtyjen kuntien toimittamien oikaisujen perusteella kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tehtävien kustannukset olisivat noin 669 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2023 talousarvion yhteydessä arvioitiin. Lisäksi kunnilta valtiolle siirtyvät verotuskustannukset ovat noin 64 milj. euroa, eli 2 milj. enemmän kuin vuoden 2023 talousarvion yhteydessä arvioitiin. Kunnilta siirtyvät kustannukset ovat näin ollen yhteensä noin 21,97 mrd. euroa vuoden 2024 talousarviossa. Arvio kunnilta uudistuksen yhteydessä siirtyvistä verotuloista on puolestaan kasvanut noin 509 milj. eurolla verrattuna vuoden 2023 talousarvion yhteydessä tehtyyn arvioon (13,11 mrd. euroa). Siirtyvillä kunnallisveroilla katettiin vuoden 2023 talousarviossa myös siirtyvät verotuskustannukset (62 milj. euroa), eli kunnallisveron leikkuusuudeksi muodostui 13,17 mrd. euroa. Verotuskustannukset huomioiden arvio siirtyvistä verotuloista on kasvanut noin 447 milj. euroa vuoden 2023 talousarvioon verrattuna.

Jotta kuntataloudesta siirtyisi uudistuksen yhteydessä yhtä paljon kustannuksia ja tuloja, vähennettäisiin edellä mainittujen tietojen perusteella kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vuodesta 2024 alkaen pysyvästi noin 224 milj. euroa. Talousarviossa valtionosuuden vähennys on eritelty kahdelle riville; hyvinvointialueille siirtyvien kustannusten tarkentumisesta aiheutuva pysyvä vähennys (160 milj. euroa) sekä valtiolle siirtyvien verotuskustannusten siirrosta aiheutuva pysyvä vähennys (64 milj. euroa). Siirtyvien kustannusten ja tulojen tarkentumisesta johtuva valtionosuuden vähennys huomioidaan takautuvasti vuodelle 2023. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan tästä johtuen 112 milj. euron määräaikainen vähennys vuosina 2024 ja 2025. Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisuja 2023:70

Valtiovarainministeriö päivitti 23.11.2023 kuntakohtaisen laskelman vuodelle 2024 myönnettävistä kuntien peruspalvelujen valtionosuuksista, kotikuntakorvauksista sekä veromenetysten korvauksista. Laskelma päivittyy vielä myöhemmin veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvauksien osalta.

Laskelmaan on marraskuussa 2023 päivitetty lopulliset määräytymistekijät sekä sote-uudistuksen tasaus-elementit lopullisen sote-siirtolaskelman päivittymisen osalta.

Laskelma sisältää sote-uudistuksen talousvaikutuksia tasaavat elementit, jotka perustuvat marraskuussa 2023 päivitettyihin kuntien lopullisiin sote-rahoituslaskelmiin.

Osalla kunnista sote-uudistuksen tasaus-elementit muodostuvat erittäin suuriksi ja muutokset vuoden 2023 tasauselementteihin voivat myös olla merkittäviä. Tämä johtuu siitä, että yksittäisen kunnan siirtyvien kustannusten ja tulojen välillä voi olla suuria eroja, ja tätä vaikutusta rajataan muutosrajoittimella. Jos siirtyvät erät ovat muuttuneet merkittävästi syksyn 2022 arviotiedoista, näkyvät muutokset suoraan myös tasauselementeissä. Suurimmat muutokset vuoteen 2023 nähden ovatkin niissä kunnissa, joissa sote-kustannukset ovat muuttuneet merkittävästi talousarviotietoon verrattuna.

Valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei oteta huomioon vuonna 2024, sillä sote-uudistuksen yhteydessä peruspalvelujen valtionosuuslakiin tehdyn siirtymäsäännöksen mukaan kustannustenjaon tarkistus tehdään seuraavan kerran vasta valtion vuoden 2025 talousarvion yhteydessä.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 22,09 prosentista 21,92 prosenttiin vuonna 2024. Muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 0,07 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuus on 100 prosenttia. Indeksissästä puolestaan alentaa valtionosuusprosenttia 0,24 prosenttiyksikköä.

Kehyskauden lopussa vuonna 2027 peruspalvelujen valtionosuudet ovat noin 3,5 mrd. euroa. Valtionosuuden kasvu johtuu vuonna 2025 voimaan tulevasta TE-palvelu-uudistuksesta, jonka yhteydessä noin 900 milj. euroa määrärahoja siirretään työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön

hallinnonaloilta kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Vuodesta 2025 valtionosuuden tasoon vaikuttavat myös työllisyyspalveluita koskevat hallitusohjelmassa sovitut toimenpiteet. Työllisyysmäärärahojen alentaminen ja sitä vastaavat lainsäädännön muutokset vähentävät puolestaan valtionosuutta vuodesta 2025 alkaen 37 milj. euroa ja pakolaiskiintiön lasku noin 1 milj. eurolla. Lisäksi kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuudistus vähentää valtionosuutta 7,5 milj. eurolla vuodesta 2027 alkaen.

Hallitusohjelman mukaan esi- ja perusopetusta vahvistetaan hallituskauden aikana muun maussa kasvatamalla perusopetuksen vähimmäistuntimäärää 2–3 vuosiviikkotunnilla laajentamalla opetussuunnitelmaa, uudistamalla kolmiportaista tukea koskevan lainsäädännön sekä varmistamalla, että kieltenopetukseen on varattu riittävästi tuntiresursseja. Lisäksi osana perusopetuksen vahvistamista vakiinnutetaan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tasa-arvorahoitus. Kokonaisuutena perusopetuksen vahvistamiseen on varattu 50 milj. euroa vuonna 2024, 100 milj. euroa vuonna 2025, 150 milj. euroa vuonna 2026 ja 200 milj. euroa vuodesta 2027 alkaen. Perusopetuksen vahvistamisen toimenpidekokonaisuus sisältänee myös kuntien valtionosuuteen tulevana vuosina vaikuttavia tehtävämuutoksia. Toimenpiteitä tai niitä koskevaa rahoitusta ei kuitenkaan ole toistaiseksi huomioitu kehyskauden valtionosuuden tasossa, vaan toimenpiteet ja niiden vaikutus valtionosuuteen tarkentuvat jatkovalmistelun yhteydessä.

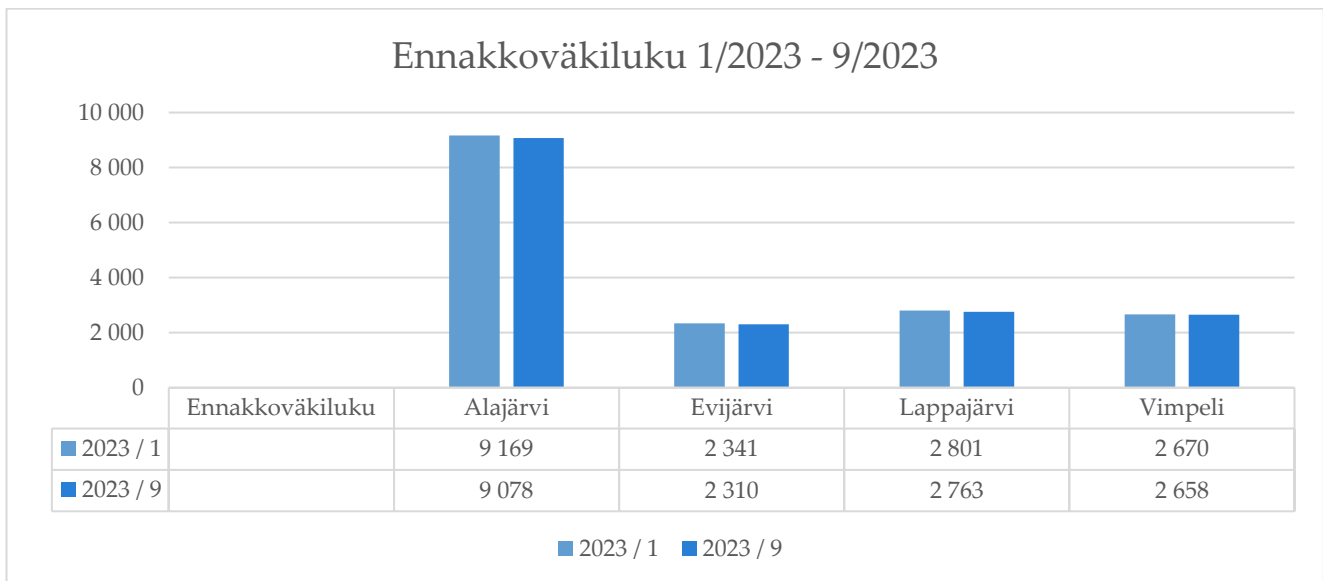
Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisuja 2023:70

1.2.4. Väestönkehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen väkiluku oli elokuun lopussa 5 587 841. Maamme väkiluku kasvoi tammi–elokuun aikana 22 970 hengellä. Väestönkasvua ylläpiti muuttovoitto ulkomailta, sillä maahanmuuttoa oli 33 655 enemmän kuin maastamuuttoa. Syntyneitä oli 9 735 vähemmän kuin kuolleita.

Elokuussa 2023 Etelä-Pohjanmaan väkiluku oli 190 355 (2022 syyskuu 191 086) eli 3,4 prosenttia koko maan väkiluvusta. Suomen 19 maakunnasta Etelä-Pohjanmaa oli väkiluvulla mitattuna kahdeksanneksi suurin. Maakunnan kunnista eniten asukkaita oli Seinäjoella (65 840) ja vähiten Karijoella (1 190). Yli 10 000 asukkaan kunta oli maakunnassa seitsemän, alle 3 000 asukkaan kunta kuusi. Etelä-Pohjanmaan väkiluku tammikuussa 2022 oli 190 674 henkeä. Vuoden alusta maakunnan väkiluku on siis vähentynyt 319 henkeä.

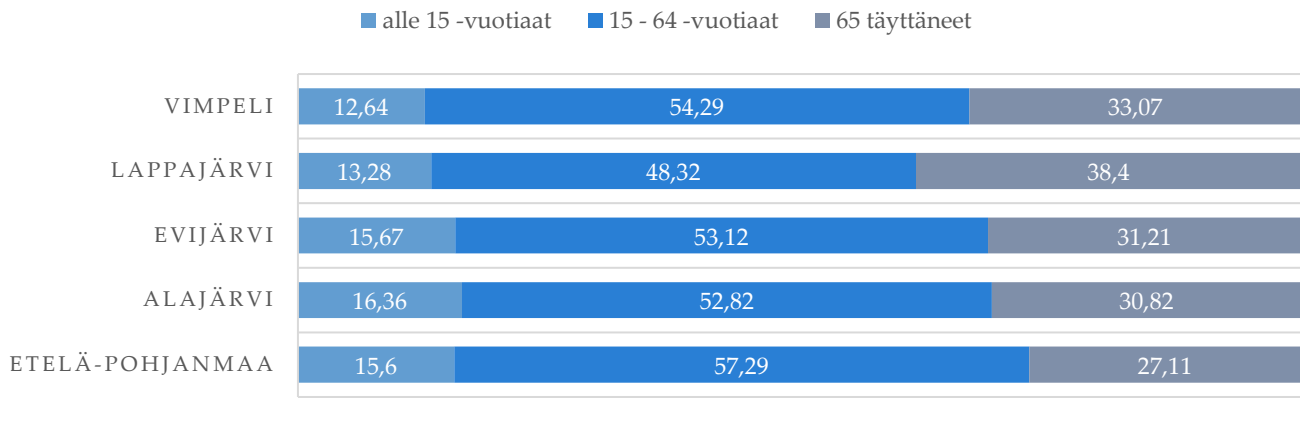
Alla olevassa taulukossa on eritelty Vimpelin ja vertailukuntien asukasluvut tammikuun alun ja syyskuun lopun tilanteiden mukaan. 1.1.2023 Vimpelin väkiluku oli 2 670 asukasta.

Taulukko 1: Väkiluku 1/2023 – 9/2023 Vimpeli ja vertailukunnat Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi, Soini ja Vimpeli

Alla olevassa taulukossa on eritelty väestö ikäryhmittäin Vimpelissä ja vertailukunnissa. Kunnan elinvoiman kannalta työikäiseksi kuvattavan väestön (15–64 –vuotiaat) suhteellisen osuuden saaminen kasvuun olisi erityisen tärkeää. Sekä Etelä-Pohjanmaalla että alla olevan taulukon vertailukunnissa alle 65-vuotta täyttäneiden suhteellinen osuus on laskenut ja vastaavasti yli 65-vuotiaiden osuus on noussut.

VÄESTÖ IKÄRYHMITÄIN 9/2023 VIMPELI JA VERTAILUKUNNAT (%)

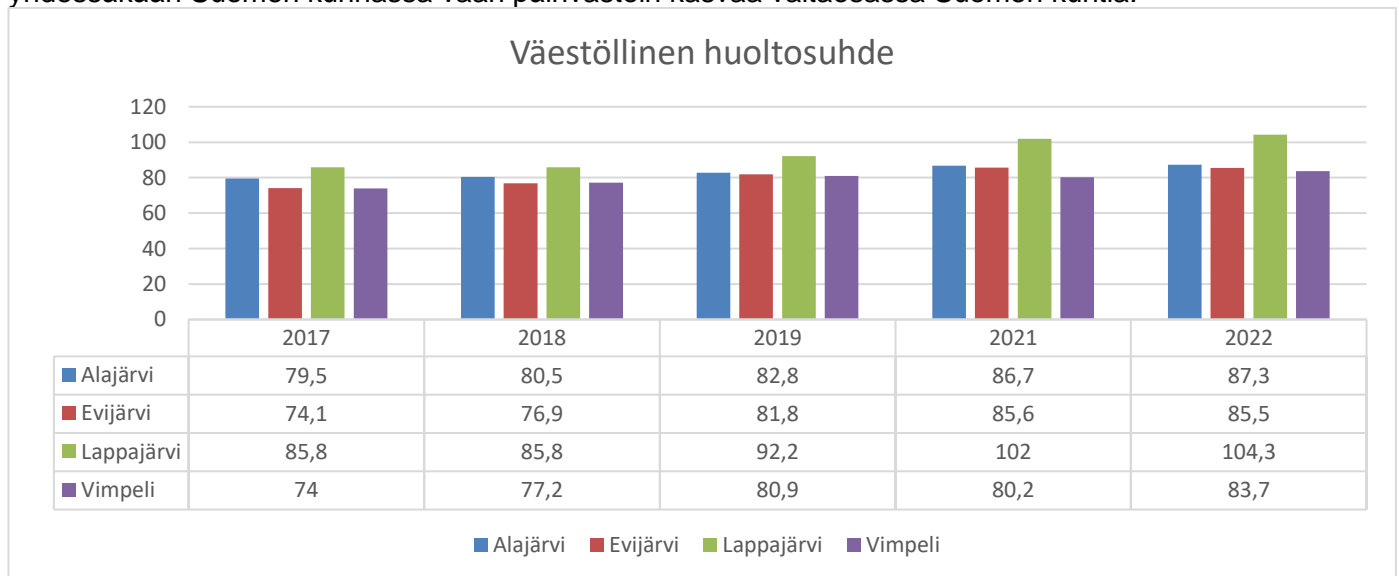
Taulukko 2: Väestö ikäryhmittäin 9/2023 Vimpeli ja vertailukunnat (%) Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi ja Vimpeli

	Väkiluku											
	Miehet						Naiset					
	0 - 14	15 - 24	25 - 44	45 - 64	65 - 74	75 -	0 - 14	15 - 24	25 - 44	45 - 64	65 - 74	75 -
2023M09*												
Vimpeli	178	147	240	383	243	173	158	95	225	353	239	224

Taulukko 3: Vimpeli, väestö ikäryhmittäin 9/2023

Väestöllinen huoltosuhde

Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde on alle 15-vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 15–64-vuotiaiden määrään. Väestöllinen huoltosuhde pohjautuu pelkästään väestön ikärakenteeseen eikä se ota huomioon työllisyyttä. Kansainvälisissä vertailuissa lapsiin luetaan yleensä 0–14-vuotiaat ja eläkeikäisiin 65 vuotta täyttäneet. Näin työkäisiä ovat 15–64-vuotiaat. Vertailtavuuden vuoksi myös Suomessa tilastokeskus käyttää tätä jaottelua. Suomessa kuitenkin suurin osa 15–17-vuotiaista on vielä opiskele-massa ja asuu vanhempiensa kanssa. Väestöennusteen mukaan huoltosuhde ei parane tulevaisuudessa yhdessäkään Suomen kunnassa vaan päinvastoin kasvaa valtaosassa Suomen kuntia.

Taulukko 4: Väestöllinen huoltosuhde 2017–2022 Vimpeli ja vertailukunnat Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi ja Vimpeli

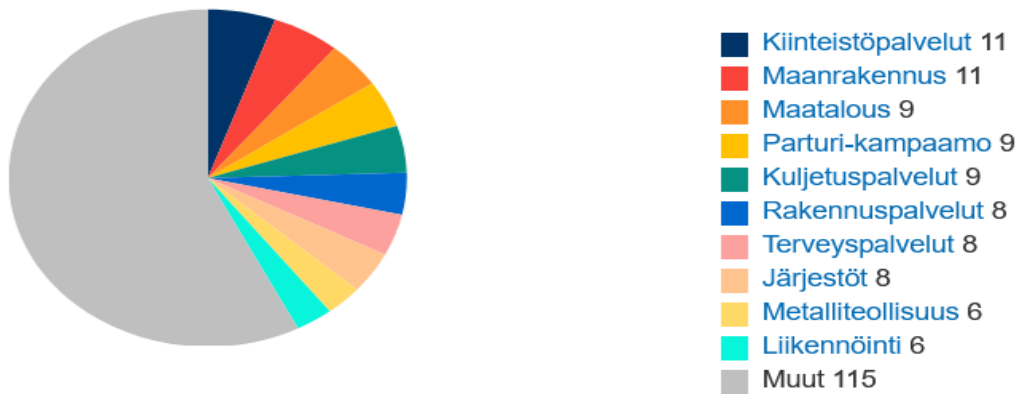
Huoltosuhde ei kuitenkaan suoraan kerro alueen väestörakenteesta. Joillakin alueilla väestöllistä huoltosuhdetta rasittaa suuri lasten määrä, toisaalla puolestaan suuri eläkeikäisten määrä.

1.2.5. Elinkeinot

Vimpelin kunnassa alkutuotannon työpaikkoja on 8,6 % kaikista työpaikoista (koko maa 2,7 % ja E-P 7,6 %), jalostuksessa n. 37,6 % (koko maa 20,5 % ja E-P 24,6 %), ja palveluissa n. 52,5 % (koko maa 75,4 % ja E-P 66,4 %). Jalostuksen työpaikkojen määrä on noussut aikaisemmista vuosista ja on keskimääräistä korkeampi verrattuna koko maahan ja koko Etelä-Pohjanmaan vastaaviin lukuihin. Lähde: Tilastokeskus, kuntien avainluvut.

Toimialat

Alueen Vimpeli suurimmat toimialat yritysten määrän mukaan

Suurimmat yksittäiset työnantajat Vimpelissä ovat SSAB, Tikli Group Oy ja alumiiniin liittyvä teollisuus myös lähialueella. Alla olevassa taulukossa on ne työnantajat, joiden yritysten kotikunta on Vimpeli; eli SSAB ei näy alla olevassa taulukossa. (Lähde Fonecta Finder / Vimpeli).

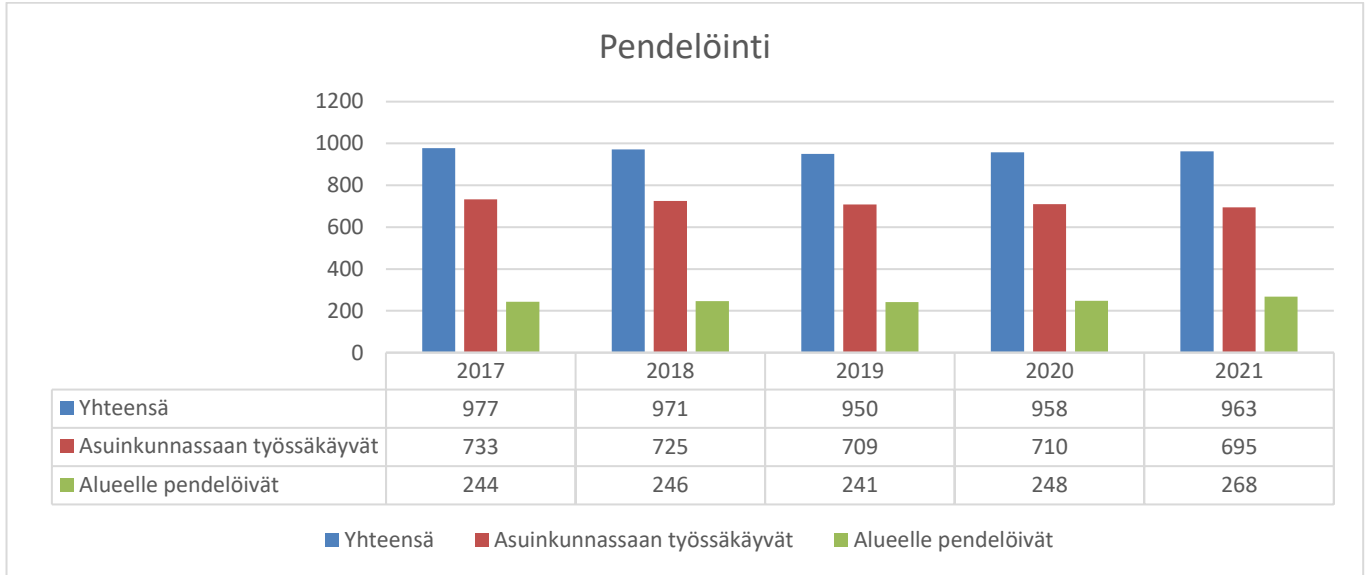
Työnantajat

Alueella Vimpeli yritykset ja muut toimijat, joilla eniten henkilöstöä

Yritys	Työntekijöitä
Tikli Group Oy	49
Särkisen Perhekoti Oy	20
J&J Herrala Oy	18
Voima-asennus Oy	18
PL-Filter Oy	17
Plastec Oy	9
Eurosteri Oy	9
Vimpelin Voima Oy	8
K-Market Veto	8
Rahtirollo Oy	7

Tieto työntekijöiden määrästä perustuu Fonectan tiedossa olevan viimeisimmän tilikauden tilinpäätöstietoihin.

Kotikunnassa työssäkäyviä oli yhteensä 695 ja alueelle pendelöiviä eli 268. Vimpelin ulkopuolella työssäkäyviä oli v. 2021 puolestaan 388.

Taulukko 5: Pendelöinti

Lähde: Tilastokeskuksen tietokanta: StatFin / Alueella työssäkäyvät (työpaikat) työpaikan alueen, pendelöinnin, koulutusasteen, iän ja vuoden mukaan, 1987-2021

1.2.6. Työttömyys

Etelä-Pohjanmaan alueella oli syyskuun lopussa 5 286 työtöntä työnhakijaa. Vuoden takaisesta vertailuajankohdasta määrä nousi 360 henkilöllä, eli 7,3 prosentilla. Koko maassa työttömien työnhakijoiden määrä nousi samalla ajanjaksolla myös 7,3 prosentilla. Työttömien työnhakijoiden määrä Etelä-Pohjanmaalla nousi edellisestä kuukaudesta 150 henkilöllä. Lomautettujen määrä nousi viime vuoden vertailuajankohdasta 113,5 prosentilla. Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 6,2 prosenttia, joka oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,4 prosenttia.

Oheisessa Ely -keskuksen julkaisemassa taulukosta voidaan nähdä työttömyysasteen kehitys Järvi-Pohjanmaan kunnissa. Työllisen työvoiman määrä on laskenut koko Järvi-Pohjanmaan alueella.

Työttömyysasteen kehitys 2016 – 2023 / 9

	Työvoiman määrä 09/2023	Työvoiman määrä 09/2022	Työttömät työnhakijat 9/2023	Työttömät työnhakijat 9/2022	2016	2017/9	2018/9	2019/10	2020/10	2021/9	2022/9	2023/9
Alajärvi	3 701	3 757	207	208	9,3	8,1	6,1	6,2	7,9	5,6	5,5	5,6
Evijärvi	1 005	1 013	26	29	7,1	6,6	5,1	3,4	4,9	3,5	2,9	2,6
Lappajärvi	1 055	1 103	53	51	9,0	6,1	3,9	6,1	6,8	5,0	4,6	5,0
Soini	779	800	40	47	11,4	9,2	7,4	7,6	8,6	4,6	5,9	5,1
Vimpeli	1 172	1 173	79	54	8,1	7,3	5,1	4,5	5,9	4,3	4,6	6,7

Taulukko 6: Työttömyysasteen kehitys 2016–9 / 2023

(ELY-keskus: Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus: työttömyysaste syyskuun 2023 lopussa)

2. VIMPELIN KUNNAN KUNTASTRATEGIA

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 2.5.2022 Vimpelin kunnan strategian 2022–2025.

Visio:

Vimpeli tunnetaan kansallisena kuntakentän edelläkävijänä. Vimpeli on onnistunut väestön vähenemisen pysäyttämässä ”Smart Growth” strategian avulla. Vimpeli on mahdollistanut elinvoiman kasvun vahvalla seutukuntayhteistyöllä, digitalisaatiolla sekä pilotoimalla uusia kasvua tukevia malleja.

2.1. Kuntastrategian arvot

Avoimuus

Vimpelin kunta sitoutuu avoimeen ja vastuulliseen päätöksentekoon. Kuntalaisia osallistetaan suunnittelussa ja päätöksistä tiedotetaan kunnan eri kanavissa. Kunta sitoutuu parantamaan sosiaalisen median mahdollistamaa reaaliaikaista tiedottamista. Kunta tiedottaa avoimesti päätöksenteon taustoja ja perusteita.

Yhteisöllisyys

Pienen kunnan voimavara. Järjestämme yleisötilaisuuksia, osallistavaa budjetointia, talkootapahtumia ja olemme mukana kuntalaisten arjessa. Vimpelin kunta sitoutuu edistämään kunnan sisäistä sekä Järvi-seudun kuntien välistä yhteistyötä. Uskomme kaikessa toiminnassa yhteistyön voimaan.

Sitoutuneisuus

Edellytys kunnan ja kuntalaisten asioiden hoidolle on se, että kunnan luottamushenkilöt ja viranhaltijat sekä työntekijät ovat sitoutuneita Vimpelin kuntaan. Kunta pyrkii sitouttamaan oman henkilöstön ja luottamushenkilöiden lisäksi myös kuntalaiset osaksi Vimpelin menestystarinaa.

Positiivisuus

Kaikki kunnan luottamushenkilöt ja viranhaltijat sekä työntekijät edustavat Vimpelin kuntaa. Tekemisessä ja puheissa tuodaan esille Vimpelin kuntaan liittyviä asioita myönteiseltä kannalta. Positiivisia asioita tuodaan myös julki kunnan markkinointi- ja some-kanavissa. Me vimpeläiset olemme kuntamme paras markkinoija.

2.2. Vimpelin kunnan strategiset tavoitteet:

1. Tulevaisuus

Vimpeli on kuntakentän kansallinen edelläkävijä

2. Väestökehitys

Vimpeli pysäyttää väestön vähenemisen (Smart Growth Strategy)

3. Elinkeinoelämä

Vimpeli on yrittäjä myönteinen kunta, joka mahdollistaa elinkeinoelämän kasvun

4. Talous ja henkilöstö

Vimpelin kunta on päätöksenteossaan taloudellisesti vastuullinen

5. Vaikuttaminen ja yhdenvertaisuus

Vimpeli on kunta, jonka kehittämisen keskiössä on kuntalaiset yhdenvertaisesti

6. Vapaa-aika, kulttuuri, hyvinvointi ja terveys

Vimpeli tarjoaa monipuolisia kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluita, sekä sitoutuu edistämään ennaltaehkäiseviä hyvinvointi- ja terveystaloudellisia palveluita

7. Markkinointi

Vimpeli on pesäpallon maailmanpääkaupunki ja kuntakentän edelläkävijä

8. Kiinteistöt, tiet ja muu infra

Vimpelin kiinteistöt ja infra palvelee asukkaitaan ja elinkeinoelämää

9. Koulutus

Vimpeli on koulutuksen kansallinen pioneeri ja edelläkävijä

10. Digitalisaatio

Vimpeli mahdollistaa monipuolisen etätyön ja kuntalaisten kommunikaation kunnan kanssa

11. Kansainvälistyminen

Vimpelin kunta edistää kansainvälistymistä osana elinkeinoelämän, koulutuksen ja elinvoiman kasvua.

Alla olevaan taulukkoon on pyritty kokoamaan kuntastrategiasta joitakin painopistealueisiin liittyviä konkreettisia toimenpiteitä talousarviovuodelle 2024.

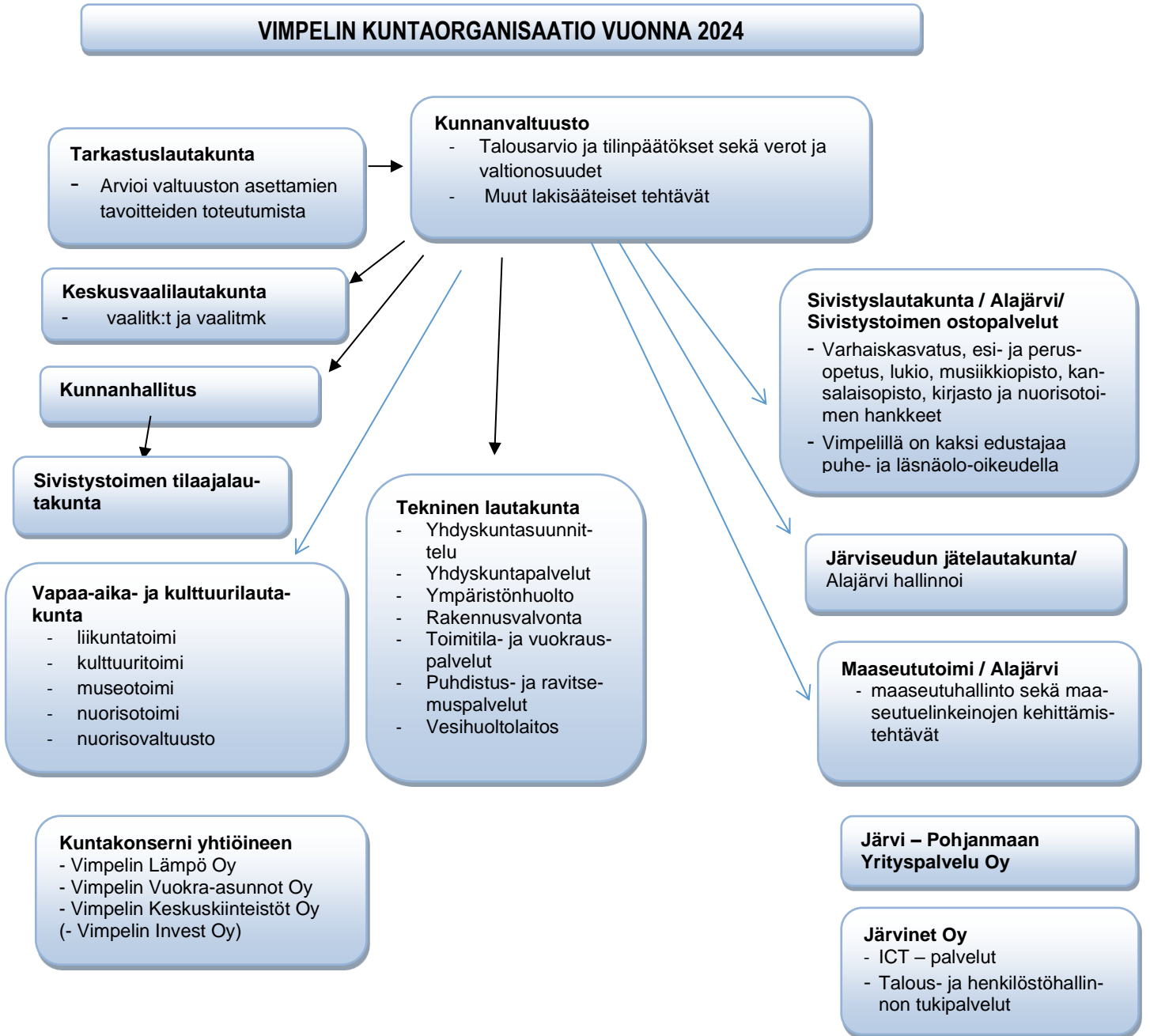
Vimpelin kuntastrategia vv. 2022–2025 painopistealueet ja palvelusuunnitelma vuodelle 2024

Paino-pisteet Kunta-strategia 2022–2025	Kuntastrategiaan kirjatut tavoitteet	Keskeiset konkreettiset toimenpiteet Talousarvio 2024
<p><u>1. Tulevaisuus</u> Vimpeli on kuntakentän kansallinen edelläkävijä</p>	<p>1. Vimpeli perustaa "tulevaisuuden ja mahdollisuuksien toimikunnan" (Committee of Future and Possibilities) 2. Vimpeli etsii aktiivisesti uusia yhteistyömalleja Järvi-seudun kuntien kanssa. 3. Vimpeli sitoutuu edistämään kestävästä kehitystä.</p>	<p>1. Tavoitteena kokoontua 2 kertaa vuodessa. 2. Jatketaan Geopark hanketta ja JPYP-kanssa kehitystyötä 3. Edistetään ympäristöystävällisiä energia ratkaisuja</p>
<p><u>2. Väestökehitys</u> Vimpeli pysäyttää väestön vähenemisen (Smart Growth Strategy)</p>	<p>1. Kunta optimoi JAMI*:n/Vimpelin kv*-rekrytointi-koulutus-integraatio mallin. 2. Vimpelin kunta ja konserniyhtiö Vimpelin Vuokratat Oyj päivittää resurssien rajoissa vuokratatlokantaansa. Kunta lisää erityisesti perhe, opiskelijaj- ja ns "vastaanottoasuntojen" määrää 6. Kunta suorittaa kohdennettua markkinointia paluumuuttajiin 9. Kunta aktivoi "muuta loma-asunto" vakituiseksi kampanjan ja luo polun</p>	<p>1. Järjestetään koulutuksia henkilökunnalle ja jalkautetaan kunta strategian integraatiomalli täyteen operatiiviseen käyttöön 2. Toteutetaan talouden tasapainottamisen suunnitelma, sekä kunta edistää konkreettisesti yksityisten rakennusliikkeiden uudisrakentamista. 3. Kohdennettu markkinointi paluumuuttajille 4. Tehdään polku ja esitteet 5. Vauva-raha käyttöön 1000 €/syntyvä vauva/vuosi päätettävien ehtojen mukaan</p>
<p><u>3. Elinkeinoelämä</u> Vimpeli on yrittäjämyönteinen kunta, joka mahdollistaa elinkeinoelämän kasvun</p>	<p>1. Vimpeli turvaa elinkeinoelämän kasvun takamalla osaavan työvoiman riittävyyden "JAMI:n/Vimpelin kv-rekry-koulutus-kotouttamisen-mallin" avulla. 2. Vimpeli lisää elinkeinoelämän mahdollisuuksia ja työpaikkoja panostamalla Geopark hankkeeseen ja matkailun brändin kasvattamiseen Järvi-seudulla yhteistyössä ympäryskuntien kanssa 3. Kunta ylläpitää aktiivista vuoropuhelua yrittäjien kanssa (esimerkiksi hankintavuoropuhelu) ja noudattaa laadittua kunnan hankintaohjetta. 4. Vimpeli perustaa nuorten yrityskehittämön yhteistyössä nuorisovaltuuston, JPYP, 4H, sivistystoimi, OP + yrittäjäyhdistys 5. Yrittäjien kaavoitustarpeita huomioidaan aktiivisesti 6. Kunta järjestää yhdessä seutukunnan muiden kuntien ja JPYP:n kanssa tapahtumia, jotka lisäävät paikallisten yrittäjien näkyvyyttä, lisäävät alueen investointeja ja startup yrityksiä ja uusien</p>	<p>1. Jatketaan aikaisemmin sovittuja toimenpiteitä elinvoiman vahvistamiseksi 2. Kunta jatkaa yhteistyötä strategisten alueiden kehittämiseksi 3. Vimpelin Invest Oy:n toiminnan käynnistäminen</p>

	<p>innovaatioteknologioiden integroimista olemassa olevaan teollisuus klusteriin</p> <p>7. Kunta edistää aktiivisesti polku-, moduuli- ja muiden "maakuntakorkeakoulu" -hankkeiden edistämistä elinkeinoelämän tueksi</p> <p>8. Kunta jatkaa Lakeaharjun alueen, teollisuusmäen, kantatie 68:n ja keskustan palveluliikkeiden strategista kehittämistä ja perustaa kehityksen tueksi työryhmät</p>	
<p><u>4. Talous ja henkilöstö</u></p> <p>Vimpelin kunta on päätöksenteossaan taloudellisesti vastuullinen</p>	<p>1. Kunta jatkaa talouden tasapainottamista olemassa olevan strategian/painelaskelmien mukaisesti</p> <p>2. Vimpelin kunta tavoittelee taseeseen noin neljän miljoonan pysyvää ylijäämäpuskuriä</p> <p>5. Kunta hakee aktiivisesti, leader rahoituksia ja muita EU-pohjaisia rahoituksia, sekä hankkeita talouden tueksi</p> <p>7. Vimpelin kunta optimoi oman kiinteistömässään taloudellista hallintaa fuusioimalla/yhdistämällä nykyiset rakenteet yhden toimijan alle, kuntakonserni velvoitetaan aktiivisesti päivittämään indeksi- ja muita korotuksia vuokriin lain mukaisesti</p> <p>10. Vimpelin kunta sitoutuu edistämään ja ylläpitämään henkilöstön osaamista, työhyvinvointia ja työssä jaksamista</p> <p>- Työnohjausta ja muita resursseja kohdennetaan tarpeen mukaan</p>	<p>1. kuten alla</p> <p>2. Tavoitellaan ylijäämäistä tilinpäätöstä nyt ja tulevaisuudessa</p> <p>3. Nostetaan vuokria vuoden 2024 aikana vastaamaan nykyistä kehitystä.</p> <p>4. Mahdollistetaan 3 koulutuspäivää kunnan työntekijöille.</p>
<p><u>5. Vaikuttaminen ja yhdenvertaisuus</u></p> <p>Vimpeli on kunta, jonka kehittämisen keskiössä on kuntalaiset yhdenvertaisesti</p>	<p>2.Vimpeli on nuorisoystävällinen kunta.</p>	<p>1. Haetaan Unicef lapsiystävällistä kuntastatusta</p>
<p><u>6. Vapaa-aika, kulttuuri, hyvinvointi ja terveys</u></p> <p>Vimpeli tarjoaa monipuolisia kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluita, sekä sitoutuu edistämään ennaltaehkäiseviä hyvinvointi- ja terveyspalveluita</p>	<p>1. Kunta sitoutuu edistämään fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä terveyspalveluita/ennaltaehkäiseviä palveluita.</p> <p>2. Palvelut ovat helposti saatavissa, edullisia, sekä suunnattu kaikille eri ikäluokille.</p> <p>3.Kunta sitoutuu edistämään nuorten tasavertaisia mahdollisuuksia harrastaa perheen taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Vimpeli kehittää "harrastus takuu"-mallin, joka takaa jokaiselle nuorelle mahdollisuuden urheilla ja harrastaa. Tätä varten kunta kehittää oman rahoitusinstrumentin.</p> <p>4, Ikäihmisille tarjotaan maksuttomia liikuntamahdollisuuksia.</p>	<p>1. Liikuntapaikat ja virkistyskohteet esille ja helposti saataville kunnan internetsivuille ja sosiaalisessa mediassa</p> <p>2. Jatketaan syksyllä 2022 aloitettua pilottia Moms for Kids ry: n kanssa. Liikuntatoimen avustuksiin lisätty 4 000 €, jotka kohdennetaan Mom for Kids ry:n kautta tarvitseville henkilöille.</p> <p>3. Jatketaan ikäihmisille suunnattujen palvelun maksuttomuutta. Liikuntahallilla maksuttomasti 2krt/vko kävelysähly sekä kuntosali. Jatkossa myös ohjattua toimintaa tarjotaan säännöllisesti.</p> <p>4. Avustuksien jaossa tapahtumien järjestämiseen huomioidaan tapahtumien eri kohderyhmät</p> <p>5. Lastenteatteritoiminnan jatkaminen</p> <p>6. Pesisfestariviikon kävijämäärän lisääminen</p> <p>7. Nuorisotilan toiminnan kehittäminen NuVa:n kanssa</p> <p>8. Museotapahtumien järjestäminen ja museoiden näkyvyyden parantaminen</p> <p>9. Laaditaan vuosittainen hyvinvointikertomus</p>
<p><u>7. Markkinointi</u></p> <p>Vimpeli on pesäpallon maailmanpääkaupunki ja kuntakentän edelläkävijä</p>	<p>1.Vimpeli panostaa markkinoinnissaan luovuuteen ja sosiaaliseen mediaan</p> <p>6.Kunta päivittää joka vuosi oman kuntavideon</p> <p>8.Kunta perustaa oman LinkedIn kanavan</p>	<p>1. Markkinoinnissa käytettyä materiaalia laajennetaan sekä laajennetaan moni kieliseksi</p> <p>2. Kunta video päivitetään</p> <p>3. Perustetaan oma LinkedIn kanavan</p> <p>4. Laitetaan geopark kyltit kuntoon.</p>

<p><u>9. Koulutus</u> Vimpeli on koulutuksen kansallinen pioneeri ja edelläkävijä</p>	<p>1. Kunta lisää moduuli-, polku- ja korkeakouluharjoittelumahdollisuuksia elinkeinoelämän osalta</p>	<p>1. tarjotaan korkeakouluopiskelijalle kesätyöpaikkaa / harjoittelupaikkaa</p>
<p><u>10. Digitalisaatio</u> Vimpeli mahdollistaa monipuolisen etätöiden ja kuntalaisten kommunikation kunnan kanssa</p>	<p>1. Liikuntapaikat ja kunnan palvelut, latujen kunto löytyy helposti digitaalisista alustoista</p>	<p>1. laitetaan kartalle ja digitoidaan geoparkkohteet</p>
<p><u>11. Kansainvälisyminen</u> Vimpelin kunta edistää kansainvälistymistä osana elinkeinoelämän, koulutuksen ja elinvoiman kasvua.</p>	<p>1. Kansainvälisen pesäpallifestivaalin avulla Vimpeli brändäytyy kansallisesti ja kansainvälisesti</p>	<p>1. Kutsutaan pesäpallifestivaaleille geopark vieraita ulkomailta.</p>

3. VIMPELIN KUNTAORGANISAATIO

Vimpelin kunnan organisaatioon kuuluvat kunnan pysyvät luottamustoimielimet: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, tarkastuslautakunta, tekninen lautakunta, vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta, sivistystoimen tilaajalautakunta, keskusvaalilautakunta ja kunnanhallituksen asettamat toimikunnat.

Vimpelin kunnan vapaa-aikatoimi pitää sisällään liikuntatoimen, kulttuuritoimen ja museotoimen sekä nuorisotoimen ja nuorisovaltuuston 1.1.2022 lukien. Muut sivistystoimen palvelut sekä nuorisotoimen yhteiset hankkeet tuottaa Alajärven kaupunki ostopalvelusopimuksella Vimpelin kunnalle.

Alajärven kaupunki tuottaa maaseututoimen palvelut edelleen Soinin ja Vimpelin kunnalle.

1.1.2024 Vimpelin kunnan organisaation henkilöstöön kuuluvat seuraavat viranhaltijat; kunnanjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja, tekninen johtaja, ympäristösihteeri, vapaa-aikasihteeri ja hallintosihteeri.

Järvinet Oy:ltä ostetaan ICT - palvelut sekä osa henkilöstö- ja taloushallintopalveluista. Elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämispalvelut hankitaan Järvi - Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ltä. Maaseututoimen ja jätehuollon palvelut hoidetaan yhteislautakuntien kautta. Sivistys- ja varhaiskasvatuspalvelut ostetaan Alajärven kaupungilta.

4. TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS, SEURANTA SEKÄ TILIVELVOLLISET

Kunnan ja kuntayhtymän talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta, rakenteesta ja sisällöstä sekä sen hyväksymisestä, muuttamisesta ja sitovuudesta säädetään *kuntalain 110 pykälässä*. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi (*KuntaL 110.1 §*). Talousarvion ja kirjanpidon yhteys kuntataloudessa on kiinteä ja niiden vaikutus toisiinsa molemmin suuntainen. Kirjanpito tulee järjestää siten, että sen avulla voidaan seurata talousarvion toteutumista tilinpäätöksessä laadittavassa talousarvion toteutumisvertailussa (*KuntaL 113 §*). Toisaalta talousarviossa noudatetaan kirjanpidon suoriteperustetta määrärahan ja tuloarvion ottamisessa talousarvioon. Kirjanpitoikäntö ohjaa näin menon ja tulon merkitsemistä talousarviossa ja sen toteutumisvertailussa.

Yhteenvetona todetaan kuntalakiuudistuksen tuomat keskeisimmät talousarvion sisältömuutokset:

- Talousarviossa on huomioitava aiempaa tarkemmin kuntakonsernin näkökulma sekä vastuut ja velvoitteet.
- Talousarvion on toteutettava kuntastrategiaa eli talousarviotavoitteet on johdettava kuntastrategiasta.
- Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee myös kuntayhtymiä.
- Erillinen toimenpideohjelma alijäämän kattamiseksi on poistunut, jolloin tasapainottamistoimenpiteet esitetään taloussuunnitelmassa.

Kuntalain taloussäännöksiin sisältyvänä periaatteena on laskelmien suunnittelun ja seurannan yhdenmukainen rakenne. Tulos- ja rahoituslaskelman rakenne ja tietosisältö ovat pääpiirteissään yhtenevät talousarviossa ja tilinpäätöksessä. Laskelmissa on varsinaisesti eroja vain sisäisten erien sekä kunnan liikelaitosten ja muiden taseyksiköiden käsittelyssä.

Kuntalain talousarvio- ja -suunnitelmasäännöksiä tarkoituksena on varmistaa kunnan tehtävien ja talouden oleminen kestäväällä pohjalla ja tasapainossa. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoitujen talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä toimintaympäristön muutokset. Taloussuunnitelmassa ja -arviossa esitetään tavoitteiden toteutuksen edellyttämät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat.

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää kuntastrategiasta, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, omistajaohjauksen periaatteista, varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista, takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuuston tulee päättää myös kunnan liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista (*KuntaL 14 §*).

Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan. (*KuntaL 39*). Kunnan ja kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan (*KuntaL 110.3 §*).

4.1. Talousarvion 2024 rakenne, sitovuus ja seuranta

Talousarvio sisältää käyttötalousosan, tuloslaskelmaosan, rahoitusosan ja investointiosan.

4.1.1. Talousarvion sitovuus

Talousarviossa hyväksytään bruttotulot ja bruttomenot.

Talousarvion käyttötalouden osalta määrärahat ovat sitovia bruttomääräisinä:

- valtuustoon nähden kunnanhallitus- ja lautakuntatasolla (sitovuustaso osasto 02)
- lautakuntaan nähden vastuualuetasolla (sitovuustaso osasto 03)

Investoinnit ovat sitovia valtuustoon nähden hankeryhmittäin investointimenot, investointitulot ja investointinetto.

Valtuustoon nähden sitovat hankeryhmät:

Kunnanhallitus (kunnanhallitus päättää hankeryhmän sisällä)

Sivistystoimen irtaimisto (kunnanhallitus päättää hankeryhmän sisällä)

Kiinteät rakenteet ja laitteet (tekninen lautakunta päättää)

Uudisrakentaminen

Teknisen toimen irtaimisto (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä)

Peruskorjaus (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä)

Yleiset alueet (erikseen valtuustoon nähden sitovia kaavatiet ja urheilu- ja ulkoilualueet)

- Kaavatiet (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä)
- Urheilu- ja ulkoilualueet (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä vapaa-aikalautakuntaa kuultuaan)

Vesihuoltolaitos (tekninen lautakunta päättää hankeryhmän sisällä)

Sitovia eriä tuloslaskelmassa ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja menot ja tulot. Poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti.

Rahoitusosassa sitovia eriä ovat rahoitustoiminnan, lainakannan ja muut maksuvalmiuden muutokset.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa, ja että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Sivistyksen sekä maaseututoimen osalta talousarvio on valmisteltu palvelujen ostomäärärahoina. Tuotteiden kustannuksiin otetaan ulkoiset toimintamenot, suoriteperusteiseen laskutukseen perustuvat sisäiset menot sekä tilojen poistojen mukaiset vuokrat. Tuotteen nettohintaa määrättäessä toteutuneista kustannuksista vähennetään toimintatuotot kunnittain. Vuoden 2019 talousarviosta lukien myös kalustohankinnat ovat sisällyneet peruskunnan talousarvion investointiosaan 10 000 euron ylittävältä hankinnalta osin.

Talousarviovuoden aikana menojen mahdollisesti ylittyessä lautakuntatasolla, valtuustolle on esitettävä ylitysoikeudet ennen talousarviovuoden loppua. Ylityksille on aina esitettävä kate.

Talousarvion toteutumista tulee seurata säännöllisesti toimielinten kokouksissa.

4.2. Tilivelvolliset viranhaltijat

Kuntalain (410/2015) 123 §:n mukaan tilintarkastajien on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenille ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuuvapaus.

Kuntalain (410/2015) 125 §:n 1.mom.mukaan tilivelvollisia ovat: kunnan toimielimen jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

Hyväksymällä talousarvion valtuusto määrää myös tilivelvollisiksi tilauksittain seuraavat viranhaltijat (hallintosäännössä määritellyt toimielinten esittelijät):

Kunnanhallitus	Kunnanjohtaja
	Hallinto- ja talousjohtaja
Vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta	Vapaa-aikasihteeri
Tekninen lautakunta	Tekninen johtaja
Investoinnit	Kunnanjohtaja
	Vapaa-aikasihteeri
	Tekninen johtaja

5. TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVAT TOIMENPITEET TALOUSARVIOSSA

Kuntalain mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Voimaan tulleiden Kuntalain säännösten (110.3 §) mukaan alijäämän kattamisvelvoite syntyy, kun kunnan tai kuntayhtymän taseeseen on kertynyt alijäämää. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Alijäämän kattamista koskevista yksilöidyistä toimenpiteistä päätetään taloussuunnitelmassa. Taloussuunnitelman tasapainoa arvioitaessa otetaan huomioon taseeseen kertyneet ylijäämät.

Uuden kuntalain mukaan talouden tasapainottamiseksi ei laadita enää erillistä toimenpideohjelmaa, vaan kaikki yksilöidyt ja konkreettiset tasapainottamistoimenpiteet tulee esittää talousarviossa ja -suunnitelmassa. Usealle vuodelle ulottuvat talouden tasapainottamistoimenpiteet tarkistetaan ja hyväksytään vuosittain talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Talousarvioon ja -suunnitelmaan otettavat toimenpiteet on esitettävä yksilöityinä, rahamääräisinä ja ajallisesti kohdistettuina.

Kunnanvaltuusto on 23.10.2023 hyväksynyt uuden talouden tasapainottamisohjelman talousarviovuodelle 2024 ja suunnitelmavuosille 2025 – 2026. Suunnitelmavuosilla olevat luvut eivät merkitse uusia toimenpiteitä, vaan ne kuvaavat muutosta tuloslaskelmaan verrattuna vuoteen 2023.

Erityisesti suunnitelmavuodet tulevat olemaan talouden tasapainottamisen kannalta haasteellisia. Toiminnan rahoitusta lienee välttämätön lisätä verotulojen kautta, koska valtionosuuden kautta ei tulopohjaa voida omilla toimenpiteillä kasvattaa. Lisäksi vuoden 2025 alusta voimaan tuleva TE2025 uudistus tuo suunnitelmavuosiin sekä tulojen että menojen osalta epävarmuustekijöitä.

Talouden tasapainottamishjelma	2023	2024	2025	2026
Kunnanvaltuusto 23.10.2023 §				
Vesi- ja jätevesimaksujen (kulutus) nostaminen 15 %		100 000	100 000	100 000
Kunnan suoraan omistamien asuntojen vuokrien nostaminen 10 %		21 000	21 000	21 000
Rahoitusvastikkeen poismaksu, vuokratulon lisäys		10 000	10 000	10 000
Tuntikehyksen vähentäminen oppilasmäärän pienentyessä		-40 000	-40 000	-40 000
Esikouluryhmien vähentäminen yhteen	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Kotihoidon tuen vähentäminen lasten lukumäärän laskiessa		-10 000	-20 000	-20 000
Rakennusvalvonnan taksojen ja maksujen korotus		-2 500	-2 500	-2 500
Kiinteistöstrategia ja kiinteistöjen salkutus ylläpidettäviin, kehitettäviin, myytäviin, purettaviin, "kylmäksi laitettaviin" jne. Kiinteistöstrategia hyväksytty kunnanvaltuustossa 2.4.2023				
Ylläpidettäviin kiinteistöihin toteutetaan energiansäästötoimenpiteitä		-20 000	-20 000	-20 000
Yhden esimiehen malli ruoka- ja siivouspalveluissa, toteutettu v. 2023	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Yhteensä säästöohjelma: vaikutus tulokseen verrattuna nykyiseen, euroa	60 000	263 500	263 500	263 500

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä taseessa on ylijäämää 1 600 453,95 euroa.

Tilinpäätösten ja taseen yli-/alijäämät	
TP 2013 alijäämä	-527.547,56
TP 2014 alijäämä	-221.139,17
TP 2015 ylijäämä	1.397.726,12
TP 2016 ylijäämä	1.482.844,84
TP 2017 ylijäämä	961.529,27
TP 2018 alijäämä	-503.010,33
TP 2019 alijäämä	-1.154.485,45
TP 2020 ylijäämä	1.240.913,36
Taseen alijäämä 31.12.2020	-165.830,07
TP 2021 ylijäämä	971.742,04
Taseen ylijäämä 31.12.2021	805.911,97
TP 2022 ylijäämä	794.541,98
Taseen ylijäämä 31.12.2022	1.600.453,95

Taulukko 7: Tilinpäätösten ja taseen yli- / alijäämät 2013–2022.

Taulukko 8: Tilikauden tulokset 2013–2024

6. VUODEN 2024 TALOUSARVION KESKEISET TUNNUSLUVUT TALOUSARVIOESITYKSEN MUKAAN (ULKOINEN)

TA 2024 perustuu seuraaviin tekijöihin:	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Tulovero - %	22,25 %	9,61 %	9,6 %
Asukasluku	2672	2672	2672
Vakinaiset toimet/virat	45	38,3	38,5
	<u>mili. €</u>	<u>mili. €</u>	<u>mili. €</u>
Toimintatuotot	4,2	3,64	3,66
Toimintakulut	-22,4	-10,19	-10,4
Toimintakate	-18,2	-6,55	-6,71
Verotulot	10,96	6,54	6,40
Valtionosuudet	9,1	1,77	1,47
Vuosikate	1,83	1,63	0,89
Sumu-poistot	-1,0	-1,0	-0,885
Tilikauden tulos	0,795	0,7	0,004
Investoinnit netto	1,9	1,6	3,96
Talousarviolainat *)	11,4	13,3	10,8
Talousarviolainat*) asukas	4285	4978	4057

*) Talousarviolainat sisältävät myös lyhytaikaiset kassalainat 3,0 milj. euroa.

Yllä olevassa taulukossa ei ole huomioitu vuoden 2024 aikana investointien rahoitukseen otettavaa pitkäaikaista lainaa.

6.1. Käyttötalous

Talousarvioesityksen mukaan toimintakate on n. -6,71 miljoonaa euroa (v. 2023 -6,55 m€). Vuosikate on 889 891 miljoonaa euroa (v. 2022 1,630 m€).

Toimintatuotot – ja kulut

Toimintatuotot ovat vuonna 2024 yhteensä 3,659 milj. €, joka on vuoden 2023 talousarvioon verrattuna 0,5 % suurempi (18 520 €). Toimintakulut ovat vuonna 2024 yhteensä 10,369 milj. €. Nousua kuluvan vuoden talousarvioon on 1,73 %.

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakate on toimintatuottojen ja – kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksella ja valtionosuudella katettavan osuuden toiminnan kuluista. Toimintakate vuonna 2024 on 6,710 milj. €.

	TA 2024	TA 2023	TP 2022	TP 2021
Toimintatuotot	3.659.170	3.640.650	4.184.565	4.106.168
Toimintakulut	-10.369.553	-10.190.122	-22.424.940	-22.355.963
Toimintakate	-6.710.383	-6.549.472	-18.240.375	-18.249.795

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2024 yhteensä 6.403.000 euroa. Verotulot on arvioitu lokakuun 2023 veroennustekehikon pohjalta. Vuoden 2024 valtionosuudet on arvioitu 23.11.2023 valtiovarainministeriön tekemän laskelman mukaan ja niitä arvioidaan kertyvän 1.446.374 euroa.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikate vuodelle 2024 on 0,889 milj. €. Tulorahoitus riittää juuri suunnitelman mukaisiin poistoihin. Rahoituslaskelmassa esitetään vuosikatteen riittävyys lainojen lyhennyksiin ja nettoinvestointeihin.

Vuoden 2024 talousarvion tuloslaskelma osoittaa 4 260 euron ylijäämää, 885 631 euron poistojen jälkeen.

Tilikauden tulos

Vimpelin kunnan vuoden 2024 talousarvion tulos on positiivinen 4 260,00 euroa.

6.2. Investointiosa

Investoinneissa käsitellään aktivoitavat eli poistonalaiset hankintamenot. Tällöin 10.000 euroa tai sitä suuremmat käyttöomaisuushankinnat ja osakkeiden hankinnat käsitellään investointiosassa. Vuonna 2024 investointien nettomenot ovat 3.958.565 euroa, kun ne vuoden 2023 talousarviossa olivat talousarviomuutosten jälkeen 1.873 823 euroa. Merkittävin investointi on kirjasto- nuorisotalo sekä rahastosijoitus Vimpelin Invest Oy:hyn.

6.3. Rahoitusosa

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Talousarviolainat

Vimpelin kunnalla on vuoden 2024 alussa talousarviolainoja 10,8 milj. €. josta kuntatodistuslainaa 3,0 milj. €. Vuonna 2024 vanhoja pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 578 000 €. Rahoituslaskelma osoittaa, että vuosikate ei riitä sekä lainojen lyhennyksiin että investointien (netto) rahoitukseen. Kesäkuussa erääntyy 2 lyhytaikaista lainaa, jotka uusitaan pitkäaikaisiksi lainoiksi. Lisärahoitusta tarvitaan rahoituslaskelman mukaan n. 5,650 milj. euroa, josta uutta lainaa 3,650 milj. euroa. Lyhytaikaista kuntatodistuslainaa sekä maksuliikennetilin limiittiä käytetään maksuvalmiuden turvaamiseen vuoden aikana.

Maksuvalmius

Kunnan maksuvalmius varmistetaan lyhytaikaisilla kuntatodistuksilla, joita hallinto- ja talousjohtaja voi nostaa 10 milj. euroon saakka (hallintosääntö 21 § kohta 3). Maksuliikennetilin limiitti on 300 000 euroa. Kassan riittävyys päivinä pyritään pitämään keskiarvolla 10 pv tai yli.

6.4. Tuloslaskelma ja tunnusluvut

Tuloslaskelma 2024			
ulkoinen	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot			
Myyntituotot	2 872 845	1 877 751	1 904 156
Maksutuotot	30 098	33 200	36 000
Tuet ja avustukset	209 667	17 635	45 475
Muut toimintatuotot	1 071 955	1 712 064	1 673 539
Toimintatuotot	4 184 565	3 640 650	3 659 170
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-2 315 757	-2 050 726	-2 211 797
Palvelujen ostot	-18 165 426	-6 256 663	-6 470 630
Aineet , tarvikkeet ja tavarat	-1 267 059	-1 112 190	-1 123 040
Avustukset	-176 260	-187 219	-166 290
Muut toimintakulut	-500 438	-583 324	-397 796
Toimintakulut	-22 424 940	-10 190 122	-10 369 553
Toimintakate	-18 240 375	-6 549 472	6 710 383
Verotulot	10 960 338	6 547 000	6 403 000
Valtionosuudet	9 117 671	1 773 224	1 446 374
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	9 309		
Muut rahoitustuotot	80 879	3 000	3 000
Korkokulut	-92 003	-142 529	-250 000
Muut rahoituskulut	-2 290	-1 100	-2 100
Vuosikate	1 833 529	1 630 123	889 891
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 038 987	-954 871	-885 631
Satunnaiset erät			
Tilikauden tulos	794 542	675 252	4 260
Tilinpäätössiirrot			
Tilikauden yli- /alijäämä	794 542	675 252	4 260

Tuloslaskelma sisältää myös vesihuoltolaitoksen ja muun liiketoiminnan.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot / Toimintamenot, %	214,2	293,5	420,7
Vuosikate / Poistot, %	176,5	170,7	
Vuosikate, euroa/asukas	686,5	610,3	333,2
Kertynyt yli-/alijäämä	1 600 454,00	2 275 706,00	2 279 966,00
Asukasmäärä vuoden lopussa	2 671	2671	2671

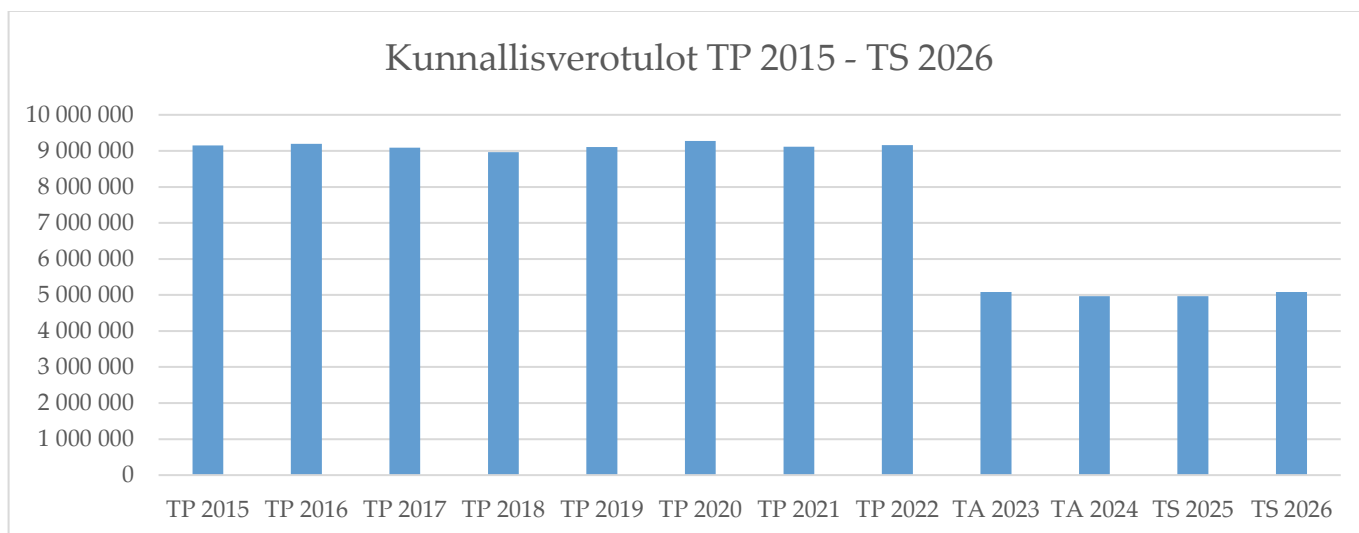
Taseeseen kertynyt ylijäämä (alijäämä) €/asukas
(tavoitearvo 300–400 €/asukas)

	TP 2021 + TP 2022	TP 2021 + TP 2022 + TA 2023	TP 2021 + TP 2022 + TA 2023 + TA 2024
Ylijäämä/alijäämä €/asukas	599	852	854
Asukasluku 31.12.2022	2671	2671	2671

7. KUNNAN VERORAAHOITUS ELI VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET

7.1. Kunnallisvero

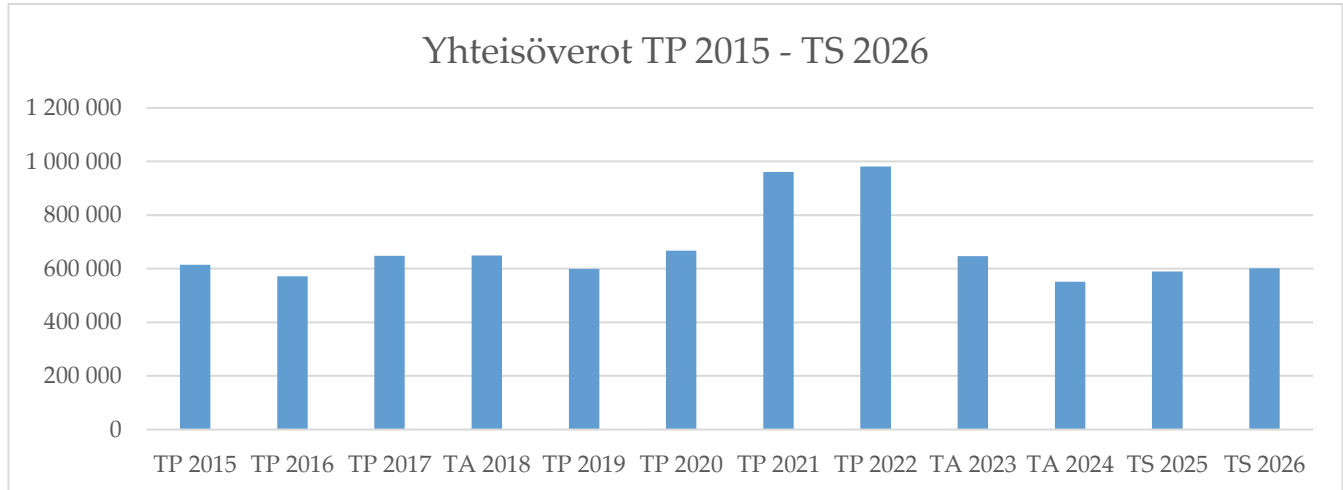
Kunnallisverokertymässä tuloveroprosentti on 9,6 % pyörityksen jälkeen. Tilinpäätösennusteeseen v. 2023 kunnallisveron tuoton ennustetaan laskevan talousarvioon verrattuna johtuen ennustettua huonommasta talouskehityksestä. Talousarvioon 2024 kunnallisverotulot on arvioitu marraskuun 2023 veroennustekehikon mukaisina.

Taulukko 9, kunnallisvero 2015–2026

7.2. Osuus yhteisöveron tuotosta

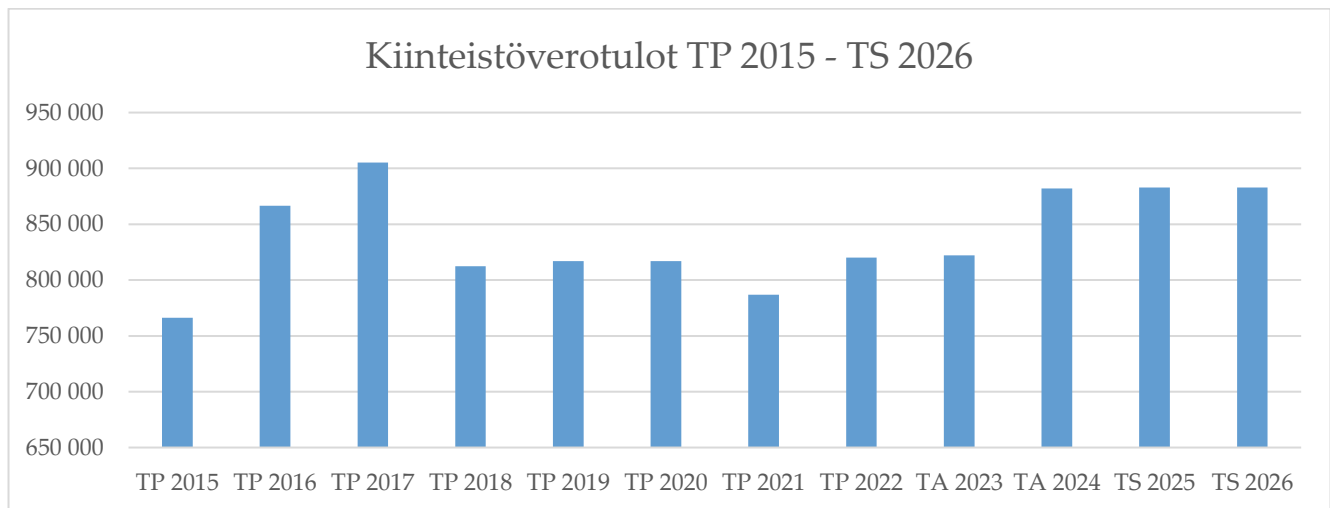
Kesäkuusta alkanut yhteisöveron verovuoden 2023 ennakkoverojen heikko kehitys on jatkunut syyskuun loppuun asti. Yhteisöverokertymän arvio perustuu veroennustekehikon arvioon lokakuulta 2023.

Taulukko 10, yhteisövero 2015–2026

7.3. Kiinteistövero

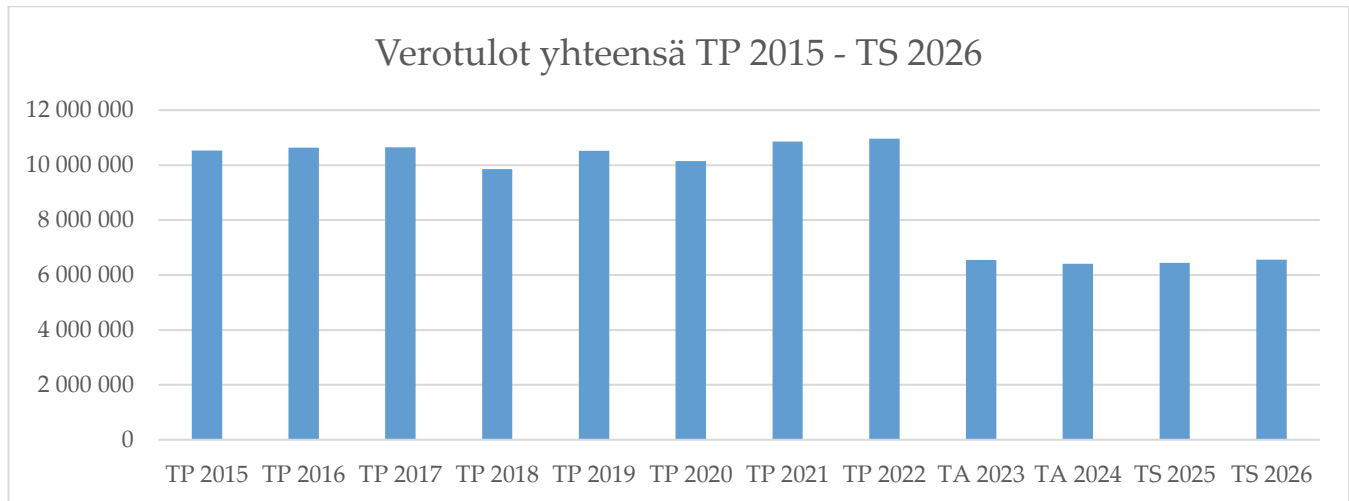
Vuoden 2024 ja suunnitelmavuosien 2025–2026 kiinteistöverotuotto perustuu lokakuun 2023 veroennustekehikkoon. Kiinteistöveroennusteessa on huomioitu maapohjan eriytetty kiinteistöveroprosentti.

Taulukko 11, kiinteistövero 2015–2026

7.4. Verotulot yhteensä

Kunnan verotulojen määrä laskee vuonna 2024 vuoden 2023 talousarvioon nähden talouden taantumasta johtuen. Lasku näkyy sekä kunnallisveron tuottoennusteessa että yhteisöveron tuottoennusteessa.

Taulukko 12, verot yhteensä 2014–2024

7.5. Valtionosuudet

Valtiovarainministeriö päivitti 23.11.2023 kuntakohtaisen laskelman vuodelle 2024 myönnettävistä kuntien peruspalvelujen valtionosuuksista, kotikuntakorvauksista sekä veromenetysten korvauksista. Laskelma päivittyi vielä myöhemmin veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvauksien osalta.

Laskelmaan on marraskuussa 2023 päivitetty lopulliset määräytymistekijät sekä sote-uudistuksen tasaus-elementit lopullisen sote-siirtolaskelman päivittymisen osalta.

Laskelma sisältää sote-uudistuksen talousvaikutuksia tasaavat elementit, jotka perustuvat marraskuussa 2023 päivitettyihin kuntien lopullisiin sote-rahoituslaskelmiin.

Laskelmaan sisältyy päivitetty tieto sote-uudistusta koskevien siirtolaskelmien jälkikäteistarkistuksen vaikutuksesta. Jälkikäteistarkistuksessa kunnilta koko maan tasolla siirtyvät kustannukset ja tulot tarkistetaan, ja näiden erotus täsmätetään kuntien peruspalveluiden valtionosuuteen vuodesta 2024 alkaen. Vuoden 2022 verotuksen valmistumisen myötä jälkikäteistarkistuksen vaikutus on 501 milj. € valtionosuuksia vähentävä. Vuoden 2023 osalta vähennys huomioidaan takautuvasti vuosina 2025–2027. Vähennys on kaikille kunnille asukasta kohden yhtä suuri. Lisäksi on huomioitu vuodelle 2024 valtionosuuteen 192 miljoonan euron määräaikainen lisäys.

Sote-siirtolaskelman jälkikäteistarkistuksessa on huomioitu kuntien tilinpäätöstietojen (KKTPP) valmistuminen ja lopulliset vuoden 2022 verotiedot. Lisäksi siirtolaskelmassa on huomioitu valtiovarainministeriön kunnilta kyselyllä keräämät oikaistavat tilinpäätöserät.

Peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus vuodelle 2024 on 2,2 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys n. 53 miljoonaa euroa. Hallitusohjelman mukaisesti peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotukseen tehdään yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys vuosina 2024–2027. Vuonna 2024 vähennys pienentää valtionosuutta n. 24 miljoonaa euroa.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 22,09 prosentista 21,92 prosenttiin vuonna 2024. Muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 0,07 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuus on 100 %. Indeksistä puolestaan alentaa valtionosuusprosenttia 0,24 prosenttiyksikköä.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus varmistuu vuoden lopussa.

Muutamalla kunnalla valtionosuus on miinusmerkkinen. Tämä johtuu erityisesti sote-uudistuksen myötä käytön otettavista suurista tasausmenettelyistä, joilla perustaltaan tasoitetaan kuntien talouteen kohdistuvia muutoksia (kustannusten ja tulojen siirron epäsuhta sekä tasapainotilan muutos). Tasapainotilan (vuosikatepoistojen jälkeen) muutos rajataan uudistuksessa +/- 60 euroon asukasta kohti. Tähän muutokseen sisältyvät myös negatiiviset valtionosuudet ja valtionosuuden sote-siirtolaskelmasta aiheutuvat lisävähennykset. Suunnitelmavuosien valtionosuuksiin sisältyy epävarmuutta ja tiedot tulevat päivittymään seuraavan kerran keväällä 2024.

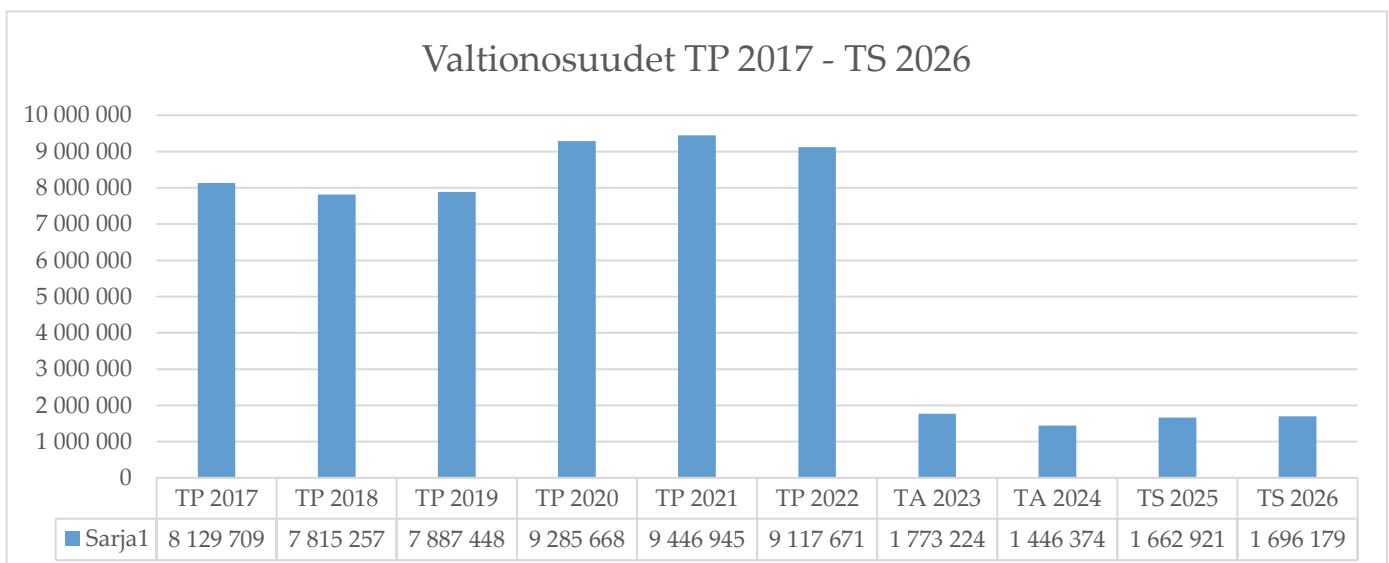
Laskelmat sisältävät marraskuussa päivitetyn sote-siirtolaskelman vaikutukset sekä 23.11. annettuun hallituksen esitykseen sisältyvät toimenpiteet. Laskelmissa on huomioitu sote-uudistuksen kuntatalousvaikutuksia tasaavat rahoituselementit. Lisäksi laskelma sisältää TE-uudistuksen 6.11.2023 julkaistut rahoituslaskelmat.

Kunnille maksettavan rahoituksen lopputulokseen (valtionosuuden maksatukseen) vaikuttavat kotikuntakorvaukset, jotka ovat kuntien välisiä, mutta joiden maksatus hoidetaan valtionosuuksien yhteydessä. Kuntien kirjanpidossa nämä kirjataan toimintakatteeseen. Opetuksen järjestäjä on oikeutettu kotikuntakorvaukseen oppilaan suorittaessa oppivelvollisuuttaan muussa kuin oman kotikuntansa esi- tai perusopetuksessa. Kotikuntakorvaus määräytyy oppilaan iän mukaan.

Vimpelin kunnan talousarviossa esi- ja perusopetuksen valtionosuus sisältyy peruspalvelujen valtionosuuteen. Koska Alajärven kaupunki järjestää vimpeliläisille lapsille esi- ja perusopetuksen, kotikuntakorvaus näkyy heidän talousarviossaan kotikuntakorvaustulona. Tämä tulo otetaan huomioon Alajärven laskutuksessa esi- ja perusopetuksen menot Vimpelin kunnalta. Vastaavasti tämä kotikuntakorvausmeno vähennetään valtionosuuden maksatuksessa Vimpelin kunnalta. Lukion valtionosuus maksetaan Alajärven kaupungille, koska Vimpelin lukio on Alajärven lukiopalvelujen yksikkö Vimpelissä. Vimpeli maksaa Alajärvelle siten nettomenot.

Jos maksatus kokonaisuudessaan on negatiivinen, kunnalta peritään kuukausittaisina erinä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 46 §:n 4 momentin nojalla negatiivisen maksatuksen mukainen euromäärä. *

***Vimpelillä valtionosuus on maksatuksessa negatiivinen ja suurempi v. 2024 kuin vuonna 2023.**

Taulukko 13, valtionosuudet 2017–2026

8. VIMPELIN KUNNAN TALOUSSUUNNITELMA 2025–2026

Vimpelin kunnan taloussuunnitelman vuosille 2025–2026 perustana on ollut vuoden 2023 talousarvio. Vuoden 2023 alusta lukien kunnan kustannus- ja tulo rakenne muuttui oleellisesti hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa.

Suunnitelmavuodelle 2025 myyntituottoja ja muita toimintatuottoja on korotettu 3 % vuoden 2023 tasosta, pois lukien maksutuotot ja avustukset. Toimintamenoista henkilöstökuluihin, aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin sekä muihin toimintakuluihin on arvioitu 3 %:n korotus vuoden 2025 tasosta, palvelujen ostoon on huomioitu TE2025 palvelujen osto sen suuruisena kuin Kuntaliiton 9.11. esitettyssä laskelmassa on arvioitu. Avustukset on pidetty ennallaan. Verotuloihin on arvioitu 1 %:n kasvu TA 2024 arvioon. Valtionosuus on arvioitu perustuen valtiovarainministeriön 23.11.2023 laskelmaan. Korkomenoihin on arvioitu lisäystä, koska v. 2024 tulee lainanotto kasvamaan, mikäli investointiosa hyväksytään esitettyssä muodossa. Myös poistojen kasvu on ennakoitu investointiosaan perustuen.

Suunnitelmavuodelle 2026 toimintatuotot on pidetty v. 2025 tasossa. Se, mitä kiinteistöjä hyvinvointialue vuokraa 2026 alusta lukien tuo muiden toimintatuottojen osalta epävarmuutta arvioon. Toimintamenoista henkilöstökuluihin, aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin sekä muihin toimintakuluihin on arvioitu 3 %:n korotus, palvelujen ostoon on huomioitu TE2025 palvelujen osto sen suuruisena kuin Kuntaliiton 9.11. esitettyssä laskelmassa on arvioitu, toisaalta ennakoidaan opetustoimen ja varhaiskasvatuspalveluiden ostoon vähennystä. Kotihoidon tukeen on arvioitu vähennystä. Verotulojen on arvioitu pysyvän v. 2025 tasossa. Valtionosuus on arvioitu perustuen valtiovarainministeriön 23.11.2023 laskelmaan. Korkomenoihin on arvioitu lisäystä, koska v. 2024 ja 2026 tulee lainanotto kasvamaan, mikäli investointiosa hyväksytään esitettyssä muodossa.

TALOUSSUUNNITELMA 2024 - 2025

ulkoinen	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 872 845	1 877 751	1 904 156	1 956 131	1 956 131
Maksutuotot	30 098	33 200	36 000	36 000	36 000
Tuet ja avustukset	209 667	17 635	45 475	45 475	45 475
Muut toimintatuotot	1 071 955	1 712 064	1 673 539	1 723 745	1 723 745
Toimintatuotot	4 184 565	3 640 650	3 659 170	3 761 351	3 761 351
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-2 315 757	-2 050 726	-2 211 797	-2 278 151	-2 346 496
Palvelujen ostot	-18 165 426	-6 256 663	-6 470 630	-6 694 603	-6 681 515
Aineet , tarvikkeet ja tavarat	-1 267 059	-1 112 190	-1 123 040	-1 156 731	-1 191 433
Avustukset	-176 260	-187 219	-166 290	-166 290	-160 000
Muut toimintakulut	-500 438	-583 324	-397 796	-417 970	-430 509
Toimintakulut	-22 424 940	-10 190 122	-10 369 553	-10 713 745	-10 809 953
Toimintakate	-18 240 375	-6 549 472	-6 710 383	-6 952 394	-7 048 602
Verotulot	10 960 338	6 547 000	6 403 000	6 467 030	6 467 030
Valtionosuudet	9 117 671	1 773 224	1 446 374	1 662 921	1 696 179
Arvonlisäveron takaisinperintä					
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	9 309				
Muut rahoitustuotot	80 879	3 000	3 000	3 000	3 000
Korkokulut	-92 003	-142 529	-250 000	-330 000	-330 000
Muut rahoituskulut	-2 290	-1 100	-2 100	-4 000	-1 125
Vuosikate	1 833 529	1 630 123	889 891	846 557	786 482
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 038 987	-954 871	-885 631	-1 060 000	-1 060 000
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	794 542	675 252	4 260	-213 443	-273 518
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
Tilikauden yli- /alijäämä	794 542	675 252	4 260	-213 443	-273 518
Ennakoitu TP 2023		310 000			
Tavoitteet ja tunnusluvut					
Toimintatuotot / Toimintamenot, %	18,7	35,7	35,3	35,1	34,8
Vuosikate / Poistot, %	176,5	170,7	100,5	79,9	74,2
Vuosikate, euroa/asukas	686,5	610,3	333,2	316,9	294,5
Kertynyt yli-/alijäämä	1 600 454,00	1 910 454,00	1 914 714,00	1 701 271,00	1 427 753,00
Asukasmäärä vuoden lopussa	2 671	2671	2671	2671	2671

9. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Vimpelin kunnan omistajapolitiikan periaatteet, tavoitteet ja käytännön toimintaohjeet sisältyvät konserniohjeeseen. Konserniohjauksen kannalta keskeisiä asioita ovat kunnan omistajapolitiikan tavoitteet, konsernijohton tehtävät, konserniraportointi sekä konsernin tarkastus ja valvonta.

Konsernijohton muodostavat kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konserniohjauksen kannalta on keskeistä, millaiset tavoitteet konserniyhtiöille on asetettu ja miten niiden toteutumista voidaan mitata. Kunnanvaltuusto määrittelee konserniyhtiöille kunnan tavoitteet ja kunnan omistajapolitiikan linjaukset. Valtuusto päättää myös konserniyhtiöiden toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Kunnanhallitus antaa ohjeet yhtiökokouksissa oleville henkilöille kunnan kannan huomioon ottamisesta päätöksenteossa. Lisäksi hallitus valvoo kuntakonserniyhtiöiden toimintaa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia epäkohtien korjaamiseksi. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan konsernipolitiikkaa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernirakenteen ja ohjeiden kehittämistä kunnanhallitukselle.

Kunnanvaltuusto antaa konserniyhtiöille seuraavat yhtiökohtaiset tavoitteet vuodeksi 2024:

9.1. Vimpelin Vuokra-asunnot Oy

Tavoitteet kunnan v. 2024 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vv. 2025–2026

	Talousarvio 2024	Ts 2025	Ts 2026	Tavoite-luokka
Tilojen käyttöaste	90 %	88 %	91 %	Toiminnallinen tavoite
Talouden tervehdyttämissuunnitelma	Toteutus suunnitelman mukaan	Toteutus suunnitelman mukaan	Toteutus suunnitelman mukaan	Taloudellinen tavoite
Tilikauden tulos vähintään	>0	>0	>0	Taloudellinen tavoite
Alijäämä				Taloudellinen tavoite
Omavaraisuusaste %	>6	>10	>15	Taloudellinen tavoite
Pitkäaikainen vieras pääoma €/asukas	< 1050 €/asukas	< 1050 €/asukas	< 1050 €/asukas	Taloudellinen tavoite
Korjausinvestointien suunnitelma	Toteutus suunnitelman mukaan	Toteutus suunnitelman mukaan	Toteutus suunnitelman mukaan	Toiminnallinen tavoite
Korjausinvestointien taso % liikevaihdosta	20 %	20 %	20 %	Toiminnallinen ja taloudellinen tavoite

Asukaslukuna käytetään 2671 asukasta = 31.12.2022 asukasluku

Yhtiöön liittyvät riskit:

- hidas reagointimahdollisuus kustannusten nousuun
- iäkäs asuntokanta
- korkojen nousut

9.2. Vimpelin Lämpö Oy

Vimpelin Lämpö Oy**Tavoitteet kunnan v. 2024 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vv. 2025 – 2026**

	Talousarvio 2024	TS 2025	TS 2026	Tavoiteluokka
Liittymien määrä kpl	44	46		Vaikuttavuustavoite
Yksikköhinta kunnallisen tuotannon keskiarvosta alv 0 %	63 € / Mwh	68 €/Mwh		Tuotantotavoite
Katetuotto %	n. 25	n.25		Kannattavuustavoite
Sijoitetun pääoman tuotto	5	5		Kannattavuustavoite
Tilikauden voitto / liikevaihdosta	> 5 %	>5 %		Taloudellinen tavoite
Omavaraisuusaste %	n.60 %	n.70 %		Taloudellinen tavoite
Suhteellinen velkaantuneisuus %	n.30 %	n. 25		Taloudellinen tavoite
Pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä €/asukas	< 60 €/asukas	< 20 €/asukas		Taloudellinen tavoite
Osinko omistajalle	1000 euroa	1000 euroa		Taloudellinen tavoite

Investoinnit

Suunnitteilla vuodelle 2024 ei ole suurempia investointeja.

Riskit

- Isoja riskejä ovat energiantuotantolaitteiden rikkoutuminen. Näihin on varauduttu hyvin ja lämmön-
tuotanto on turvattu kaikissa tilanteissa. Riski on lähinnä taloudellinen.
- Pienempänä riskinä putkiston rikkoutuminen.
- Riskejä aiheuttaa myös lainsäädännön poukkoilevuus.
- Riskinä yhtiön toiminnalle nähdään myös liiketoiminnan ajautuminen osaksi kuntaomistajan omaa
toimintaa. Asiakkaiden ja kuntalaisten tasapuolisen kohtelun vuoksi on tärkeää, että yhtiön toiminta
ja päätöksenteko pidetään erillään kunnallisesta päätöksenteosta. Toimintaa koskevat päätökset tu-
lee tehdä ensisijaisesti yhtiön toimintaa, taloutta ja kehitystä ajatellen. Edellä mainittu ei kuitenkaan
estä läheisen yhteistyön tekemistä omistajan kanssa.

9.3. Vimpelin Keskuskiinteistöt Oy

Tavoitteet kunnan v. 2024 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vv. 2025–2026

Tavoitteet

	Talousarvio 2024	Ts 2025	Ts 2026	Tavoiteluokka
Tilojen käyttöaste	80 %	100 %	100 %	Toiminnallinen tavoite
Tilikauden tulos	>0	>0	>0	Taloudellinen tavoite
Omavaraisuusaste %	>20	>20	>20	Taloudellinen tavoite

Merkittävimmät yhtiön talouteen liittyvät riskit:

- käyttömenojen nousu energian hinnan nousun ja inflaation vuoksi

Riskeihin varautuminen:

- lisävastikkeiden perintä

9.4. Vimpelin Invest Oy

Kunnanvaltuusto on 23.10.2023 § 79 päättänyt perustaa Vimpelin Invest Oy:n, joka on 100 %:sti kunnan omistama kehitysyritys. Kehitysyrityksen tavoitteena on ensisijaisesti vastata Vimpelin kunnan teollisuustilatarpeisiin mm. vastaanottohallin rakentaminen. Lisäksi perustettava kehitysyritys voi omistaa ja hallinnoida osakkeita, kiinteistöjä, osuuksia, tontteja ja vuokrata niitä. Kunnan omistuksessa nykyisin olevat teollisuushallit voidaan siirtää kehitysyritykselle.

Tavoitteet

	Talousarvio 2024	Ts 2025	Ts 2026	Tavoiteluokka
Tilojen käyttöaste	100 %	100 %	100 %	Toiminnallinen tavoite
Sijoitetun pääoman tuottoprosentti	>0	>5	>6	Taloudellinen tavoite
Osinko omistajalle, mikäli osingonjakoa koskevat ehdot täyttyvät		1 % SVOP-rahastosijoituksesta	1,5 % SVOP-rahastosijoituksesta	Taloudellinen tavoite

Yhtiön toiminta käynnistyy vuoden 2024 aikana ja taloudellinen tavoite on asetettu suunnitelmavuosille.

Sijoitetun pääoman tuottoprosentti mittaa yrityksen suhteellista kannattavuutta.

Sijoitettu pääoma = oma pääoma + korolliset velat.

Tulos ilmoitetaan prosentteissa:

yli 15 % Erinomainen

10 - 15 % Hyvä

6 - 10 % Tyydyttävä

Muut Konserniyhtiöt

- Järvisen koulutus kuntayhtymä (omistus osuus 9,74 %)
- Etelä- Pohjanmaan Liitto (omistusosuus 1,75 %)

Osakkuusyhtiö

- JärviS Energia Oy (omistusosuus 33,33 %)

Vaikuttaminen mainittujen yhtiöiden ja yhteisöjen toimintaan ja talouteen niin, että ne ottavat toiminnassaan huomioon kuntatalouden niukkenevat resurssit.

Kuntayhtymä Kymppi (Te2025) aloittaa toimintansa v. 2024 alussa.

10. RISKIEN HALLINTA JA KESKEISIMMÄT RISKIT

- I. **Strategiset riskit** liittyvät kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin ja niihin kohdistuviin epävarmuustekijöihin
 - Geopoliittinen epävakaus on lisääntynyt
 - Väestön väheneminen sekä Vimpelissä että koko Suomessa
- II. **Toiminnalliset riskit** koskevat mm. päivittäistä toimintaa, prosesseja ja tietojärjestelmiä henkilöstön osaamista ja saatavuutta, suhdannevaihteluita ja lainsäädännön muutoksia.
Geopoliittisen epävakauden vaikutukset yritysten ja kunnan toimintaedellytyksiin:
 - Kyberhyökkäykset ja muut tietojärjestelmiin liittyvät riskit
 - Kunnan peruspalveluihin liittyvät uhkatekijät
 - Henkilöstön saatavuuteen ja osaamiseen liittyvät riskit
 - valmiussuunnitelman ajantasaisuus, varautuminen sekä henkilöstökoulutus
- III. **Taloudelliset riskit** liittyvät mm. talouden tasapainoon, tulorahoituksen riittävyyteen, investointeihin ja rahoitukseen.
 - verotulojen merkittävä lasku talouden taantumassa > toteutuessaan vie v. 2024 tilinpäätöksen negatiiviseksi
 - lainamäärän kasvu ja korkokustannusten nousu
- IV. **Rahoitusriskit** ryhmitellään korkoriskiksi, valuuttariskiksi, likviditeettiriskiksi ja luottoriskiksi.
 - Inflaatio ja kriisiytynyt tilanne Euroopassa vaikuttavat rahamarkkinoihin ja ovat aiheuttaneet korkokustannusten nousun
 - maksuvalmiuden ylläpito tulojen ollessa epäsäännölliset
 - maksatuksessa negatiivinen valtionosuus heikentää maksuvalmiutta ja lisää korkokustannuksia
 - päivittäinen maksuvalmiuden seuranta
- V. **Vahinkoriskit** koskevat vakuutuksia, joilla varaudutaan omaisuus- ja henkilövahinkoihin.
 - kiinteistöjen kunnossapitotoimenpiteet tehdään suunnitellusti,
 - peruskorjauskohteiden valvonta
 - kulunvalvonta
 - vakuutukset pidetään ajan tasalla

Vakuutusyhtiö Pohjola

Ajoneuvovakuutukset If.

11. HENKILÖSTÖ

Talousarvion henkilöstökuluihin kuuluu palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut.

Talousarviossa on varauduttu 4,0 %:n sopimusten mukaisiin palkankorotuksiin kesäkuun 2023 palkoista laskettuna. Henkilöstökulut ovat vuoden 2024 talousarviossa yhteensä 2.211.797 €. Tästä summasta palkkojen ja palkkioiden osuus on 1.729.756 € ja henkilösivukulujen osuus 482.041 €. Henkilösivukuluista eläkemenoperusteisen maksuosuuden sijaan v. 2023 lukien on tullut verorahoitukseen perustuva tasausmaksu, jonka osuus on n. 170 739 € v. 2024.

Palkkojen sivukulut on laskettu seuraavien prosenttien mukaan; sairausvakuutusmaksu 1,30 %, työttömyysvakuutusmaksu 0,52 %, työnantajan palkkaperusteinen eläkemaksu (KuEL) 16,70 % ja muut vakuutusmaksut 0,7 %. Palkkojen sivukulut ovat v. 2024 yhteensä 19,22, kun ne vuoden 2023 talousarviossa olivat 19,19 %.

Vakinaisten virkojen ja toimien täyttämiseen tulee pyytää **kunnanhallituksen** lupa. Lupaa hakiessa on valmistelussa oltava esillä vaihtoehto, jossa tehtävä voidaan hoitaa ko. virkaa tai työsuhdetta täyttämättä.

Alle kolmen päivän sijaisia ei palkata, ellei työtehtävä vaadi sijaisen palkkaamista kiireellisenä asiakkaiden turvallisuuden vuoksi (esim. puhdistuspalvelut ja ravitsemispalvelut perusturvan yksiköissä). Pitempiaikaisen sijaisen palkkaamiseen pyydetään joko teknisen johtajan tai hallinto- ja talousjohtajan lupa. Yli vuoden sijaisuus käsitellään joko teknisessä lautakunnassa tai kunnanhallituksessa.

Vuosiloma annetaan työntekijälle työnantajan määräämänä ajankohtana. Vuosilomasta vähintään 65 % on sijoitettava lomakaudelle (kesäloma). Muu osa lomasta (talviloma) on annettava viimeistään seuraavan lomakauden alkuun mennessä. Vimpelin kunnassa kunnanviraston vuosilomat tulee keskittää kunnanviraston kiinnioloaikoihin.

Työajat tulee suunnitella niin, että ne vastaavat toiminnan tarpeita. Työnantaja vastaa ja päättää töiden, työaikojen sijoittelusta eri päiville. KVTES tai TS ei sisällä määräyksiä säännöllisen työajan sijoittamisesta tiettyyn kellonaikaan tai viikonpäivään. Työvuorot voidaan sijoitella porrastetusti työpäivän sisällä. Koko kunnan henkilöstö on siirretty sähköiseen työajan seurantaan.

Tapaturmavakuutusyhtiö on Pohjola-Vakuutus.

Henkilöstö

36

Tulosalue	Tulosityksikkö Virka- ja toiminimike	TP 2021	TP 2022	1.8.2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
		Hallinto	YLEISHALLINTO				
	Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1	1
	HALLINTO JA TALOUS						
	Hallinto- ja talousjohtaja	1	1	1	1,5	1	1
	Hallintosihteeri	1	1	1	1	1	1
	Laskentasihteeri	1	1				
	Palvelusihteeri	1	1				
	Taloussihteeri			1	1	1	1
	Viestintäsihteeri			1	1	1	1
Tekninen toimi	HALLINTO						
	Tekninen johtaja / rakennustarkastaja	1	1	1	1	1	1
	Toimistos sihteeri	2	2	2	2	2	2
	Kiinteistösihteeri, asunnot *		1	1	1	1	1
	RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALVONTA						
	Ympäristösihteeri ym.	1	1	1	1	1	1
	PUHDISTUS- JA RAVITSEMUSPALVELUT						
	Rav.- ja puhdistusp. esimies			1	1	1	1
	Ravitsemispalveluesimies	1	1				
	Vastaava suurtaloukokki/ravitsemistyöntekijä	1	1	1	1	1	1
	Suurtaloukokki	4	4				
	Ravitsemistyöntekijä	3,5	3,5	4	4	4	4
	Tiiminvetäjä	0,5	0,5				
	Laitoshuoltaja	12	12	7	7	7	7
	TILAPALVELU						
	Kiinteistöinsinööri	-	-	1	1	1	1
	Kunnanmestari	1	1				
	Ammattimies	7	6	6	6	6	6
	Kirvesmies		1	1	1	1	1
	LIIKUNTAPAIKAT						
	Liikuntapaikkojen hoitaja	2	2	2	2	2	2
	YHDYSKUNTAPALVELUT						
	Yhdyskuntapalvelujen päällikkö			1	1	1	1
	Kunnallistekniikan palveluvastaava	0,5	0,5	0,5			
	Vesi- ja viemärlaitoksenhoitaja	1	1	1	1	1	1
	Viemärlaitoksen hoitaja	1	1	1	1	1	1
	VAPAA-AIKAPALVELUT						
Vapaa-aikatoimi	Vapaa-aikasihteeri	1	1	1	1	1	1
	Nuoriso-ohjaaja-liikunnanohjaaja		1	1	1	1	1
		44,5	47,5	38,5	38,5	38	38

12. VIMPELIN KUNNAN VUODEN 2024 TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Kuntalaki edellyttää kunnan toiminnalta tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta. Kunnan taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee osoittaa riittävät resurssit asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osoittaa, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Suunnitelmien tulee turvata kunnan tehtävien hoitaminen. Toisaalta suunnitelmien on oltava realistisia siten, että kunnan talouden tasapaino voidaan säilyttää tai saavuttaa suunnittelukaudella. Talousarvion laadinnassa on otettava huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talouden suunnittelussa lähtökohtana ovat olleet kuntastrategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoidut talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä muut toimintaympäristön muutokset. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on otettu huomioon koko kuntakonserni niin, että tytäryhteisöjen toiminta ja talous kytetään tavoitteiden avulla tiiviisti kunnan strategiaan.

Kunnan toiminnalle asetettavilla tavoitteilla on pyritty luomaan positiivisia vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin sekä kunnan elinvoimaisuuteen. Tavoitteet on asetettu siten, että ne kattavat tehtäväalueen perustehtävät ja ovat toteutettavissa niihin osoitetuilla voimavaroilla. Voimavarat tarkoittavat sekä taloudellisia resursseja että henkilöstöresursseja.

Kunnanhallituksen ja lautakuntien tehtävänä on huolehtia ja seurata, että palveluiden saatavuus hoidetaan tehokkaasti ja taloudellisesti kuntalaisille. Jos saatavuudessa huomataan poikkeavuuksia, niistä puutteet selvitetään ja korjataan mahdollisimman ajantasaisesti.

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelmavuodet 2025–2026 valmistellaan valtuuston hyväksyttäväksi viimeistään 18.12.2023 pidettävään kokoukseen. Vuoden 2023 tilinpäätös valmistellaan kunnanhallituksen hyväksyttäväksi 31.3.2024 mennessä ja valtuuston hyväksyttäväksi 30.6.2024 mennessä.

Toiminnan tuloksen seuranta tehdään sivistys- ja maaseututoimen osalta sopimuksissa määriteltyjen mak-suosuuskausiraportoinnin pohjalta. Kunnan oman toiminnan osalta tulosseuranta tehdään kuukausittaisen toteumaraportoinnin kautta. Konserniyhtiöiden toiminnan raportointi tapahtuu konserniohjeen mukaan.

12.1 Keskusvaalilautakunta

12.1.1. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVIEN MÄÄRÄRAHAT / keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta (ulk.)	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Tuotot	3 173,80	6 096,60	3 800	14 000
Kulut	-11 977,88	-6 803,42	-7 380	-20 375
Toimintakate	-8 804,08	-706,82	-3 580	-6 375

Vuonna 2024 järjestetään presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit.

12.2. Tarkastuslautakunta

12.2.1. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT MÄÄRÄRAHAT / tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta (ulk.)	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Tuotot				
Kulut	-11 912,85	-10 381,16	-12 444	-14 900
Toimintakate	-11 912,85	-10 381,16	-12 444	-14 900

Tarkastuslautakunnan talousarvio sisältää luottamushenkilöpohjaisen tarkastuslautakunnan toiminnan sekä ammattitilintarkastuksen. Tilikausilla 2021–2024 tarkastusyhtiönä toimi KPMG Oy.

12.3. Kunnanhallitus

12.3.1. Taloudelliset tavoitteet

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT MÄÄRÄRAHAT/ kunnanhallitus

Kunnanhallitus (ulk.)	TP 2021	TP 2022 ja muutos	TA 2023	TA 2024
Tuotot	15 218,12	166 693,60	28 810	36 610
Kulut	-18 138 573,54	-17 991 565,71	-6 329 548	-6 471 788
Toimintakate	-18 123 355,42	-17 824 872,11	-6 300 738	-6 435 178

Seuraavassa erittely valtuustoon nähden sitovasta määrärahasta / yleishallinto.

Yleishallinto (ulk.)	TP 2021	TP 2022 + muutos	TA 2023	TA 2024
Tuotot	8 361,29	161 346,36	25 910	34 310
Kulut	-741 783,90	-878 579,14	-895 306	-963 073
Toimintakate	-733 422,61	-717 232,78	-869 396	-928 763

Yleishallinnon vastuualue sisältää seuraavat toimintamenot: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, hallinto- ja toimisto, muu toiminta, nuorten työllistäminen, löytöeläinten talteenotto ja säilytys, yhteiskuntasuhteet, catering, kunnan markkinointi, isännöintipalvelut, sivistystoimen tilaajalautakunnan palkkiot sekä pakolaisten vastaanotto ja työmarkkinatuen kuntaosuus sekä vammais- ja vanhusneuvoston kulut.

Ulkoinen/sisäinen, toimintakate	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Kunnanvaltuusto	-53.094	-30.503,79	-39.264	-34.629
Kunnanhallitus	-187.337,86	-202.719,00	-193.965	-223.123
Hallinto- ja toimisto	-254.706,67	-298.311,51	-311.506	-328.269
Muu toiminta	-184.188,94	-193.148,34	-178.340	-196.940
Nuorten työllistäminen	-12.604,09	-12.376,27	-15.182	-15.211
Löytöeläinten säilytys	-7.200,00	-7.200,00	-7.300	-7.200
Yhteiskuntasuhteet	-8.651,01	-11.448,71	-23.200	-34.200
Catering	-10.530,65	-10.218,59	-9.353	-10.016
Kunnan markkinointi	-22.039,07	-5.409,81	-25.600	-55.590
Isännöintipalvelut	-6.600,00	0	0	
Sivistyst. tilaajalautakunta	-3.441,92	-2.726,56	-3.144	-3.050
Pakolaisten vastaanotto		-8.798,42	-14.550	-728
Työmarkkinatuen kuntaosuus			-100.000	-73.000
Kansainvälistymishanke	-23.411,90	6.875,31	0	
Vanhusneuvosto				-1.000
Vammaisneuvosto				-1.000

Kunnanvaltuusto: kokouspalkkiot ja vuosipalkkiot, ict-kulut.

Kunnanhallitus: Kunnanhallituksen kokouspalkkiot ja kunnanjohtajan virkaan liittyvät kustannukset. Avustuksiin lisätty vauvaraha.

Hallinto- ja toimisto: Yleishallinnon henkilöstön palkkakulut, 3,90 henkilöä v. 2024 (v. 2023 4,75 henkilöä), hallinto- ja talousjohtajan perehdytysajan ja vuosiloman ajan päällekkäinen henkilöstömeno.

Muu toiminta sisältää jäsenmaksuja mm. E-P liitto, kuntaliitto, KT-kuntatyönantaja (55 000 euroa), osuus verotuskustannuksiin (28 000 euroa) sekä kunnan jakamiin yleisavustuksiin (24 000 euroa) ja kylien kehittämisrahaan varatun määrärahan (30 000) ja Kirkonkylän kyläyhdistykselle myönnettävän avustusmäärärahavarauksen tekojäräradan sähkö- ym. kuluihin syntyneiden kustannusten mukaan (12 000 €), kuntaosuus joukkoliikenne (18 000 €) ja varautuminen lisäkuluihin perusturvan purkautumisen jälkeen (7 500 €).

Lisäksi kustannuspaikalta kirjataan pankkien palvelumaksut ja osa vakuutuksista.

Nuorten työllistäminen: määräraha suoraan kunnan palkkaamiin kesätyöntekijöihin n. 20 nuorta ja avustukseen n. 20 nuoren työllistymiseen yrityksiin, yhdistyksiin ja kotitalouksiin.

Löytöeläinten säilytys: Ostopalvelun vuosimaksu

Yhteiskuntasuhteet: Kesäasukasrekisteri, kunnan järjestämät tapahtumat, edustaminen, sponsorointikustannukset.

Catering: Kunnan tilaisuuksien, kokousten ym. tarjoilukustannukset ym. kustannukset ja työ.

Kunnan markkinointi: Kunnan viestintä (0,5 htv) painatukset, ilmoitukset ym. kulut.

Tilaajalautakunta: Kokouspalkkiot ja vuosipalkkio

Pakolaisten vastaanotto: Kotouttamisen kustannukset (0,5 htv), KEHA:n maksama tulo,

Työmarkkinatuen kuntaosuus: ns. sakkomaksu pitkäaikaistyöttömistä Kelalle.

Vanhus- ja vammaisneuvostot: Yhteisten vaikuttamistoimielinten kustannukset sopimusten mukaan.

Toimistopalvelut (ulk.)	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Tuotot	6 856,83	5 347,24	2 900	2 300
Kulut	-46 846,96	-47 972,60	-56 200	-58 300
Toimintakate	-39 990,13	-42 625,36	-53 300	-56 000

Toimistopalvelut sisältävät monistuksen, ICT:n, tilitoimistopalveluiden ja postituksen kustannukset kunnanhallituksen vastuualueella.

Ict-kustannus syntyy mm. kunnassa käytössä olevien eri ohjelmien ylläpitokuluista, palvelinkustannuksista ja ylläpitopalvelusta. Tilitoimistopalvelut pitävät sisällään mm. kirjanpitopalvelut ja palkanlaskennan palvelut kunnanhallituksen vastuualueella.

Henkilöstöpalvelut (ulk.)	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Tuotot				
Kulut	-19 276,49	-33 517,87	-27 101	-26 035
Toimintakate	-19 276,49	-33 517,87	-27 101	-26 035

Henkilöstöpalvelut sisältävät henkilöstöhallinnon, yhteistyötoimikunnan, työpaikkaruokailun ja tyky-toiminnan kustannukset sekä pääluottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen korvaukset KVTES:n mukaan sekä muut työsuojeluun liittyvät kustannukset.

Muu yhteistoiminta (ulk.)	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
	-396 578,55	-376 063,67	-226 000	-191 500

Projektien (kunnan ulkopuoliset hankkeet) kuntaosuudet: 45 000 euroa

Elinkeinotoimi: JPYP:n osuus 54 500 euroa ja muu elinkeinotoimen kehittäminen 20 000 euroa.

Ympäristöterveydenhuolto 72 000 euroa.

Lisäksi valtuuston nähdessä sitovaan tasoon sisältyvät sivistys- ja varhaiskasvatuspalveluiden sekä maaseutuhallinnon palveluiden ostot, joista esitetään talousarviokirjassa tarkempi erittely vielä erikseen. Sivistystoimen ostopalvelusta kotihoidontuen osuus näkyy Vimpelin kunnan talousarvion tuloslaskelmassa kohdassa avustus (50 790 euroa) ja loppuosa kohdassa palvelujen osto.

	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Perusturva	-12 287 176	-12 296 511	-11 719 981	0	
Sivistystoimi (osto)	-4 268 482	-4 670 583	-4 746 469	-5 068 327	-5 180 995
Maaseutu- ja lomitukset	-49 263	-49 244	-50 598	-56 614	-51 885
Yhteensä	-16 604 921	-17 016 338	-16 654 871	-5 124 941	-5 232 880

12.3.2. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 1		
Vimpeli on kuntakentän kansallinen edelläkävijä	Vimpeli perustaa "tulevaisuuden ja mahdollisuuksien toimikunnan" (Committee of Future and Possibilities) ja se kokoontuu vähintään 2 kertaa vuodessa	Toteutunut kyllä / ei
Kuntastrategian tavoite 2		
Vimpeli pysäyttää väestön vähentämisen	Keskustan kaava päivitetään Kunta aktivoi kaavatyöryhmän Edistetään uusien asuntojen hankkeita yksityisten yritysten kanssa yhteistyössä	Toteutunut kyllä / ei
Kuntastrategian tavoite 3		
Vimpeli on yrittäjämyönteinen kunta, joka mahdollistaa elinkeinoelämän kasvun	Hankintavuoropuhelu yrittäjien kanssa	Toteutunut kyllä / ei
Vimpeli on yrittäjämyönteinen kunta, joka mahdollistaa elinkeinoelämän kasvun	Vimpeli lisää elinkeinoelämän mahdollisuuksia ja työpaikkoja panostamalla Geopark hankkeeseen ja matkailun brändin kasvattamiseen Järvi-seudulla yhteistyössä ympäryskuntien kanssa	Toteutunut kyllä / ei
Yrittäjien kaavoitustarpeita huomioidaan aktiivisesti	Maanhankinta teollisuuden tarpeita varten, ohjeellinen tonttijako, investointiosa -tarveharkintainen	Toteutunut kysynnän mukaan kyllä / ei
Kuntastrategian tavoite 4		
Vimpelin kunta on päätöksenteossaan taloudellisesti vastuullinen	Kunnan omistamien liikekiinteistöjen ja teollisuustilojen yhtiöittäminen valmistellaan vuoden 2024 aikana	Toteutunut kyllä / ei
Vimpelin kunta on päätöksenteossaan taloudellisesti vastuullinen	Henkilöstön täydennyskoulutusta järjestetään vähintään 3 koulutuspäivää / työntekijä	Toteutunut kyllä / ei
Vakaa talous	Talous tasapainossa Alijäämä taseessa ≤ 0 €/as	Toteutunut kyllä / ei
	Talouden tasapainottamis-suunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutetaan	Toteutunut kyllä / ei

Tavoite Kuntastrategian tavoite 5	Palvelusuunnitelma 2024 Haetaan Unisef lapsiystävällinen kunta -statusta	Arviointikriteeri (mittari)
Tavoite Kuntastrategian tavoitteet 7, 11	Palvelusuunnitelma 2024 Kuntavideo päivitetään Kunnan nettisivut päivitetään Kuntaesite päivitetään ja lisätään kunnan nettisivuille 3-4 eri kielellä Geopark kohteiden kyltitys ja digitointi	Arviointikriteeri (mittari) Toteutunut kyllä / ei

12.4. Vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta

Valtuustoon nähden sitovasta määrärahasta vapaa-aika ja kulttuurilautakunta.

12.4.1. Taloudelliset tavoitteet

Vapaa-aika- ja kulttuurilautakunta (ulk.)	TA 2023	TA 2024
Tuotot	18 875	22 400
Kulut	-227 822	-237 476
Toimintakate	-208 947	-215 076

Vapaa-aika- ja kulttuuritoimen vastuualue sisältää seuraavat toimintamenot:

vapaa-aika- ja kulttuuritoimen hallinto, liikuntatoimi, nuorisotoimi, kulttuuritoimi, museot, nuorisovaltuusto, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä pesisfestivaalit.

Alla olevassa taulukossa on informatiivinen erittely toimintamenoista, toimintatuloista ja toimintakatteesta 2024.

TA 2024 (ulk.)	TA 2023	TA 2024	TA 2024	TA 2024
	Toimintakate	Toimintatuotot	Toimintamenot	Toimintakate
Vapaa-aika- ja kulttuuritoimen hallinto	-24 857	200	-27 360	-27 160
Liikuntatoimi	-61 147	20 100	-80 394	-60 294
Nuorisotoimi	-46 288	600	-53 733	-53 133
Kulttuuritoimi	-22 100	0	-20 800	-20 800
Museot	-6 700	1 500	-5 400	-3 900
Nuorisovaltuusto	-12 700	0	-13 000	-13 000
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	-15 634	0	-17 556	-17 556
Pesisfestivaalit	-19 546	0	-19 233	-19 233

12.4.2.Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet, VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET:

Liikuntatoimi

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 6		
Kunta jatkaa nuorten tasavertaisia mahdollisuuksia harrastaa perheen taloudellisesta tilanteesta riippumatta.	Jatketaan syksyllä 2022 ja vuonna 2023 toteutettua harrastetakuu yhteistyötä Moms for Kids ry:n kanssa. Varataan liikuntatoimen avustuksiin määrärahaa 4000 €.	Toteutunut Kyllä / Ei
Kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden kasvattaminen	Markkinoidaan kuukausittain sosiaalisen median eri kanavissa kunnan tarjoamia eri liikuntamahdollisuuksia.	Toteutunut Kyllä / Ei
Ikäihmisten liikunta-aktiivisuuden ylläpitäminen	Jatketaan ikäihmisille suunnattujen palveluiden maksuttomuutta seuraavasti; kävelysähly ja kuntosali vuorot käytettävissä liikuntahallilla maksuttomasti 2krt/vko.	Toteutunut Kyllä / Ei

Nuorisotoimi

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 6		
Digitaalisten palveluiden käyttöönotto nuorisotiloilla	Nuorisotilan käyttäjämäärän seuranta nuodojärjestelmän avulla.	Toteutunut Kyllä / Ei
Nuorisotilojen viihtyisyyden parantaminen	Uuden nuorisotilan valmistuessa; NuVa ja käyttäjät mukana suunnittelemassa tilojen kalustamista kohderyhmälle sopivimmalla tavalla.	Toteutunut Kyllä / Ei
Edistää nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuutta	Nuva järjestää 4 kertaa vuodessa nuorisotiloilla teemaillan, jonka yhteydessä kerätään nuorilta ideoita kunnan toimintojen kehittämiseksi.	Toteutunut Kyllä / Ei
Alueellinen musiikkitapahtuma	Nuva järjestää Vimpelissä alueellisen ikärajoitamattoman musiikkitapahtuman yhteistyössä Järvisseudun Nuvien kanssa.	Toteutunut Kyllä/ Ei

Kulttuuritoimi

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 6		
Kulttuuritapahtumien järjestäminen eri kohderyhmille	Avustuksien jaossa tapahtumien järjestämiseen huomioidaan tapahtumien eri kohderyhmät.	Avustuksilla on järjestetty kulttuuritapahtumia eri kohderyhmille. Toteutunut Kyllä / Ei
Lasten teatterikerho toiminnan vakiinnuttaminen	Avustuksien avulla pyritään saamaan jatkoa kesällä 2023 alkaneelle lastenteatteritoiminnalle.	Toteutunut Kyllä / Ei

Museot

Tavoite Kuntastrategian tavoite 6	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Pesäpallomuseon näyttelyn kehittäminen	Pesäpallo museon näyttelyä kehitetään 2-3 näyttelykappaleen hankinnalla lahjarahaston avulla.	Toteutunut Kyllä / Ei
Opastusten uudistaminen	Kantatie 68 museo-opastusten päivittäminen suksi- ja pesäpallomuseoiden osalta.	Toteutunut Kyllä / Ei
Museotoiminnan vireyttäminen	Vapaa-aikatoimi järjestää vuoden aikana yhteistyötahojen kanssa 4-6 museotapahtumaa	Toteutunut Kyllä / Ei

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Tavoite Kuntastrategian tavoite 6	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntalaisten elintapojen raportointi	Laaditaan vuosittain hyvinvointikertomus	Toteutunut Kyllä / Ei
Vuorovaikutuksen kasvattaminen seurojen ja yhdistysten välillä	Kutsutaan koolle seurojen ja yhdistysten yhteiskokous vähintään kerran vuodessa.	Toteutunut Kyllä / Ei
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kaikessa toiminnassa	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä asioita koordinoidaan kunnan johtoryhmässä poikkihallinnollisesti.	Toteutunut Kyllä / Ei
Edistetään kuntalaisten tasavertaista mahdollisuutta osallistua toimintoihin taloudellisesta tilanteesta riippumatta.	Jatketaan Kaikukortin-järjestelmän koekilua 1.1-31.12.2024. Kaikukortti-järjestelmän maksuttomia pääsylippuja tai palveluita antavat liikunta- nuoriso ja kulttuuritoimi.	Toteutunut Kyllä / Ei
Elintapaohjauksen palvelumallin kehittäminen	Toimitaan yhteistyössä elintapaohjauksissa hyvinvointialueen kanssa. Tarjotaan elintapaohjauksen ja liikuntaneuvonnan mahdollisuutta myös kaikille kuntalaisille.	Toteutunut Kyllä / Ei
Elintapasairauksien ennaltaehkäisy	Markkinoidaan aktiivisesti kehonkoostumusmittauksia kuntalaisille sekä kunnassa toimiville yrityksille.	Toteutunut Kyllä / Ei

Pesisfestivaalit

Tavoite Kuntastrategian tavoite 6	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kävijämäärän kasvattaminen	15 000 kokonaiskävijämäärän rikkominen 2024 pesisfestariviikon tapahtumissa.	Toteutunut Kyllä / Ei
Valtakunnallisten yhteistyötahojen mukaan saaminen	Neuvotellaan mahdollisuudesta saada Pesäpalloliitto ja Superpesis Oy mukaan tuottamaan tapahtumia pesisfestivaaliviikon aikana	Toteutunut Kyllä / Ei
Paikallisten yhteistyötahojen mukaan saaminen	Laajennetaan paikallisten yhdistyksien yhteistyöverkostoa. Kasvatetaan festivaalin mukana olevien yhdistyksien määrää 1-2 kappaleella.	Toteutunut Kyllä / Ei

Kunnanhallituksen nimeämä hyvinvointikoordinaattori: Vapaa-aikasihteeri

12.5. Tekninen lautakunta

Vimpelin tekninen lautakunta tuottaa tai hankkii viranomaispalvelut sekä tukipalvelut. Teknisen toimen tehtävänä on rakentaa ja ylläpitää toimiva infrastruktuuri alueelle sekä luoda hyvät toimintaedellytykset muille tulosalueille. Strategisena tavoitteena on itsenäinen ja taloudellisesti vahva kunta, jossa on erinomaista asua. Lisäksi elinkeinopoliittikka on läpileikkaavana elementtinä kaikissa kunnan toiminnoissa.

12.5.1. Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitova taso

Tekninen lautakunta yhteensä	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	3.944.170	3.589.165	3.586.160
Toimintamenot	-4.206.466	-3.612.928	-3.625.014
Toimintakate	-262.296	-23.763	-38.854

12.5.1.1. Yhdyskuntasuunnittelu

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	18.395	10.450	9.970
Toimintamenot	-326.049	-372.946	-456.391
Toimintakate	-307.653	-362.496	-446.421

Yhdyskuntasuunnittelu käsittää teknisen, yleisten alueiden sekä tilapalveluiden hallinnon lisäksi kaavoituksen sekä mittauksen ja kartaston sekä apuvälineiden huollon ja kuljetuksen (hva). Kaavoituspalvelut ostetaan tarvittaessa yksityisiltä palvelun tuottajilta. Maanmittausinsinöörin tehtävät ostetaan Alajärven kaupungilta ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 3		
Luodaan uusille tai olemassa oleville yrityksille laajentumistai perustamismahdollisuuksia.	Kaavoitetaan 1 kpl tontteja teollisuuden käyttöön	Toteutunut Kyllä / Ei

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 7		
Tavoite		
Geoparkin näkyvyyden lisääminen.	Parannetaan/lisätään Geopark kohteiden infotauluja 5 kpl.	Toteutunut Kyllä / Ei

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 2		
Pysyvien asukkaiden määrän lisäys	Tehdään opas loma-asuntojen muuttamiseksi vakituiseen asumiseen.	Toteutunut Kyllä / Ei

Teknisen hallinnon kustannukset sisältävät teknisen johtajan palkkakuluista 30 % ja ympäristösihteerien palkkakuluista 50 % sivukuluineen sekä normaalit palvelujen tuottamiseen liittyvät kustannukset mm. toimistotarvikkeet, matkakulut, tilitoimisto- ja ICT-palvelut sekä lautakunnan kokouksista aiheutuvat kustannukset. Tekninen hallinto on jaettu tasan seitsemälle eri sektorille: yleisten alueiden hallinto, vesihuoltolaitos, tilapalvelu, puhdistuspalvelu, ravitsemushuolto, rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.

Tekninen johtaja vastaa toimeksiantojen mukaisesta investointirakentamisesta ja rakennusvalvonnasta talousarviossa varattujen määrärahojen puitteissa.

Tekninen hallinto	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	5.224	4.350	1.220
Toimintakulut	-126.250	-98.350	-113.545
Toimintakate	-121.026	-94.000	-112.325

Yhdyskuntatekniikan päällikön tehtävät jakaantuvat vesihuoltolaitokselle ja yleisille alueille sekä näiden toimialueiden investointikohteiden toteutukseen.

Yleisten alueiden hallinnon kustannukset jaetaan talousarviomäärärahojen suhteessa seuraaville kohteille: liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, ulkoilu- ja liikunta-alueet

Yleisten alueiden hallinto	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	987		250
Toimintakulut	-56.172	-61.237	-71.835
Toimintakate	-55.184	-61.237	-71.585

Tilapalveluiden hallinto	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	12.183	6.100	2.500
Toimintakulut	-138.371	-155.703	-127.495
Toimintakate	-126.188	-109.603	-124.995

Kaavoitus	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-800	0	0
Toimintakate	-800	0	0

Mittaus ja kartasto	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-4.423	-2.800	-2.800
Toimintakate	-4.423	-2.800	-2.800

Investointikohteiden toteutus	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	0	-80.887	-125.979
Toimintakate	0	-80.887	-125.979

Isännöintipalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-31.61	-13.969	-13.737
Toimintakate	-13.61	-13.969	-13.373

Apuvälineiden huolto ja kuljetus	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatuotot	0	0	6.000
Toimintakulut			-1.000
Toimintakate			-5.000

12.5.1.2. Yhdyskuntapalvelut

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	106.119	32.740	23.275
Toimintamenot	-623.527	-575.846	-425.561
Toimintakate	-517.407	-543.106	-402.286

Yhdyskuntapalvelut sisältävät:

Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet, ulkoilu- ja liikunta-alueet.

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 3		
Luodaan toiminta-edellytykset monipuoliseen yritystoimintaan	Remontoidaan / järjestetään 1 kiinteistö siten, että mahdollistetaan tilan / kiinteistön vuokraaminen yrittäjälle.	Toteutunut Kyllä / Ei

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 6		
Kunnan ulkoilureitistön kehittäminen ja kunnostaminen	Kunnostetaan yksi reitti.	Toteutunut Kyllä / Ei

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 6		
Lisätään kunnan houkuttelevuutta lapsiperheille Ajanmukaistetaan / kehitetään lasten ja nuorten ulkoilumahdollisuuksia.	Tehdään ajanmukainen pitkántähtäimen suunnitelma leikki/ulkoilukentille.	Toteutunut Kyllä / Ei

Liikenneväylät

Liikenneväylät kattavat kaava- ja yksityistiet, sekä katuvalaistuksen. Kaavateiden aurauksen kunta hoitaa lakisääteisesti. Kunta avustaa yksityisteiden hoitoa. Yksityisteiden suolaukseen on varattu määräraha perustuen v. 2023 toteutumaan. Kaavateitä on Vimpelin kunnan alueella n. 80 km. Katuvalaistuksen osalla ollaan siirtymässä matalaenergiisiin valaisimiin (Led-tekniikka, suurpainenatrium).

Liikenneväylät	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-260.465	-238.835	- 218.105
Toimintakate	-260.465	-238.835	- 218.105

(kaavatiet, yksityistiet, valaistus)

Puistot ja yleiset alueet

Puistoalueet käsittävät puistoalueiden, maa- ja metsätilojen, uimarantojen ja leikkikenttien, sekä muiden yleisten alueiden kunnossapidon ja rakentamisen. Tämä toteutuu talousarviossa varatun määrärahan puitteissa. Rakentamis- ja suuremmat kunnossapitotoimenpiteet suoritetaan urakalla ja pienemmät työt omana työnä. Tarvittava isompi kalusto on kilpailutettu/vuokrattu kuljettajineen ja pienempi kalusto on hankittu itselle. Metsienhoidon osalla hyödynnetään metsänhoitoyhdistysten osaamista.

Puistot ja yleiset alueet	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	55.880	18.600	22.700
Toimintamenot	-87.680	-110.429	-78.889
Toimintakate	-31.800	-91.829	-56.189

(puistoalueet, maa ja metsätilat, kaatopaikka, leikkikentät/uimarannat)

Informatiiviset tunnusluvut	
Kaavatiet	n. 80 km (sisältää kevyenliikenteen väylät)
Yksityisteitä	n.50 km (kunnan talvikunnossapidon piirissä olevat) + kotipalvelun piirissä olevien asiakkaiden tiet (Hyvinvointialue ilmoittaa).

Ulkoilu- ja liikunta-alueet

Ulkoilualueisiin kuuluvat urheilukentät ja ulkoilureitistöt yms. Alueiden käyttöä pyritään kehittämään vastaamaan nykytrendejä tuomalla alueille mm. uusia suorituspaikkoja. Alueiden kunnossapito hoidetaan talousarviossa varatun määrärahan puitteissa. Alueiden kehittäminen tehdään lähtökohtaisesti omana työnä. Alueiden kehittämiseen tai ylläpitoon tarvittava isompi kalusto on kilpailutettu/vuokrattu kuljettajineen. Uimarannat on jaettu uimarantoihin ja uimapaikkoihin. Uimarantoja hoidetaan säännöllisesti kesän aikana ja ne kuuluvat kunnossapitoluokkaan 1. Uimarannalla on yleiset uimarannan tunnusmerkit (uimakopit, vessat ja uimarengas). Uimarantoja ovat Lakaniemen, Sahin, Vieresniemen ja Kouluniemen uimarannat. Uimapaikat kuuluvat kunnossapitoluokkaan 2. Näitä ovat Vinnin, Niemelän ja Lypsinmaan uimapaikat. Nämä käydään siistimässä kerran kesässä.

Ulkoilu- ja liikunta-alueet	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	670	190	575
Toimintamenot	-139.659	-124.413	-128.567
Toimintakate	-138.989	-124.223	-127.992

(urheilukentät, Saarikenttä, ulkoilureitistöt, muut liikunta-alueet)

Informatiiviset tunnusluvut		
Puistoja ja leikkikenttiä		10 puistoa ja 6 leikkikenttää
Uimarantoja	kunnossapito 1	4
	kunnossapito 2	3

Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

Vimpelin kunta tuottaa rakennusvalvontapalvelunsa itsenäisesti. Henkilöstömäärä pysyy samana. Rakennustarkastuksen hoitaa tekninen johtaja ja sihteerinä toimii ympäristösihteerini.

Vuoden 2022 tilinpäätöksen vertailussa vuosien 2023 ja 2024 talousarvioihin tulee huomioida, että tällöin Vimpelin kunta myi ympäristösihteerin palveluja Alajärven kaupungille. Sopimus Alajärven kaupungin kanssa on päättynyt 31.3.2022.

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	49.569	13.950	13.950
Toimintamenot	-135.723	-102.169	-108.583
Toimintakate	-86.153	-88.219	-94.633

Ympäristönsuojelu

	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	5.414	3.850	3.850
Toimintamenot	-59.526	-19.479	-23.341
Toimintakate	-54.111	-15.629	-19.491

Rakennusvalvonta

	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	27.580	10.100	10.100
Toimintamenot	-68.865	-82.690	-85.242
Toimintakate	-41.285	-72.590	-75.142

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 5		
Kaikki kiinteistöt ovat kiinteistörekisterissä	Kiinteistökartoituksen toteutus	Toteutunut Kyllä / Ei

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 8		
Yhtenäistetään kunnan kiinteistöjen ja omien alueiden jätehuolto	Tehdään suunnitelma ja kartoitus kunnan alueiden jäteastioista.	Toteutunut Kyllä / Ei

Tavoite	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kuntastrategian tavoite 5		
-Lainmukainen ja selkeä toimintaohje tekniselle lautakunnalle ja viranhaltijoille -Kuntalaisten tasapuolinen kohtelu	Rakennusjärjestyksen päivitys	Toteutunut Kyllä / Ei

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Taloudelliset			
Maanhankinta, ha	0,5	4	0,2
Toiminnalliset			
Myönnetyt rakennusluvut ja toimenpideluvat, kpl	69	50	70
Myönnetyt rakennuslain mukaiset ilmoitukset, kpl	-	5	3
Ympäristönsuojelun tarkastukset, kpl	2	2	4

12.5.1.3. Toimitila- ja vuokrauspalvelut

Tekninen toimi huolehtii kunnan omistamien kiinteistöjen kiinteistöhuollosta. Toimintaan kuuluu kiinteistön lämmityksen, sähkön, vesi- ja jätevesihuollon, talonmiespalvelun, rakennuksen sekä rakennusalueiden kunnossapidon sekä tähän liittyvän muun huollon. Vuokrauspalvelu ostetaan Vimpelin Vuokra-asunnot Oy:ltä.

Hyvinvointialueen perustamisen vuoksi kiinteistöjen talousarvioluvut 2024 eivät ole vertailukelpoisia TP2022 luvun kanssa. Tilapalvelujen hallinto jaetaan eri kiinteistöille neliöiden suhteessa. Hyvinvointialueelle vuokrattuja kiinteistöjä korotetaan elinkustannusindeksillä lukuun ottamatta Väinö ja Venla kotia, joka tarkistetaan ARA-laskelman mukaan.

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	1.760.868	2.115.233	2.087.843
Toimintamenot	-1.535.427	-1.480.601	-1.436.741
Toimintakate	225.440	634.632	651.102

Liikekiinteistöjen osalta esitetään vasta tilinpäätöksessä eriytetty tuloslaskelma ja tase.

Kiinteistöjen kunnossapito ja laskutus ym.palvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot			38.193
Toimintamenot			-82.283
Toimintakate			-44.090

Kiinteistöihin tehtävät käyttötalousosasta kirjattavat pienremontit (kirvesmies) sekä kiinteistösihteerin palvelut. Siirretty kohdasta muut kiinteistöt erikseen esitettäväksi TA 2024 alkaen. Kiinteistöjen ilmastointikanavien puhdistukseen on varattu määräraha viidelle kiinteistölle.

Virastokiinteistöt	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	14.159	15.034	20.168
Toimintamenot	-56.749	-45.350	-60.264
Toimintakate	-42.590	-30.316	-40.096

Kunnanvirasto

Asuinkiinteistöt	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	122.474	198.911	218.500
Toimintamenot	-52.738	-121.926	-101.336
Toimintakate	69.737	76.985	117.164

Aapiskujan vuokratalo, As Oy Rauhalanrinne I, Kotipiha, As Oy Veeranpiha, As Oy, Vimpelin Sanninlehto, As Oy Rivitupa, Järviseudun sairaala-alueen asunnot, Lehtimäen kiinteistö (v. 2024) v. 2023 alk.Vanhusten tukiasunnot/Opintie 5, Vatpakan tukiasunnot, Järviseudun sairaalan tukiasunnot

Muut kiinteistöt	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	174.286	200.565	155.200
Toimintamenot	-229.553	-262.065	-165.242
Toimintakate	-55.267	-61.500	-10.042

Vieresniemen kiinteistöt, Nuorisotalo, Museot, Hemilänrannan kellarin arkistotila, Järviseudun sairaalakiinteistöt, Ent. kuntoutuskoti Lähteen kiinteistö, Sääksjärven koulu, Paloasema, Kuntalaisten olohuone, Teknisten sos.tila.

Liikekiinteistöt	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	232.245	246.822	129.570
Toimintamenot	-259.920	-197.057	-110.866
Toimintakate	-27.675	49.765	18.704

Vinhalli (ei v. 2024) / Vinhalli varasto, Lähdetien teollisuushalli, Koy Vimpelin Keskuskiinteistöt, Ent. Osuuskauppa, Vimpelin Liiketalo Oy, Kuntala Oy, Mirjanpelto

Sotekiinteistöt (Hva)	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	536.157	889.868	952.739
Toimintamenot	-319.528	-320.730	-337.325
Toimintakate	216.629	569.138	615.414

TP 2022: Intervalliosasto, Toimelan kiinteistö, Tuulikello, terveysaseman kiinteistö, Vanhusten tukiasunnot, Vatpakan tukiasunnot, Järviseudun sairaalan tukiasunnot, Venla ja Väinö –koti sekä työpaja Apaja

TA 2023 ALKAEN: Intervalliosasto, Toimelan kiinteistö, Tuulikello, terveysaseman kiinteistö, Venla ja Väinö –koti, työpaja Apaja. Venla ja Väinö on Ara-kohde. Toimintakatteella tulee kattaa vähintään poistot, em. kiinteistöihin kohdistuvat lainojen korot ja lyhennykset.

Sivistystoimen kiinteistöt	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot (Tilapalvelut ja poistojen mukaiset vuokrat käytössä olevista tiloista)	631.326	510.085	519.297
Toimintamenot	-543.221	-452.944	-486.177
Toimintakate	88.105	57.141	33.120

Aapiskujan koulu, Rantakylän koulu, Yhteiskoulu/lukio, kirjasto, Metsätarhan päiväkotito, nuorisotila sekä em. väistötilat. Sivistystoimelle ei-vuokrattujen tilojen menot 76.395 € sis. em. taulukon menoihin.

Liikuntatoimen kiinteistöt	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	50.219	53.948	54.176
Toimintamenot	-73.717	-80.529	-93.248
Toimintakate	-23.498	-26.581	-39.072

Liikuntahalli, latukonehalli

Informatiiviset tunnusluvut	Henkilötyövuotta
Vuokra-asunnot Oy	1,1
Hyvinvointialueen kiinteistöt	2,27
Sivistystoimen kiinteistöt	1,81
Ruokakuljetukset	0,5 (Toi keittiön kuljetukset v. 2022 - 2023)
Ruokakuljetukset	0,4 (yhteiskoulun keittiön kuljetukset)
Yleiset alueet	0,5
Muut kiinteistöt	1,52
Yhteensä	8,1

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite Kuntastrategian tavoite 8	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kunnan kiinteistöjen päivitys tulevaan tarpeeseen	Järviseudun sairaalan yhden kerroksen remontin aloitus.	Toteutunut Kyllä / Ei

Tavoite Kuntastrategian tavoite 8	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Turvallinen ja siisti asuinympäristö	Siistitään yksi kunnan omistaman kiinteistön piha-alue.	Toteutunut Kyllä / Ei
Tavoite Kuntastrategian tavoite 8	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Kartoitetaan kunnan toimitilojen ja vuokra-asuntojen palvelujen kehittämistarve.	Tehdään vuokra-asuntojen pitkän tähtäimen kehittämistarvesuunnitelma	Toteutunut Kyllä / Ei

Informatiiviset tunnusluvut			
Kiinteistöjä hoidettavana	kunnan kiinteistöt	32 712	m ²
	Vimpelin Vuokra-asunnot Oy	5832	m ²

12.5.1.4. Puhdistus- ja ravitsemuspalvelut

Vimpelin kunnassa ravitsemis- ja puhdistuspalveluiden henkilökuntaa on yhteensä 12 työntekijää. Vuoden 2023 alusta ravitsemus- ja puhdistuspalvelun hallinto on yhdistetty ja kulut jakaantuvat tasan näiden kesken. Vuoden 2022 talousarvio ei ole vertailukelpoinen, johtuen hyvinvointialueen perustamisesta.

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	1.376.756	701.142	719.872
Toimintamenot	-1.337.249	-751.787	-760.214
Toimintakate	39.506	-50.645	-40.342

Puhdistuspalvelu vastaa kunnan omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta. Puhdistuspalvelun kustannuksista suurin osa muodostuu henkilöstökuluista. Kustannuksiin on varattu kiinteistöjen puhtaanapidossa tarvittavat siivous-, puhdistus-, suoja- ja hoitoaineet sekä siivousvälineet ja pehmpaperit (WC- ja käsipyyhepaperit). Puhdistuspalvelun tehtävä on huolehtia siitä, että hygieniavaatimukset on huomioitu kiinteistön käyttötarkoituksen mukaan. Lisäksi puhdistuspalvelu huolehtii kunnan kiinteistöjen yleisilmeestä ja viihtyvyydestä.

Ravitsemuspalvelun yksiköt tuottavat ateriapalveluja sivistystoimen asiakasryhmille. Asiakkaita ovat Metsätarhan päiväkotit ja Vimpelin yhteiskoulu/lukio sekä Aapiskujan väistö. Elintarvikkeiden kilpailutuksen toteuttaa Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hankintarengas. Ruokahuollon kustannuksista keskimäärin 88 % koostuu henkilöstö- ja elintarvikekuluista.

Puhdistuspalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	431.686	257.709	280.365
Toimintamenot	-493,523	-327.978	-342.282
Toimintakate	-61,837	-70,269	-61.917

(Puhdistuspalvelujen hallinto, puhdistuspalvelujen kiinteistöt)

Puhdistuspalvelut infotaulukko	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Myyntituotot	408 609	255 309	276.365
Tuet ja avustukset	23 077	2 400	4.000
Toimintatuotot	431 686	257 709	280.365
Henkilöstökulut	-404 809	261 458	-268.352
Palvelujen ostot	-30 534	-24 110	-25.170
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-47 005	-31 150	-34.350
Muut toimintakulut	-11 176	-11 260	-14.410
Toimintakulut	-493 523	-327 978	-342.282
Toimintakate	-61 837	-70 269	-61.917

Ravitsemuspalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	945.070	443.433	439.507
Toimintamenot	-843.726	-423.809	-417.932
Toimintakate	101.343	19.624	21.575

Ravitsemushuollon hallinto, yhteiskoulu/valmistus, yhteiskoulu/kuljetus

Ravitsemuspalvelut infotaulukko	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Myyntituotot	938 988	441 683	437.807
Tuet ja avustukset	6 082	1 750	1.700
Toimintatuotot	945 070	443 433	439.507
Henkilöstökulut	-518 269	-257 249	-251.755
Palvelujen ostot	-54 182	-25 130	-25.200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-267 220	-139 040	-138.700
Muut toimintakulut	-4 055	-2 390	-2.277
Toimintakulut	-843 726	-423 809	-417.932
Toimintakate	101 343	19 624	21.575

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite Kuntastrategian tavoite 4	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Henkilöstön osaamisen lisääminen	Koulutetaan yksi henkilö siivous- sekä keittiötyöhön	Toteutunut Kyllä / Ei

Tavoite Kuntastrategian tavoite 4	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Nostaa kunnan omistamien tavaroiden kierrätysastetta	Yksi toimitila käyttökuntoiseksi kierrätettävillä materiaaleilla.	Toteutunut Kyllä / Ei

Tavoite Kuntastrategian tavoite 4	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Ruokahävikin vähentäminen	Aloitetaan hävikkiruuan myynti	Toteutunut Kyllä / Ei

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Taloudellisuus			
Siivouksen keskihinta €/neliö (sis. paperit, puhdistusaineet, välineet)	2,44 €/m2/kk	Pyritään pitämään kustannusten nousu mahdollisimman maltillisena huomioiden materiaalien hintojen muutokset sekä toiminnassa tapahtuvat muutokset	2,90 €/m2/kk
Aterian keskiarvohinta	Yhteiskoulun keittiön suoritehinta 5,39 € Toimelan keittiön suoritehinta 4,39 €	Kouluaterian arvioitu hinta 3,45 € / kpl (ei sis. kuljetusta) Yhteiskoulun arvioitu suoritehinta 5,30 €	Sivistystoimen tukipalvelun keskimääräinen ateriahinta on 5,32 €, sisältäen kuljetuksen -

Toiminnalliset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Lounas kpl / vuosi	120 000	115 000	95 000
Päivällinen kpl / vuosi	19 000		200
Ulos jaetut ateriat kpl / vuosi	5 400		
Suoritteet Toimelan keittiö	196 000		
Yhteiskoulun keittiö	67 000	75 000	72 000
Suoritteet yhteensä	263 000	75 000	72 000

12.5.1.5. Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen yleisenä tehtävänä on turvata asiakkaidensa puhtaanveden saanti ja huolehtia asiakkaidensa jätevesien käsittelystä, tuottaen palvelut kilpailukykyisesti kohtuullisella hinnalla, huolehtien verkostojen ja laitteiden kunnosta sekä tulevaisuuden investoinnit huomioiden. Vuoden 2024 talousarviossa on varauduttu kustannusten nousuun tulevien investointitarpeiden rahoittamiseen nostamalla vesi- ja jätevesimaksuja.

Vesihuoltolaitos jakautuu:

- Vesilaitokseen, jonka tehtävänä on toimittaa kuluttajille ja asiakkailleen mahdollisimman häiriöttömästi puhdasta pohjavettä.
- Viemärlaitokseen, jonka tehtävänä on kerätä viemäriverkoston alueella asiakkaidensa jätevedet sekä ottaa vastaan muut asumisesta syntyvät jätevesilietteet ja käsitellä ne ympäristöhaitat minimoiden, nykyaikaista tekniikka käyttäen.
- Verkoston ja laitosten toiminnan turvaaminen tarvittavin huolto- ja saneeraustoimenpitein. Toimitetaan muun muassa verkostosaneerauksin, hulevesijärjestelmien tarkastuksin sekä kaukovalvontaa kehittämällä. Tavoitteena on hulevesimäärän väheneminen 5 % vuoden 2022 tasta.

Lautakuntaan nähden sitova taso on toimintatulot / toimintamenot

	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Toimintatulot	682.031	729.600	731.250
Toimintamenot	-384.213	-431.748	-437.524
Toimintakate	297.818	297.852	293.726

Tavoite Kuntastrategian tavoite 8	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Puhdistamon toiminnan vakauttaminen ja hulevesi järjestelmän parantaminen	Teollisuusalueen hulevesien ohjaaminen pois viemäriverkostosta.	Toteutunut Kyllä / Ei

Tavoite Kuntastrategian tavoite 8	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Puhtaan juomaveden saannin turvaaminen	Varavesijärjestelmän suunnitelma	Toteutunut Kyllä / Ei

Tavoite Kuntastrategian tavoite 5 ja 8	Palvelusuunnitelma 2024	Arviointikriteeri (mittari)
Hulevesien poiston parantaminen	Tehdään suunnitelma keskustan alueen hulevesien käsittelystä.	Toteutunut Kyllä / Ei
Turvataan kuntalaisten yhdenmukainen palvelu	Vesi- ja viemäriverkoston aineistosiirto Webgis- palveluun.	Toteutunut Kyllä / Ei

Informatiiviset tunnusluvut			
Vesilaitos	Toimitettava talousvesi	n. 284 000	m3
	Uusia vesiliittymiä	10	kpl
Viemärlaitos	Puhdistettua jätevettä	n. 261 000	m3
	Uusia viemäriliittymiä	5	kpl

Tuloslaskelma, vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos

TULOSLASKELMA ulkoinen/sis.	TA 2024		TA 2023		TA 2022	
Liikevaihto		792 400,00		775 050,00		668 470,00
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
Tuet ja avustukse kunnalta						
Materiaalit ja palvelut						
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-125 800,00		-117 900,00		-92 000,00	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)						
Palvelujen ostot	-179 268,00	-305 068,00	-172 436,00	-290 336,00	-158 203,00	-250 203,00
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-124 120,00		-128 009,00		-106 065,00	
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-34 451,00		-36 362,00		-19 965,00	
Muut henkilösivukulut	-2 943,00	-161 514,00	-3 367,00	-167 738,00	-2 693,00	-128 723,00
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot		-199 028,00		-221 514,00		-242 621,00
Arvonalentumiset						
Liiketoiminnan muut kulut		-10 995,00		-9 400,00		-4 279,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)		115 795,00		86 062,00		42 644,00
Rahoitustuotot- ja kulut						
Korkotuotot						
Muut rahoitustuotot						
Kunnalle maksetut korkokulut						
Muille maksetut korkokulut						
Korvaus peruspääomasta	-48 307,84		-48 307,84		-48 307,84	
Muut rahoituskulut		-48 307,84		-48 307,84		-48 307,84
Ylijäämää (alijäämä) ennen satunn. eriä		67 487,16		37 754,16		-5 663,84
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		67 487,16		37 754,16		-5 663,84
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)						
Vapaaeht. Var. lisäys (-) tai vähennys (+)						
Tuloverot						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		67 487,16		37 754,16		-5 663,84

Rahoituslaskelma, vesihuoltolaitos

Taseyksikkö
(vesilaitos + viemärlaitos)

RAHOITUSLASKELMA	TA 2024		TA 2023	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyjäämä (-alijäämä)	115 795,00		86 062,00	
Poistot ja arvonalentumiset	199 028,00		221 514,00	
Rahoitustuotot ja -kulut	-48 307,84		-48 307,84	
Satunnaiset erät				
Tuloverot				
Tulorahoituksen korjauserät		266 515,16		259 268,16
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-255 000,00		-150 000,00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot		-255 000,00		-150 000,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		11 515,16		109 268,16
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys kunnalle				
Antolainasaamisten lisäys muilta				
Antolainasaamisten vähennys kunnalta				
Antolainasaamisten vähennys muilta		0,00		0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		0,00		0,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos kunnalta	-11 515,16		-109 268,16	
Saamisten muutos muilta				
Saamisten muutos				
Korottomien velkojen muutos kunnalta				
Korottomien velkojen muutos muilta		-11 515,16		-109 268,16
Rahoituksen rahavirta		-11 515,16		-109 268,16
Rahavarojen muutos				
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12				
Rahavarat 1.1				

12.6. Sivistys- ja varhaiskasvatustoimen ostopalvelut 2024

Sivistystoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2024

Sivistyslautakunnan ja elinvoimalautakunnan palveluiden roolin yhteensovittaminen hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden tuottajana Alajärven kaupungin uudessa organisaatiossa.

Sivistystoimen kehittämissuunnitelman muuttaminen vastaamaan Alajärven, Vimpelin ja Lapajärven strategioiden mukaista palvelutarvetta vuodelle 2025.

TALOUSARVIO 2024

VIMPELIN KUNTA

Toimiala: Sivistyslautakunta
Vastuuviranhaltija: Marko Timo

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Sivistystoimen projektit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 %
Varhaiskasvatus	947 463,92	924 866,00	936 595,27	882 564,00	-42 302,00	94,2 %
Esi- ja perusopetus	3 145 648,67	3 440 667,00	3 407 125,47	3 635 067,00	194 400,00	105,7 %
Kuraattoritoiminta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Lukio-opetus	206 042,09	337 205,00	323 300,24	282 403,00	-54 802,00	83,7 %
Kansalaisopisto	38 000,63	44 316,00	35 159,19	54 014,00	9 698,00	121,9 %
Musiikkiopisto	81 185,96	70 135,00	55 582,28	78 276,00	8 141,00	111,6 %
Kirjasto	240 174,50	219 417,00	226 555,47	217 425,00	-1 992,00	99,1 %
Nuorisotoimi	19 724,41	31 721,00	0,00	31 246,00	-475,00	98,5 %
Yhteisöllinen opiskelijahuolto	0,00	12 062,00	2 105,87	0,00	-12 062,00	0,0 %
	4 678 240,18	5 080 389,00	4 986 423,78	5 180 995,00	100 606,00	102,0 %

12.6.1. Sivistystoimen hallinto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2024–2026

Tavoitteiden tehtävänä on tukea uuden strategian ja organisaation mukaisia kriittisiä menestystekijöitä

- Yhteistyö

Sivistys- ja elinvoimalautakunnan yhteistoimintaa kehitetään hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteuttamiseksi

- Laadukkaat sivistyspalvelut

- Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulman toteutuminen palvelujen tuottamisessa esteettömässä ja turvallisessa ympäristössä
- Sivistystoimen kehittämissuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen
- Kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuutta ja turvallisuussuunnittelua kehitetään edelleen viranomaisten ohjeistuksen mukaisesti

- Henkilöstö

- hyvinvointikyselyn kautta tulleiden kehittämiskohteiden toteuttaminen
- toimenkuvien tarkastelu tarvittavilta osin
- ammattitaidon ylläpito

- kehityskeskustelut ja niiden seuranta 100 %
- koulutussuunnitelma

- **Taloudellisuus**

- talous- ja toimintasuunnitelman mukainen käyttökustannusten hallinta
- palvelutarjonnan tarvittavien rakenteellisten muutosten valmistelu ja toteuttaminen

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2024–2026		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Sivistystoimella on päivitetty, aktiivisessa käytössä oleva kehittämissuunnitelma, joka vastaa Alajärven ja Vimpelin uusien strategioiden mukaiseen palvelutarpeeseen.	Sivistystoimen kehittämissuunnitelma muutetaan vastaamaan Alajärven ja Vimpelin uusien strategioiden mukaista palvelutarvetta vuodelle 2024. Koko henkilöstön perehdyttäminen ja kouluttaminen uuden organisaation ja kehittämissuunnitelman tavoitteisiin	Sivistystoimen uusi kehittämissuunnitelma on valmis 31.5.2024 mennessä. Koko henkilöstö on perehdytetty suunnitelmaan ja sen tavoitteet ovat henkilöstöllä tiedossa.
Oppivelvollisuuden laajentumisen edellyttämänä varmistetaan, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.	Perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.	Kaikki perusopetuksen 9. vuosiluokan oppilaat saavat päättötodistuksen.
Kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuutta ja turvallisuussuunnitelua kehitetään	Suunnitelma laaditaan Aluehallintoviraston kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuussuunnitelman pohjaan ohjeistuksen mukaisesti.	Suunnitelma on otettu käyttöön maaliskuussa 2023.
Henkilöstön hyvinvoinnin ja ammattitaidon ylläpito	Kehityskeskustelut pidetään joka toinen vuosi ja niistä tehdään kirjaus ja seuranta henkilöstöhallinnon ohjeiden mukaisesti. Henkilöstölle laaditaan koulutussuunnitelma.	Kehityskeskustelut pidetty 100%. Koulutussuunnitelma ja -raportti edelliseltä vuodelta tehty tammikuun loppuun mennessä.

Perustelut 2024–2026

Sivistyslautakunta vastaa toimialaansa kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Alajärven kaupunki tuottaa vastuukuntana ostopalvelusopimuksella Vimpelin kunnalle kaikki sivistystoimen palvelut pl. liikunta- ja nuorisopalvelut sekä museopalvelut. Lisäksi lautakunta tuottaa varhaiskasvatuspalvelut Lappajärven kunnalle.

Arviointityö kohdistuu edelleen kaupungin uuden organisaation, alueellisen yhteistyön ja hyvinvointialueen perustamiseen liittyvien muutosten totuttamiseen. Toiminnan toteutumista ja tuloksellisuutta arvioidaan seuraamalla asetettuja tavoitteita. Lisäksi muutosten laatua ja vaikuttavuutta arvioidaan henkilöstökyselyn avulla. Kyselyn tulosten perusteella esiin nostetut kehityskohteet toteutetaan.

Henkilöstön koulutusta voidaan tarjota itse järjestettyjen koulutusten lisäksi omilla hankerahoituksilla ja maakunnallisten Osaaja- ja Etevä-hankkeiden puitteissa sekä tarvittaessa muiden koulutuksentarjoajien palveluiden kautta.

Laajennettu oppivelvollisuus astui voimaan vuonna 2021. Oppivelvollisuusiän nostaminen 18 vuoteen ja oppivelvollisuuden laajentaminen toiselle asteelle edellyttää sen varmistamista, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen. Asuinkunta on velvollinen valvomaan oppivelvollisuuden suorittamista. Alajärven kaupunki tekee yhteistyötä Järviseudun ammatti-instituutin kanssa tutkintoon valmistavan koulutuksen (TUVA) järjestämisluvan saamiseksi Järviseudun ammatti-instituutille.

12.6.2. Varhaiskasvatus

Alajärven kaupungin varhaiskasvatus järjestää Alajärven kaupungin sekä Vimpelin ja Lappajärven kuntien varhaiskasvatuspalvelut. Toiminta järjestetään varhaiskasvatustilain mukaisesti ja kuntien tilausten määräämässä laajuudessa. Toimintakaudella 2023-2024 varhaiskasvatuspaikkojen määrä vastaa alueen tarpeita. Mikäli varhaiskasvatukseen hakeutuvien lasten määrä laskee, selvitetään keväällä 2024 lapsiryhmien tai etäyksiköiden vähentämistä seuraavalla toimikaudella.

Keväällä 2022 on laadittu Lappajärven ja Vimpelin kuntien sekä Alajärven kaupungin yhteinen varhaiskasvatustilain ja valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin pohjautuva paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma, joka päivitetään vuoden 2024 aikana. Lisäksi maakunnallisessa yhteistyössä on laadittu koko Etelä-Pohjanmaan kattava varhaiskasvatuksen digisuunnitelma.

Syksyllä 2023 siirryttiin sähköiseen Daisy -järjestelmään, jonka kautta huoltajat tekevät hoitoajanvaraukset. Järjestelmään kirjataan sähköisesti ryhmä- ja yksilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma sekä liitetään lapselle mahdollisesti laadittujen tuen päätösten asiakirjat.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön hyvinvoinnin tulee olla keskeisessä asemassa sekä kuluvalle toimintakaudella että suunnitelmavuosilla 2024-2026. Jatkuva hyvinvoinnin tukeminen ja systemaattinen työyhteisön jaksamisen seuranta edistävät varhaiskasvatuksen laadun säilymistä. Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön Intro –perehdytysohjelmisto, joka mahdollistaa yhtäläisen ja kattavan perehdytyksen uusille työntekijöille. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma laaditaan 2023-2024 jokaisessa yksikössä vastaamaan yksikön tarpeita sekä ohjeistamaan toimintaa veloitteen mukaiseksi.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2024–2026		
Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Laadukas ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti järjestetty varhaiskasvatus.	Laadittujen lasten varhaiskasvatussuunnitelmien määrä. Henkilöstön kelpoisuus	Jokaiselle lapselle on laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma. Kaikilla kasvattajilla on varhaiskasvatuslain mukainen kelpoisuus
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma	Yksikkökohtaisten suunnitelmien määrä.	Jokaisesta yksiköstä löytyy lain edellyttämä suunnitelma, jonka sisältö on jokaisen henkilökunnan jäsenen tiedossa.
Uuden henkilöstön perehdytys	Otetaan käyttöön Intro – perehdytysohjelma.	Jokainen uusi työntekijä saa samansisältöisen ja laajuudeltaan riittävän perehdytyksen.

Vimpelin tilaajalautakunta on valmistellut kunnan tilauksen 24.10.2023 pidetyssä kokouksessaan.

TALOUSARVIO 2024

VIMPELIN KUNTA

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Perhepäivähoito
 Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	-11 630,97	-7 000,00	-5 155,07	-4 400,00	2 600,00	62,9 %
Kulut	120 525,48	77 603,00	54 561,33	52 139,00	-25 464,00	67,2 %
Netto	108 894,51	70 603,00	49 406,26	47 739,00	-22 864,00	67,6 %

TALOUSARVIO 2024

VIMPELIN KUNTA

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Päiväkotihoido
 Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	-89 682,87	-60 000,00	-86 531,36	-62 925,00	-2 925,00	104,9 %
Kulut	842 678,39	809 214,00	855 891,13	800 487,00	-8 727,00	98,9 %
Netto	752 995,52	749 214,00	769 359,77	737 562,00	-11 652,00	98,4 %

TALOUSARVIO 2024

VIMPELIN KUNTA

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Kotihoidontuki
 Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	62 331,64	61 619,00	69 671,91	50 790,00	-10 829,00	82,4 %
Netto	62 331,64	61 619,00	69 671,91	50 790,00	-10 829,00	82,4 %

TALOUSARVIO 2024

VIMPELIN KUNTA

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Erityisvarhaiskasvatus
 Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	-644,00	0,00	-586,67	-140,00	-140,00	
Kulut	23 886,25	43 430,00	48 744,00	46 613,00	3 183,00	107,3 %
Netto	23 242,25	43 430,00	48 157,33	46 473,00	3 043,00	107,0 %

12.6.3. Perusopetus

Perusopetuksen valtuustoon nähden sitova tavoite vuodelle 2024

Oppivelvollisuuden toteutumisen edellyttämänä varmistetaan, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2024-2026

- Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen oman, maakunnallisen ja valtakunnallisen koulutuksen avulla.
- Koulujen yhteinen opetussuunnitelmaan perustuva kokonaisuus ja painopistealue on ajattelu ja oppimaan oppiminen
- Opetussuunnitelman toteuttaminen ja jatkovalmistelu sekä siihen edelleen tulleiden muutosten toteuttaminen
- Oppilashuoltouudistuksen toteuttaminen

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2024–2026		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Poissaolojen ehkäisy ja seurannan tehostaminen lautakunnan hyväksymän ohjeistuksen perusteella	Poissaolojen ja tuen tarpeen seuraaminen ja tilastointi ja niiden perusteella annettu oppimisen tuki	Aktiivisen seurannan myötä ei ole yhtään selvittämätöntä poissaoloa ja poissaoloihin puututaan 2023 hyväksytyyn suunnitelman mukaisesti
Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen ylläpito ja kehittäminen	Henkilöstö osallistuu sekä omiin että maakunnallisiin ja valtakunnallisiin koulutuksiin. Esimiehet seuraavat koulutusten toteutumista.	Työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset koulutuspäivät (VESOt) on suoritettu koko opetushenkilöstön osalta.
Koulujen yhteinen opetussuunnitelmaan perustuva kokonaisuus ja painopistealue on ajattelu ja oppimaan oppiminen	Monialaiset oppimiskokonaisuudet suunnitellaan painopistealueen mukaisesti	Oppimiskokonaisuudet on toteutettu suunnitelman mukaisesti
Opetussuunnitelman toteuttaminen ja jatkovalmistelu sekä siihen edelleen tulleiden muutosten toteuttaminen.	Muutoksista tehdään tarvittavat päätökset	Muutokset on lisätty paikalliseen opetussuunnitelmaan ja työsuunnitelmiin 1.8.2024 mennessä.

PERUSTELUT 2024-2026

Toiminnan peruslähtökohdat:

Yhteistyö muiden hallintokuntien kanssa, jossa painopisteenä on ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki. Lisäksi kehitetään tuen järjestämistä Perhekeskus-mallin mukaisesti.

Toiminnalla tuetaan perusopetuksen yhtenäisyyttä, vahvistetaan tuen jatkumoa varhaiskasvatuksesta perusopetukseen sekä perusopetuksesta toiselle asteelle uuden oppilashuoltosuunnitelman mukaisesti.

Kehittämisessä painottuu moniammatillinen, eri hallintokuntien, organisaatioiden ja eri viranomaistahojen sekä palveluntuottajien välinen yhteistyö.

Perusopetuksen kansallisten laatuksien tavoitteena on tukea opetuksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä turvata opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Laatuksien on muodostettu rakenteiden laadusta (johtaminen, henkilöstö, taloudelliset resurssit, arviointi) sekä oppilaan kohtaaman toiminnan laadusta (opetus suunnitelman toteutuminen, opetus ja opetusjärjestelyt, oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki, osallisuus ja vaikuttaminen, kodin ja koulun yhteistyö, fyysinen oppimisympäristö ja oppimisympäristön turvallisuus).

12.6.4. Esi- ja perusopetus

TALOUSARVIO 2024

VIMPELIN KUNTA

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Esi- ja perusopetus
 Vastuuviranhaltija: Marko Timo, koulujen rehtorit

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2023 / TA 2022	TA 2023 % TA 2022:sta
Tuotot	-82 520,21	-37 405,00	-20 674,79	-22 216,00	15 189,00	59,4 %
Kulut	3 228 168,88	3 478 072,00	3 427 800,25	3 657 283,00	179 211,00	105,2 %
Netto	3 145 648,67	3 440 667,00	3 407 125,47	3 635 067,00	194 400,00	105,7 %

12.6.5. II-aste/lukiokoulutus

TALOUSARVIO 2024

VIMPELIN KUNTA

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Lukio-opetus
 Vastuuviranhaltija: Marko Timo

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	-738 237,01	-652 650,00	-645 802,67	-642 450,00	10 200,00	98,4 %
Kulut	944 279,10	989 855,00	969 102,91	924 853,00	-65 002,00	93,4 %
Netto	206 042,09	337 205,00	323 300,24	282 403,00	-54 802,00	83,7 %

Lukio-opetuksen koko tuntikehykseen varataan 191 tuntia, mikä pitää sisällään luokka- ja tukiovetuksen sekä lukioresurssitunnit.
 Lisäksi lukiolle annetaan mahdollisuus toteuttaa S2-opetusta tarpeen mukaan.
 Yhteishaussa aloituspaikkoja on yhteensä 57.
 Alajärven kaupunki saa valtionosuutta Vimpelin lukion opiskelijoista varovaisuusperiaatteella arvioiden 642 450 euroa.

Keskeinen tehtävä

Alajärven koululaitoksessa kiinnitetään erityisesti huomiota viihtyisyyteen, opetuksen korkeaan tasoon, tukitoimiin sekä opetushenkilökunnan jaksamiseen, joissa avaintekijänä on yhteisöllisen opiskeluhuollon ja työyhteisön hyvinvoinnin kehittäminen. Toiminnassa korostuvat vastuuntunto, rehellisyys ja oikeudenmukaisuus. Lukio-opiskelussa pidetään myös tärkeänä opiskelijoiden henkistä kasvua, hyvän itsetunnon kehittymistä ja työnteon arvostamista.

Uuden lukiolain tavoitteena on mm. lisätä lukion vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko- opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona ja vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle.

Laajennettu oppivelvollisuus 18 ikävuoteen asti astui voimaan vuonna 2021. Sen tavoitteena on, että jokainen perusasteen päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Talousarviota laadittaessa varaudutaan opiskelijalle maksuttomaan toiseen asteeseen.

Toimintaympäristö

Alajärven ja Vimpelin lukiot ovat hyvin varustettuja yleislukioita. Lukioissa tarjotaan pakollisten opintojaksojen lisäksi kattava valikoima valinnaisia opintoja. Lukiot tarjoavat yhteistyössä Opintakeusverkoston, muiden oppilaitosten, korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa opiskelijoille monipuoliset mahdollisuudet painottaa opintoja henkilökohtaisten toiveiden ja tarpeiden mukaan.

Opiskelija voi täydentää opintojaan Järvisseudun ammatti-instituutin, musiikkiopistojen, Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston ja kesälukioiden sekä korkeakoulujen kursseilla. Opiskelija voi suorittaa lukiodiplomin kuvataiteessa, musiikissa, liikunnassa ja tekstiilityössä. Opiskelija voi harrastaa usean lajin kilpaurheilua lukio-opintojen rinnalla mm. Vimpelin lukion palloilulinjalla ja Alajärven lukion liikunnan opintojaksoilla. Lukioiden esports-linjoja kehitetään yhteistyössä JAMIn kanssa.

Alueen oppilaitokset ovat yhdessä koulutuksen järjestäjien kanssa selvittelemässä ulkomaalaisten opiskelijoiden rekrytointia. Järvisseudulle on haettu (hakijana JAMI) omaa TUVA-koulutuslupaa. Mikäli se saadaan, rakennetaan sitä yhdessä JAMIn kanssa.

Kahden / kolmen tutkinnon suorittaminen toteutetaan siten, että ensimmäinen vuosi opiskellaan kokonaan lukiossa. Seuraavat vuodet opiskellaan sekä ammatillisella että lukiokoulutuksen puolella.

Alajärven ja Vimpelin lukioissa on opiskelijalla mahdollisuus suorittaa niin sanotussa lukioväylässä 15 op laajuinen, ennalta määrätty tutkinto-ohjelmakohtainen opintopaketti, jo lukio-opintojen aikana. Lukioväylän opintojen suorittaminen hyvillä tiedoilla sekä lukion päättötodistus, antavat opiskelijalle erillishakukelpoisuuden SeAMKin tutkinto-opiskelijaksi, ilman yhteishakua ja valintakokeita. Lukioväyläopinnot on myös mahdollista sisällyttää lukion opintoihin.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2024–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Talousarvio laaditaan kohden- netusti toimintaan ja toimintaympäristön kehittämiseen	Koulutuspalvelun ja toimintaympäristön kehittäminen pitkällä aikajänteellä ottaen hu- omioon myös uudet lainsäädölliset muutokset	Laajennetaan toimintaympäristöä yhdessä Järviseudun muiden kuntien kanssa, mikäli lainsäädäntö antaa siihen riittävät taloudelliset perusteet
Henkilöstön ammattitaidon kehittäminen ja ylläpito	Mahdollistetaan opettajien koulut- tautuminen. Henkilöstöä tuetaan monipuolisten arviointimenetelmien sekä sähköisten oppimis- ja koe- ympäristöjen käytössä	VESO-koulutukset toteutuu tarkoi- tuksenmukaisesti.
Koulujen välisen yhteistyön kehittäminen	Eläkkeelle siirtymisen jälkeen täytettävät virat pyritään täyt- tämään yhteisenä lukion ja yläkoulun kanssa tai lukioden kesken. Tiivistetään opetuksellista yhteistyötä alueen toisen asteen koulutuksen toimipisteiden kesken. Kehitetään edelleen yliopisto- ja ammattikorkeakoulu yhteistyötä. Koulujen laadun varmistaminen	Kuvaus täytettyjen tehtävien toimen- piteistä Yhteisten opintojaksojen määrä Kahden tutkinnon suorittajien määrä Seamk:n väyläopintoihin osallistuneiden määrä. Muun yhteistyön kuvaus. Laaditaan yhteistyössä Järviseudun ja Härmänmaan lukioden kesken lukiokoulutuksen laatukriteeristö
Lukioissa saavutetaan hyvät tulokset ja valmiudet jatko- opiskeluun	Yo-kirjoitusten tuloksissa pyritään vähintään saavuttamaan valtakunnalliset keskiarvot.	Ylioppilaskirjoitusten tulokset Jatko-opiskelutilastot
	Lukion jälkeen jatko-opiskeluun si- joittuminen on vähintään valtakunnallista keskitasoa hyvällä opinto-ohjauksella ja opiskeluhuollolla pyritään keskeyttäneiden määrä pitämään alhaisena	Keskeyttäneiden määrä

Toimipaikat ja henkilöstö

Alajärven kaupungin lukiolaitoksella on kaksi toimipaikkaa. Alajärvellä toimivassa lukiossa on noin 150 ja Vimpelin toimipisteessä noin 70 opiskelijaa. Alajärven lukiossa on 17 päätoimista opettajaa. Yhteisiä opettajia yläkoulun kanssa lukuvuonna 2023-24 on neljä ja alakoulun kanssa yksi. Vimpelissä on 15 opettajaa, joista yhteisiä on 12 yläkoulun ja yksi alakoulun kanssa.

Järviseudulla virtuaaliopetusta lukiosta toiseen tai useampaan lukioon toteuttaa moni opettaja. Lukuvuonna 2023-24 virtuaaliopetusta toteuttaa Alajärven lukiossa viisi ja Vimpelin lukiossa yksi opettaja.

12.6.6. II –ASTE/AMMATTIOPETUS

Järviseudun ammatti-instituutti toimii Etelä-Pohjanmaan Järviseudulla. Toimipisteet sijaitsevat Alajärven lisäksi Vimpelissä, Lappajärvellä ja Alavudella. Koulutusta annetaan kuuteentoista (16) ammatilliseen perustutkintoon. Monet koulutusalat ovat tarjolla myös monimuotokoulutuksena.

Alajärven kaupunki ja Vimpelin kunta ovat omistajana Järviseudun koulutuskuntayhtymässä.

Alajärven kaupunki ja Soinin kunta ovat omistajina koulutuskuntayhtymä Sedussa.

KORKEA-ASTEEN YHTEISTYÖ

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2024–2026

Maakuntakorkeakoulutoiminta jatkuu SeAMK:n vakinaisena toimintana Järviseudulla. Yhteistyösopimus maakuntakorkeakoulutoiminnasta Etelä-Pohjanmaalla on allekirjoitettu vuonna 2020. Sopijapuolina ovat Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy (SeAMK) ja Alajärven kaupunki, Vimpelin kunta, Soinin kunta, Lappajärven kunta, Evijärven kunta. Järviseudun kunnat ovat tehneet päätöksen osallistumisesta maakuntakorkeakoulun rahoitukseen. Nimenä on SeAMK Maakuntakorkeakoulu.

Sopimuksen mukaan Maakuntakorkeakoulutoiminta perustuu SeAMK:in ja kuntien yhteistyölle. Maakuntakorkeakoulun toiminnan koordinaattorina toimii SeAMK ja sen maakuntakorkeakoulun toiminnasta vastaavat henkilöt. Mukana yhteistyössä ovat myös toisen asteen oppilaitokset ja vapaa sivistystyö. Tärkeä tekijä yhteistyössä on myös alueen elinkeinoelämän vahva sitoutuminen toimintaan. Koordinoitu verkostoihin perustuva yhteistyö on joustava tapa järjestää alueen tarpeista lähtevää koulutusta sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa (TKI).

Maakuntakorkeakoulun tavoitteena on muun muassa:

- vahvistaa koulutuksen saatavuutta ja vaikuttavuutta alueella
- saada ja hyödyntää tietoa alueiden tarpeista ja syventää korkeakoulujen osaamista ja vaikutusta alueella
- organisoida korkeakoulujen, elinkeinoelämän sekä julkisen sektorin yhteistyötä alueella
- tukea maakuntakorkeakoulun toimialueen kehittämistyötä
- lisätä koulutusorganisaatioiden välistä yhteistyötä
- kartoittaa TKI-toiminnan tarve alueella ja välittää tarpeenmukaisia TKI-palveluja alueen yritysten ja organisaatioiden kehittämiseksi.

Oheisessa kaaviossa on kuvattuna SeAMK Maakuntakorkeakoulun toimintamallia ja palveluita.

Automaatio- ja konetekniikan opinnot jatkuvat Alajärvellä hybridiopetuksena. Opinnot alkoivat syksyllä 2021 polkuopintoina ja jatkuvat nyt tutkinto-opintoina. Opetus tapahtuu Seinäjoella, mutta opetus välitetään etäyhteydellä Alajärvelle. Alajärven ryhmien on yhdessä mahdollista seurata opetusta Alajärven lukion tiloissa tai osallistua opetukseen etäyhteydellä kotoa käsin. Alajärven ryhmissä opiskelee tällä hetkellä yhdeksän tutkinto-opiskelijaa tavoitteena Insinööri (AMK) tutkinto. Opinnot päättyvät keväällä 2025. Tavoitteena on saada alkamaan seuraava polkuopintoryhmä Järvisseudulla parin seuraavan vuoden aikana. Polkuopintojen maakuntakorkeakoulun toteutusmallia on tarkoitus myös kehittää edelleen.

Osaamisvaatimukset muuttuvat työelämän, osaamistason ja teknologian kehittymisen myötä, ja siksi onkin tärkeää luoda erilaisia kouluttautumisen polkuja osaamisen kehittämiseksi. Laajalla ja monipuolisella jatkuvan oppimisen tarjonnalla pystytään vastaamaan tarpeeseen kehittää ja uudistaa osaamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Jatkuva oppiminen kattaa mm. avoimen ammattikorkeakoulun tarjoamat erilaiset mahdollisuudet osaamisen kehittämisen: yksittäiset opintojaksot, erilaiset osaamiskokonaisuudet, nonstop verkko-opinnot, erikoistumiskoulutukset. Alueella annettava opintoneuvonta on myös yksi oleellinen osa jatkuvaa oppimista. SeAMK Maakuntakorkeakoulu tekee opintoneuvonnan osalta yhteistyötä mm. Ohjaamojen kanssa.

Maakuntakorkeakoulu on tehnyt yhteistyötä alueen toisen asteen oppilaitosten kanssa koko toimintansa ajan. Toisen asteen oppilaitoksille on tarjolla muun muassa kurkistuskursseja eli yksittäisiä avoimen ammattikorkeakoulun opintojaksoja, joiden kautta on päässyt sekä tutustumaan ammattikorkeakouluopintoihin että tiettyyn alaan.

Nykyisin SeAMKissa on tarjolla toiseen asteen opiskelijoille myös erilaisia väyliä siirtyä joustavasti tutkinto-opiskelijaksi. Väyläopinnot tarjoavat toisen asteen opiskelijoille mahdollisuuden suorittaa korkeakouluopintoja jo toisen asteen ammatillisen koulutuksen tai lukiokoulutuksen aikana. Väyläopinnot suorittanut opiskelija saa hakukelpoisuuden SeAMKin väyläopintojen erillishaussa suorittuaan väyläopintojen lisäksi toisen asteen tutkinnon.

Yhtenä väyläopintojen tavoitteena on nopeuttaa ja joustavoittaa siirtymää toisen asteen oppilaitoksesta korkeakouluun. Mutta vähintään yhtä merkittävänä tavoitteena on lisätä pitovoimaa, jotta eteläpohjalaiset nuoret pysyisivät alueella ja jäisivät toisen asteen opintojen jälkeen joko opiskelemaan tai töihin alueelle. Toimenpiteillä pyritään myös siihen, että alueen koulutusmahdollisuudet tunnetaan ja ne koetaan vetovoimaisiksi. Tämä osaltaan edistää osaavan työvoiman saatavuutta ja pysyvyyttä alueella.

SeAMK Maakuntakorkeakoulu järjestää alueella erilaisia työpajoja, valmennuksia, tilaisuuksia ja koulutuksia alueiden toiveiden ja tarpeiden mukaisesti. SeAMK Maakuntakorkeakoulu myös jalkauttaa TKI-toimintaa alueella mm. hankeyhteistyön ja opiskelijaprojektien muodossa. Maakuntakorkeakoulu osallistuu mm. SeAMKin ja alueen hankevalmisteluihin.

12.6.7. Kansalaisopisto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2024–2026

Alajärvi tuottaa vuonna 2024 vastuukuntana kansalaisopistopalvelut Vimpelin kunnalle sekä myy kansalaisopistopalvelut myös Soinin kunnalle. Vuonna 2024 pyritään toteuttamaan 7300 tuntia opetusta, joka jaetaan kunnittain asukasluvun ja ennakoidun käytön mukaisessa suhteessa. Kuntien maksusuudet määräytyvät kunnissa pidettyjen tuntien mukaan. Alajärven kaupungille tuleva valtionosuus jyvitetään tasaisesti käytettyjen opetustuntien mukaisesti kaikkien kuntien kesken.

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston toimialueena ovat Alajärven kaupunki sekä Soinin ja Vimpelin kunnat. Kansalaisopiston opetustoiminta muodostuu kolmesta kokonaisuudesta; vapaan sivistystyön mukainen opetus, valtakunnallisen opetussuunnitelmaan perustuva taiteen perusopetus sekä avoin yliopisto-opetus. Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston tavoitteet arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä toteutumien mukaan. Kurssin aloittaneen opiskelijan katsotaan suorittaneen kurssin loppuun, mikäli hän on ollut paikalla viimeisellä kahdella kerralla.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2024–2025		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Alkavien kurssien määrä pyritään pitämään vähintään ennallaan. Opiskelijoiden määrää pyritään kasvattamaan.	Suosittut kurssit pidetään ohjelmassa ja uusia kursseja pyritään perustamaan toiveiden mukaan. Tiedottamista ja mainontaa tehdään monikanavaisesti lehdissä, nettisivuilla ja somessa.	Kurssien toteutuminen ja opiskelijamäärä sama tai suurempi kuin vuonna 2022. Paikallislehdissä tiedotetaan kaikesta kurssitarjonnasta. Nettisivut pidetään päivitettyinä. Sosiaalisen median käyttöä tehostetaan.
Jäsenkunnissa pyritään kattavaan kurssitarjontaan, jolla voidaan vaikuttaa kuntalaisten fyysisen ja psyykkisen terveyden ylläpitoon ja kehittämiseen.	Kurssitarjonnassa huomioidaan jäsenkuntien erilaiset kiinnostukset ja tarpeet. Kursseja markkinoidaan tasaisesti koko alueen väestölle mahdollisimman laajan osallistujamäärän maksimoimiseksi.	Jokaisessa jäsenkunnassa alkaa monipuolisesti erilaisia kursseja. Kaikkien kurssien mainonta on kohdennettu koko alueelle kurssin järjestämispaikasta huolimatta.
Henkilöstön työkykyä ja osaamista pyritään vahvistamaan.	Erilaiset koulutukset ja yhteistyötapahtumat.	Koulutuksista tiedottamisen tehostaminen. Opettajien yhteisten tapaamisten järjestäminen syksyisin ja keväisin eri tavoin.

Henkilöstö

Rehtorin virka 50 %, toimistos sihteeri, yksi vakinainen virkaopettaja sekä noin 90 tuntiopettajaa.

TALOUSARVIO 2024**VIMPELIN KUNTA**

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Kansalaisopisto
 Vastuuviranhaltija: Janika Mäkelä

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	38 000,63	44 316,00	35 159,19	54 014,00	9 698,00	121,9 %
Netto	38 000,63	44 316,00	35 159,19	54 014,00	9 698,00	121,9 %

Alajärvi tuottaa kansalaisopistopalvelut sekä Soinin että Vimpelin kunnille. Vuoden 2024 kokonaistuntimäärä 7800 jaetaan kunnittain asukasluvun ja ennakoitun käytön suhteessa. Kuntien maksuosuudet määräytyvät kunnissa pidettyjen tuntien mukaan. Alajärven kaupungille tuleva valtionosuus jyvitetään tasaisesti käytettyjen opetustuntien mukaisesti kaikkien kuntien kesken.

Kustannukset ja tunnit Vimpelissä 54 014 € / 1547 tuntia.

12.6.8. Musiikkiopisto TALOUSARVIO 2024

VIMPELIN KUNTA

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Musiikkiopisto
 Vastuuviranhaltija: Ari-Matti Tuomisto

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	81 185,96	70 135,00	55 582,28	78 276,00	8 141,00	111,6 %
Netto	81 185,96	70 135,00	55 582,28	78 276,00	8 141,00	111,6 %

Tuottajan viesti tilaajalle:

Vimpelin musiikkiopisto-opetuksen tuottaa Etelä-Pohjanmaan musiikkiopisto, joka laskuttaa opetuksesta.

12.6.9. Kirjastopalvelut

Tiedon, oppimisen ja kulttuurin palveluverkostona kirjasto kuuluu kunnallishallinnon peruspalveluihin ja kunta saa valtionosuutta kirjaston käyttökustannuksiin.

Kirjastolain mukaan yleisten kirjastojen tavoitteena tulee edistää pääsyä sivistykseen, kulttuuriin ja tietoon, edistää lukemiskulttuuria, lukutaitoa, elinikäistä oppimista ja osaamisen kehittämistä sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtana ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Alajärven kaupunginkirjasto ja Vimpelin kunnankirjasto kuuluvat 22 kunnan muodostamaan Eepos kirjastojen kimppaan (<https://eepos.finna.fi/>). Yhteistyö Eepos-kirjastojen kanssa jatkuu edelleen yhteisten projektien, hankintojen ja toimintatapojen kehittämisen saralla. YTY-kirjastojen yhteistyötä jatketaan jossakin määrin yhteisestä Eepos -kimpasta huolimatta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2024–2026		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso
Kirjaston asiakkaiden käytössä tulee olla uudistuva, monipuolinen ja kysyntää vastaava kirjastoaineisto.	Tavoitteena on toteuttaa Eepos-kirjastojen laatusuosituksia sekä pysyä opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n alueen keskitasolla.	kirja-aineiston hankinta % kokoelmasta, kirja-aineiston hankinta kpl / 1000 asukasta, lainausten määrä / asukas, lainauskierto/vuosi
Kirjaston tilat ja kokoelmat ovat mahdollisimman tehokkaasti käytössä.	Tavoitteena on saada mahdollisimman moni kuntalainen käyttämään kirjaston tiloja ja/tai kokoelmia. Lukuja verrataan edellisvuoteen ja Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n keskiarvoihin.	Lainaa/asukas/vuosi, käyntiä/asukas/vuosi, lainaajia % asukkaista, tapahtumia/vuosi, tapahtumiin osallistujia/vuosi.
Kirjasto osallistuu ja osallistaa.	Kirjasto tekee aktiivisesti yhteistyötä sekä oman kunnan eri toimijoiden (mm. koulut, Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto, kolmas sektori jne.) ja Eepos-kirjastokimppan ja YTY-kirjastojen sekä yksittäisten kirjastojen kanssa.	Yhteiset hankkeet ja projektit. Eepos- ja YTY-kirjastojen yhteisiin lukutaitoa edistäviin hankkeisiin osallistuminen. Selvitystyö yhteisestä kirjastoautosta Lapuan kanssa jatkuu.

HENKILÖSTÖ:

Vastuuviranhaltija: kirjastotoimenjohtaja

Vimpelin kirjasto: 2 kirjastosihteerä

TALOUSARVIO 2024**VIMPELIN KUNTA**

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Kirjasto
 Vastuuviranhaltija: Maria Kanervikkoaho

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	-3 037,53	-2 750,00	-1 884,64	-2 545,00	205,00	92,5 %
Kulut	243 212,03	222 167,00	228 440,11	219 970,00	-2 197,00	99,0 %
Netto	240 174,50	219 417,00	226 555,47	217 425,00	-1 992,00	99,1 %

12.6.10. Nuorisopalvelut / hankkeet**TALOUSARVIO 2024****VIMPELIN KUNTA**

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Nuorisotoimi
 Vastuuviranhaltija: Janika Mäkelä

VALTUUSTON TILAUS	TP 2022 (€)	TA 2023 (€)	TP ennuste 2023	TA 2024 (€)	MUUTOS (€) TA 2024 / TA 2023	TA 2024 % TA 2023:sta
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	19 724,41	31 721,00	0,00	31 246,00	-475,00	98,5 %
Netto	19 724,41	31 721,00	0,00	31 246,00	-475,00	98,5 %

Hanketoiminta: Etsivä nuorisotyö, Starttipaja, Ohjaamo ym. yhteiset hankkeet.

12.6.11. Sivistystoimen henkilöstösuunnitelma 2024

ALAJÄRVEN KAUPUNKI 2022 – 2024		HENKILÖSTÖSUUNNITELMA		Virat ja toimet suurtuotteittain		
Tulosyksikkö			Henki- löittäin	Henkilö- työvuodet	Muutokset +/-kpl	
Virka-/toiminimike	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2024	TA 2024	
SIVISTYSLAUTAKUNTA						
Varhaiskasvatus						
Vimpeli						
Varhaiskasvatuksen opettaja	3	3	3	3		
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	6,5	6,5	6	6		
Päivähoidon avustaja	1	1	2	2		1
Perhepäivähoitaja	2	2	1	1		-1
Yhteensä	12,5	12,5	12	12		0
Alajärven, Lappajärven ja Vimpelin yhteinen						
Varhaiskasvatuksen alue-esimies	0,5	0,5	0,5	0,5		
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	0,2	0,2	0,2	0,2		
Yhteensä	0,7	0,7	0,7	0,7		0
KOULUT / Vimpeli						
Perusopetus						
Rehtori	1	1	1	1		
Luokanopettaja	11	11	10	10		-1
Tuntiopettaja (luokanopetus)	1	1	1	1		
Lehtori	2	2	2	2		
Erytysluokanopettaja	1	1	1	1		
Erytisopettaja (laaja-alainen)	3	3	3	3		
Tuntiopettaja esikoulunopettaja	2	1	1	1		
Tuntiopettaja	3	5	4	4		-1
Koulunkäynnin ohjaaja	9	11	11	9,27		
Koulusihteeri	1	1	1	1		
Yhteensä	34	37	35	33,27		-2
Perusopetuksen ja lukion yhteiset opettajat						
Lehtori	2	2	2	2		
Tuntiopettaja	4	3	3	3		
Yhteensä	6	5	5	5		0
Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat						
Lehtori	5	5	5	5		0
Lukion rehtori	0,3	0,3	0,3	0,3		0
KIRJASTOTOIMI						
Vimpeli						
Kirjastosihteeri	2	2	2	2		0
YHTEENSÄ	60,5	63	60	58,27		-2

12.7. Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelut / Vimpeli 2024

Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi

Maaseututoimen strategiset tavoitteet vuodelle 2024:

- ✓ Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä
- ✓ Koulutustilaisuuksien määrä
- ✓ Maaseudun kehittämiseen liittyvien kontaktien ja tilaisuuksien määrä

Vimpelin kunta Suurtuote	TP 2022	TA 2023 (€)	Ennuste TP 2023 (oma ar- vio, €)	TA 2024 (€)	TA2024 / TA2023 (€)	TA2024 / TA2023 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	7 078	8 072	8 072	7 242	-829	-10,3
Maaseutupalvelut tuki- ja viran- omaistehtävät	38 040	41 559	41 559	38 058	-3 501	-8,4
Maaseutupalvelut kehittäminen	5 480	6 983	6 983	6 585	-398	-5,7
VIMPELI YHTEENSÄ	50 599	56 614	56 614	51 885	-4 728	-8,4

12.7.1. Maaseutupalvelut hallinto

Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut. Lisäksi maaseutupalvelun hallinto tuottaa yhteistoimintasopimuksessa ja johtosäännössä muut määrätyt tai sovitut asiat. Maaseutupalveluiden hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä. Maaseutupalvelut vastaa maaseutuelinkeinojen hallinnosta ja kehittämisestä siten kuin maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tai muutoin on määrätty.

Toiminnalliset tavoitteet 2024 ja 2024–2028

Vuoden 2024 aikana Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa tietoa maaseututoimelle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi. Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa elinkeinojen kehittämiseen, tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen kuntien strategioiden mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta.

Maaseutupalvelut hallinto	TP 2022	TA 2023 (€)	Ennuste TP 2023 (oma arvio, €)	TA 2024 (€)	TA2024 / TA2023 (€)	TA2024 / TA2023 (%)
Tulot	35	0	0	0	0	0,00
Menot	7 114	8 072	7 668	7 270	-801	-9,93
Netto	7 078	8 072	7 668	7 242	-829	-10,27

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Hallinnon kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakaneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

12.7.2. Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät

Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovelluksiin EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin tarkastukset, päätökset, huolehtia maksatuksista ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät sekä ulosotot. Tärkeänä tukihakuihin liittyvinä tehtävinä kuuluu hakijoille suunnatut koulutukset, opastus ja neuvonta.

Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko- ja eläintenpitäjärekistereitä.

Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittavat päätökset.

Toiminnalliset tavoitteet 2024 ja 2025–2028

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet: perustulotuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristökorvaus) vertailukohtana maksetut / myönnetyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10–20 % tuen määrästä on yleensä kesken-tilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen vuoksi.

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan uuden ohjelmakauden viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueen järjestetään yksi viljelijöille suunnattu tilaisuus yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Uuden ohjelmakauden koulutusta järjestetään myös omalla henkilöstöllä kaikissa kunnissa paikan päällä. Koulutusta järjestetään tarpeen mukaan teamsilla. Viljelijätukikoulutustilaisuuksia neljä ja teams-koulutuksia kaksi.

Tuki- ja viranomaistehtävät	TP 2022	TA 2023 (€)	Ennuste TP 2023 (oma arvio, €)	TA 2024 (€)	TA2024 / TA2023 (€)	TA2024 / TA2023 (%)
Tulot	534	0	0	0	0	0,00
Menot	38 575	41 559	39 481	38 114	-3 445	-8,29
Netto	38 040	41 559	39 481	38 058	-3 501	-8,42

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Tuki- ja viranomaistehtävien kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

12.7.3. Maaseutupalvelut kehittäminen

Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, tilaisuuksin, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan maatalouteen ja pienyritystoimintaan tuotantoinvestointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella. Investoineilla ja kehittämisellä ylläpidetään alueen tuotantoedellytyksiä, nostetaan jalostusastetta ja saadaan aikaan uusia yhteistyöverkostoja. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen, innovaatioiden jalkauttaminen ja tuotannon vastuullisuus.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, hankitaan asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia. Maaseutupalveluiden internet-sivuilla julkaistaan tietoa meneillään olevista hankkeista ja tilaisuuksista.

Toiminnalliset tavoitteet 2024 ja 2025–2028

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään. Asiakaskontaktien määrätavoite on 100 kpl ja tilaisuuksia neljä.

Maaseutu- palvelut kehittäminen	TP 2022	TA 2023 (€)	Ennuste TP 2023 (oma arvio, €)	TA 2024 (€)	TA2024 / TA2023 (€)	TA2024 / TA2023 (%)
Tulot	34	0	0	0	0	0,00
Menot	5 514	6 983	5 936	6 613	-370	-5,30
Netto	5 480	6 983	5 936	6 585	-398	-5,70

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Kehittämisen kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakaneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

12.7.4. Maaseututoimi henkilöstösuunnitelma 2024

MAASEUTU- TOIMI	Tulosityksikkö	Ammattinimike	TP2022	TA 2023	TA 2024	Henki- löstö 2024 Muutok- set +/- kpl
	Maaseutupalvelut	maaseututoimenjoh- taja	1	1	1	0
		maaseutuasiamies	2	2	2	0
		toimistos sihteeri	2	2	2	0
	Maaseututoimi yhteensä		5	5	5	0

13. KÄYTTÖTALOUS SITOVUUSTASOLLA

Käyttötalous sitovuustasolla (ulkoinen)			
	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Keskusvaalilautakunta			
Toimintatuotot	6 096,60	3 800,00	14 000,00
Toimintakulut	-6 803,42	-7 380,00	-20 375,00
Toimintakate	-706,82	-3 580,00	-6 375,00
Tarkastuslautakunta			
Toimintatuotot			
Toimintakulut	-10 381,16	-12 444,00	-14 900,00
Toimintakate	-10 381,16	-12 444,00	-14 900,00
Kunnanhallitus			
Toimintatuotot	166 693,60	28 810,00	36 610,00
Toimintakulut	-17 991 565,71	-6 329 548,00	-6 471 788,00
Toimintakate	-17 824 872,11	-6 300 738,00	-6 435 178,00
Vapaa-aika- ja kultt.toim. Ltk			
Toimintatuotot	67 605,71	18 875,00	22 400,00
Toimintakulut	-209 723,79	-227 822,00	-237 476,00
Toimintakate	-142 118,08	-208 947,00	-215 076,00
Tekninen lautakunta			
Toimintatuotot	3 944 169,63	3 589 165,00	3 586 160,00
Toimintakulut	-4 206 466,02	-3 612 928,00	-3 625 014,00
Toimintakate	-262 296,39	-23 763,00	-38 854,00
VIMPELIN KUNTA			
Toimintatuotot	4 184 565,54	3 640 650,00	3 659 170,00
Toimintakulut	-22 424 940,10	-10 190 122,00	-10 369 553,00
Toimintakate	-18 240 374,56	-6 549 472,00	-6 710 383,00
Verotulot	10 960 338,49	6 547 000,00	6 403 000,00
Valtionosuudet	9 117 671,00	1 773 224,00	1 446 374,00
Rahoitustuotot- ja kulut	-4 105,77	-140 629,00	-249 100,00
Vuosikate	1 833 529,16	1 630 123,00	889 891,00
Poistot ja arvonalentum.	-1 038 987,18	-954 871,00	-885 631,00
Satunn. tuotot ja kulut			
Tilikauden yli-/alijäämä	794 541,98	675 252,00	4 260,00

14. YHTEENVETO YHTEISTOIMINTAKUSTANNUKSISTA JA OSTOPALVELUISTA 2024

Maaseututoimi ja sivistystoimi 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA24/TA23	Muutos %
Perusturva					
Hallinto + projektit	7 377				
Vastaanotto ja terveysneuvonta	1 540 937				
Erikoissairaanhoido	4 039 839				
Suun terveydenhoito	298 820				
Työterveyshuolto	0				
Eläinlääk.+ ymp.terv.h.	97 200				
Hoito- ja hoivapalvelut	3 314 201				
Kuntoutus	186 803				
Aikuisten palvelut	615 846				
Perhepalvelut	482 131				
Vammaispalvelu	1 319 905				
Perusturva yht.	11 903 059				
Maaseututoimi					
Maaseutupalv. hallinto	7 717	8 072	7 242	-830	-10,8
Maaseutupalv. tuki ja viranomaistehtävät	41 891	41 559	38 058	-3 501	-8,4
Maaseutupalv. kehittäminen	6 883	6 983	6 585	-398	-5,8
Lomituspalvelut hallinto					
Maaseututoimi yht.	56 491	56 614	51 885	-4 729	-8,4
Sivistystoimi					
Varhaiskasvatus	852 895	924 866	882 564	-42 302	-5,0
Esi- ja perusopetus	3 213 126	3 440 667	3 635 067	194 400	6,1
Kuraattoritoiminta	64 123				
Yhteisöllinen opiskelijahuolto		12 062	0		
Lukio-opetus	195 211	337 205	282 403	-54 802	-28,1
Musiikkiopisto	80 354	70 135	78 276	8 141	10,1
Kansalaisopisto	49 503	44 316	54 014	9 698	19,6
Kirjasto	216 506	219 417	217 425	-1 992	-0,9
Nuorisotoimi	23 603	31 721	31 246	-475	-2,0
Sivistystoimi yht.	4 695 321	5 080 389	5 180 995	100 606	2,1
Kaikki yhteensä	16 654 871	5 137 003	5 232 880	95 877	0,6

15. RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA 1000 €		TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	+/-	1 408	1 630	890	847	786
Satunnaiset erät	+/-					
Tulorahoituksen korjaukset	+/-					
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-	-1 911	-1 708	-4 049	-4 285	-4 015
Rahoitusosuudet investointeihin	+	176	78	80	30	20
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	10	10	10	10	10
Toiminnan ja investointien rahavirta	+/-	-317	10	-3 069	-3 398	-3 199
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-					
Antolainasaamisten vähennykset	+					
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+		568	5 647	4 076	3 877
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-711	-578	-578	-678	-678
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	1 028		-2 000		
Oman pääoman muuutokset	+/-					
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant. varojen ja pääom. muut.						
Pitkäaikaisten saamisten muutos						
Lyhytaikaisten saamisten muutos						
Korottomien velkojen muutos	+/-					
Rahoituksen rahavirta	+/-	317	-10	3 069	3 398	3 199
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot						
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä						
5 vuodelta, 1000 €		-879	-868	-2 600	-6 080	-9 976
Lainanhoitokate		1,85	2,06	1,07	0,84	0,78
Sitova valtuustoon nähden						

16. INVESTOINTIOSA TA 2024 ja TS 2025–2027

INVESTOINTIOSA 2024 ja ts 2025 - 2027	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	Useammalle vuodelle ajoittuvien hankkeiden kokonaiskus- tannusarvio
KUNNANHALLITUS							
Osakkeet ja osuudet							
Kuntayhtymä KYMPIN perus- pääoma			-5 565				
Vimpelin invest Oy SVOP ra- hasto			-1 000 000				
Vimpelin Vuokra-asunnot Oy SVOP ra- hasto		-233 823					
Huoneisto-osakkeiden myynti							
Aineettomat oikeudet							
Kiinteistökartoitus			-60 000				
Rakennusvalvonnan ohjelmistot, Popu- lus, Premium-laajennus v. 2023	-28 890	-20 000					
Aineettomat hyödykkeet							
Yksityistie avustukset		-70 000	-50 000				
Maa- ja vesialueet							
Maanosto, teollisuutta, hybridikeskusta, ym. tarpeita varten	-117 747	-100 000	-50 000	-50 000	-50 000		
Kunnan omistam. tonttien myynti,		10 000	10 000	10 000	10 000		
Kaavojen tarkistaminen, päivittäminen ja laajentaminen		-40 000	-10 000	-10 000	-10 000		
Rakennukset							
Rakennusten osto	-42 736	-20 000	-40 000	-20 000	-20 000		
Rakennusten myynti							
Kunnanhallitus menot yht.	-189 373	-483 823	-1 215 565	-80 000	-80 000	0	
Kunnanhallitus tulot yht.		10 000	10 000	10 000	10 000	0	
KUNNANHALLITUS NETTO	-189 373	-473 823	-1 205 565	-70 000	-70 000	0	
SIVISTYSTOIMI							
Irtaimisto							
Yhteiskoulun luokkatilojen kalustuksen uusintaa, teknisen työn tila				-150 000			
Yhteiskoulun luokkatilojen kalustuksen uusintaa, älytaulut			-25 000				
Liikuntahallin/kuntosalin välineistö	-11 003	-12 000					
Kirjaston kalustohankinnat				-20 000			
Nuorisotilan kalustohankinnat		-10 000		-30 000			
Sivistystoimen irtaimistome- not yht	-11 003	-22 000	-25 000	-200 000	0	0	
Sivistystoimen irtaimistotu- lot yht.							
SIVISTYSTOIMEN IRTAIMISTO NETTO	-11 003	-22 000	-25 000	-200 000	0	0	
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET							
Valokuituverkoston laajentaminen kun- nan kiinteistöihin							
erillisen suunnitelman muk.							

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET YHT.		0	0	0	0	0	
TEKNINEN TOIMI							
Irtaimisto							
Puhdistuspalvelun, ja ruokahuollon koneet/laitteet	-11 835		-20 000				
Puistot ja yleiset alueet/ kalusto, yl. pihojen kalusteet	-25 074	-20 000	-25 000				
Toimelan / keittiön laitteet	-16 801	-10 000					
Yhteiskoulun keittiön kylmälaitteet ja koneet, pata v. 2024		-30 000	-40 000				
Traktori-mönkijä (Gator)				-20 000			
Sähköauto/hybridiauto		-50 000					
Jäänhoitokone		-21 000					
ruohonleikkurit			-10 000				
Koneet ja laitteet (avantin ja traktorin lisävarusteet)			-25 000				
Kehonkoostumusmittari, teveyden ja hyvinvoinnin edistäminen			-13 000				
Korvausilmaventtiileiden esilämmitys, rantakylän koulu			-15 000				
Tornitalon kalustohankintaa		-10 000					
Teknisen toimen irtaimistomenot yht.	-53 710	-141 000	-148 000	-20 000	0	0	
Teknisen toimen irtaimistotulot yht	0	0	0	0	0	1	
Teknisen toimen irtaimistomenot yht	-53 710	-141 000	-148 000	-20 000	0	1	
UUDISRAKENTAMINEN							
Aapiskujan koulu, väistötila, Finlamelli	-540 130						
Hybridi palvelukeskus, suunnittelu ja rakentaminen	-8 766	-100 000	-300 000	-3 200 000	-3 500 000		-7 150 000
Vastaanottohalli n. 1000 m2							0
Kirjasto,- ja nuorisotilan rakentaminen			-1 000 000	-450 000			-1 450 000
Uudisrakentaminen menot yht	-548 896	-100 000	-1 300 000	-3 650 000	-3 500 000	0	
Uudisrakentaminen tulot yht	0	0	0	0	0	1	
Uudisrakentaminen netto	-548 896	-100 000	-1 300 000	-3 650 000	-3 500 000	1	
PERUSKORJAUS							
Ent. Osuuskauppa							
Julkisivun korjaussuunnittelu ja korjaus		-100 000	-125 000				
Museo viraston tuki			20 000				
Nuorisotalo							
Sisäänkäynnin siistiminen/portaiden ja katoksen korjaus		-20 000					
Ulkomaalaus		-20 000					
Sisäosien kunnostus		-10 000					
Yhteiskoulu							
Kellarin korjaus varastokäyttöön							
Fysiikka-kemian ja biologian luokkien altaiden ja allaskaapistojen uusiminen			-25 000				
Lastauslaiturin verkotus			-25 000				

Koulupihan kunnostus*	-9 036				
Avustus					
Kunnostus mm. wc tilojen korjaus					
Kaukolämmönvaihtimen uusiminen		-30 000			
Avustus 30 %		10 000			
Liikuntahalli					
Peruskorjauksen toteutus v. 2020-2022*, rännit 2023	-243 242	-30 000			
Avustus					
Paloasema					
Pesuhuoneiden uus. V. 2023 ja varavoiman syöttöj.		-25 000			
Kuormaauto hallin lattia pinnoittaminen			-40 000		
Rantakylän koulu					
Rantakylän koulun peruskorjaus, lämmitysrat. muutos 2023, sääkatos	-503 406	-50 000	-10 000		
Avustus 30 %		15 000			
Sääksjärven koulu					
Lämmityksen tehostaminen, mm. ilmalämpöpummuja		-10 000			
Metsätarhan päiväkoti (Lakanien koulu)					
Metsätarhan päiväkodin peruskorjaus					
Aapiskujan koulu					
Koulun takapihan asfaltointi ja kivijalan viimeistely					
Intervalliosasto					
Varavoiman syöttöj.		-10 000			
Peruskorjaus /uusiminen, pihan viimeistely ja asfaltointi	-5 124				
Nuorisotila					
Lattia ja valot		-30 000			
Toimela					
Toimelan peruskorjaus	-25 935				
Ruoka-/jätehuoll. logistiikan päivittäminen					
Venla ja Väinö koti					
Aurinkosuojat ja piharakenne ja varavoiman syöttöj.		-20 000			
Kunnanvirasto/Kuntala					
Julkisivu ja perustusten kuivatus, jätekatokset, varavoiman syöttöj.		-55 000			
Kunnanvirasto peruskorjaus + julkisivun paikkaus			-130 000		
Vieresniemi					
Vieresniemi					
Tukitalot, Opintie					
Ovien vaihto, luiskat, liesien uusintaa ym peruskorjausta		-20 000	-30 000	-30 000	
Ent Siwan kiinteistö, kunnan omistama tila					
Peruskorjaus, pintamaalaus, sähkö ym.		-10 000			
Peruskorjaus, (mm:WC-tilan tekeminen)			-10 000		
Järviseudun sairaala					
Peruskorjaus, peruskorjataan yksi kerros		-100 000	-250 000		-380 000
MAHDOLLINEN AVUSTUS		33 000			
Tornitalon kylpyhuoneiden uusintaa		-30 000			
Järviseudun sairaala, rännit			-30 000		

Tuulikello							
kunnostus (mm. pintaremontteja, yläpohjan eristyksen lisäys) ja varavoiman syöttöj.		-60 000					
Terveyskeskus							
Peruskorjaus ja varavoiman syöttöj.		-35 000					
Metsätarhan päiväkotii, viipaleet							
Sähköliittymä							
Lehtimäen kiinteistö							
Peruskorjaus		-10 000					
Apaja							
katon korjaus, sähkötyt ym.	-59 476	-60 000					
Järvisseudun sairaalan alueen asunnot							
Peruskorjaus 1 - 2 asuntoa			-10 000				
Peruskorjausmenot yht.	-846 219	-735 000	-685 000	-30 000	0	0	
Peruskorjaustulot yht.	0	58 000	20 000	0	0	0	
Peruskorjaus netto	-846 219	-677 000	-665 000	-30 000	0	0	
YLEISET ALUEET							
Kaavatiet							
Kantatie 68 peruskorjaus, kiertoliittymän koriste		-10 000					
Kaavateiden kunnostaminen erillisen suunnitelman mukaan	-48 819	-100 000	-25 000	-20 000	-20 000		
Kaavateiden asfaltointi			-75 000	-75 000	-75 000		
Teollisuusalueelle tien rakentaminen yritysten tarpeita vastaavasti		-70 000	-100 000				
Tievalaistuksen uusim. Erill. suunn. mukaan	-29 134	-50 000	-50 000	-25 000	-50 000		
Keskustan viihtyvyys, jouluvalaistus ym.		-10 000					
Kunnan talon paikoitusalueen valaistus ym.		-10 000					
Koskenrannantien leikkaus ja asfalt. Aapiskujan koulun kohdalta, asfaltti 2021							
Kaavaalueiden kevyenliikenteen väylä-alueiden kunnostaminen/siistiminen			-20 000				
Kevyenliikenteen väylä, Rantakylä*		-10 000					
Avustus							
Lakeaharjulle menevän kaavatien kunnostus ja asfaltointi (serpenttiinitie)		-30 000	-50 000				-150 000
Urheilu- ja ulkoilualueet							
Saarikentän alueen kehittäminen, suunnittelu 2019,	-31 820	-20 000					
Saarikentän sosiaalitiilojen toteutus 2024, katsomorakenteet 2026			-100 000	-50 000	-100 000		-250 000
Avustusehto, Aisapari	6 463		60 000	30 000			
Tekojäärata* kattaminen v. 2026-2027	-56 775						-150 000
Avustus							
Ulkoilureitistön led-valaistus					-55 000		
Avustusehto, AVI					15 900		
Vimpelin Liiketalo/Saarikentän pesutilat	-32 824						
Pururadan pohjustus kivituhkalla				-15 000	-15 000		
Avustus							
Pumptrack, polkupyörärata*	-137 480						
Pumptrack, polkupyörärata, avustus	69 958						
Hietojanlahti*							

Avustus							
Yleiset alueet menot yht.	-336 852	-310 000	-420 000	-185 000	-315 000	-150 000	
Yleiset alueet tulot yht	76 421	0	60 000	30 000	15 900	0	
Yleiset alueet netto	-260 431	-310 000	-360 000	-155 000	-299 100	-150 000	
Teknisen toimen menot yht.	-1 785 677	-1 286 000	-2 553 000	-3 885 000	-3 815 000	-150 000	
Teknisen toimen tulot yht.	76 421	58 000	80 000	30 000	15 900	2	
TEKNINEN TOIMI NETTO	-1 709 256	-1 228 000	-2 473 000	-3 855 000	-3 799 100	-149 998	
VESIHUOLTOLAITOS							
Vesilaitos							
Vesijohtoliittymien rakentaminen (vuot. määräraha liittymien rakentam)	-3 075	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000		
Paineenkorottamoiden kattaminen		-20 000	-20 000				
Verkoston laajentaminen ja uusiminen erill. suunn. Mukaan ja sulkuventtiilien vaihto/lisäys		-10 000	-10 000	-10 000	-10 000		
Varavesijärjestelmä vesihuollon turvaamiseksi,			-50 000				
suunnittelu v. 2019-2021, toteutus v. 2022							
Pohjavesikaivojen turvaaminen		-50 000					
Viemärlaitos							
Koneet ja laitteet, kameralaitteisto ja viemärin puhdistuslaitteisto			-10 000				
Viemäri liittymien rakentaminen (vuot. määräraha liittymien rakentam)	-6 364	-15 000	-10 000	-15 000	-15 000		
Jätevesipumppaamoiden saneeraus		-20 000	-20 000	-20 000	-20 000		
Jätevesipumppaamoiden liittäminen kaukovalvontaan		-10 000	-10 000	-10 000	-10 000		
Lahtelan pumppaamon uusiminen			-60 000				
Viemäriverkoston laajentaminen erillisen suunn. mukaan		-15 000	-15 000	-15 000	-15 000		
Varavoima jätevesikäsittelylaitokselle, sekä pumppuasemille, toteutus 2023							
Asemakaava alueen HULE-vesiverkoston uusiminen/rakentaminen			-40 000	-40 000	-40 000		
Vesihuoltolaitos menot yht.	-9 439	-150 000	-255 000	-120 000	-120 000	0	
Vesihuoltolaitos tulot yht	0	0	0	0	0	1	
VESIHUOLTOLAITOS NETTO	-9 441	-150 000	-255 000	-120 000	-120 000	1	
INVESTOINTIMENOT YHT.	-1 995 492	-1 941 823	-4 048 565	-4 285 000	-4 015 000	-150 000	
INVESTOINTITULOT YHT.	76 421	68 000	90 000	40 000	25 900	3	
INVESTOINNIT NETTO	-1 919 071	-1 873 823	-3 958 565	-4 245 000	-3 989 100	-149 997	
		2023	2024	2025	2026		